

POSTBUS 1400, 7500 BK ENSCHEDE

Aan de gemeenteraden van de aan Veiligheidsregio Twente
deelnemende gemeenten

adres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

telefoon
088 256 7800

internet
info@vrtwente.nl

UW KENMERK:

BEHANDELD DOOR: D. Ellenbroek

ONS KENMERK: VRT/18001242

E-MAIL: d.ellenbroek@vrtwente.nl

DATUM: 6 april 2018

TELEFOON: 088 256 8408

ONDERWERP: Aanbiedingsbrief jaarstukken 2017 Veiligheidsregio Twente

Geachte raad,

In de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) is opgenomen dat het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling het jaarverslag en de (voorlopige) jaarrekening uiterlijk 15 april van enig jaar aan de gemeenteraden voorlegt. Bijgesloten treft u deze jaarstukken aan.

Veiligheidsregio Twente (VRT) geeft uitvoering aan een viertal programma's: brandweer, GHOR, multidisciplinaire samenwerking bij rampen en crises en de gemeentelijke kolom (crisiscommunicatie / bevolkingszorg). Met de jaarstukken wordt per programma verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid in 2017. Inhoudelijk gezien zijn de meeste activiteiten en voornemens, zoals verwoord in de programmabegroting 2017, uitgevoerd.

Het verslagjaar 2017 is afgesloten met een voordelig resultaat van **€ 511.923**. Dat is c.a. 1% van het begrotingstotaal. Het onderliggende fundament van dit financiële resultaat is niet zo sterk in de zin dat de tegenvallers, veel meer dan de meevallers, structureel doorwerken naar volgende jaren. In paragraaf 1.2 t/m 1.4 van de jaarstukken zijn de belangrijkste afwijkingen t.o.v. de begroting verder toegelicht.

De financiële vooruitzichten voor de organisatie zijn vanwege een aantal majeure ontwikkelingen dus minder rooskleurig. In de aanbiedingsbrief horende bij de ontwerpbegroting 2019 van Veiligheidsregio Twente wordt hier verder op ingegaan.

Aan het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente wordt voorgesteld om het volledige begrotingsoverschot ad. € 511.923,- toe te voegen aan de algemene reserve. De voorgestelde bestemming van het resultaat volgt uit het de beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen, dat in december 2014 is vastgesteld. In dit beleidskader is bepaald dat het weerstandsvermogen in een zekere verhouding moet staan tot de omvang van de financiële risico's (70% van de som van gelopen risico's). Het weerstandsvermogen van de organisatie ligt per ultimo 2017 nog ruim onder de afgesproken norm.

De jaarstukken zijn nog niet voorzien van een accountantsverklaring. De accountantscontrole vindt begin mei plaats. Het accountantsverslag wordt dan ook nagezonden. Met deze handelswijze heeft het algemeen bestuur op 15 december 2014 ingestemd. Ook de provincie is akkoord met deze handelswijze.

Wij nemen aan u met deze aanbiedingsbrief voldoende te hebben geïnformeerd. Indien er vragen zijn over de opzet of inhoud van de jaarstukken, dan kunt u contact opnemen met de in de aanhef van deze brief vermelde contactpersoon.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Twente,
secretaris,

voorzitter,

H.G.W. Meuleman

dr. G.O. van Veldhuizen

Jaarstukken 2017

Concept t.b.v. DB 4 april 2018

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2017. Deze jaarrekening is een verantwoording over de resultaten, inspanningen, de uitgaven en inkomsten van Veiligheidsregio Twente over het jaar 2017.

Samen met onze partners geven wij inhoud aan de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en aan de bestrijding van dagelijkse ongevallen en branden tot rampen en crisis. Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. We betrekken private partners, maatschappelijke organisaties en inwoners bij de uitvoering van de taken van de VRT. Samen werken we aan een veilig Twente. 2017 is het tweede jaar van het beleidsplan over de beleidsperiode 2016-2019. In dit beleidsplan staan vijf strategische doelstellingen centraal:

- Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
- Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
- Resultaatgerichte regionale crisisorganisatie die aansluit bij de samenleving
- Betekenisvol samenwerken
- Goede informatievoorziening.

Op de verschillende onderdelen hebben we in 2016 en 2017 al mooie resultaten geboekt of zijn we projecten begonnen. We zijn trots op ons werk en trots op hoe we het doen met elkaar. We durven te ondernemen en risico's te nemen. Uiteraard altijd in verbinding met de doelen waar we voor staan.

Actuele thema's als de voorbereiding op gevolgen van terrorisme, toenemende nadruk op zelfredzaamheid, risico-communicatie, de crisisorganisatie, drones en transitie meldkamer hebben aandacht gekregen. Het congres terrorisme dat we in 2016 hebben georganiseerd had als belangrijkste doel bewustwording van effecten van terroristische aanslagen bij de directe hulpverleners. In 2017 heeft dit een vervolg gekregen door te oefenen met de directe hulpverleners. Een mooi voorbeeld van risico-communicatie zijn de pilots rond het spoor om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van burgers te vergroten. Naast de pilots rond het spoor kan ook de voorlichting aan omwonenden van het BRZO bedrijf Elementis genoemd worden. De nieuwe crisisorganisatie is ingevoerd met een nieuwe wijze van oefenen; 13 systeem oefeningen en de jaarlijkse systeemtest hebben plaatsgevonden. Verschillende GRIP 1-incidenten hebben plaatsgevonden. Ieder GRIP-incident wordt geëvalueerd. We werken in Twente met een gezamenlijke geactualiseerde regionale evenementenwerkwijze. Convenanten met samenwerkingspartners worden jaarlijks geactualiseerd. Informatie krijgt in onze organisatie steeds meer een cruciale rol, zowel in de koude, voorbereidende fase als in de warme fase. Met o.a. business intelligence, het Informatie Operationeel Centrum (IOC) en de wekelijkse operationele briefing, gebruiken wij informatie op een slimme wijze. Verschillende technieken zijn ontwikkeld om de voorbereiding en bestrijding van incidenten te verbeteren. Informatieveiligheid is een belangrijk thema in de organisatie geworden.

Ook dit jaar hebben ruim 800 brandweermensen uit 29 brandweerkazernes 3.547 incidenten bestreden en is er vanuit de brandweer ruim 900 keer voorlichting gegeven, waarbij circa 37.750 mensen zijn bereikt. Het bevoegd gezag is 1940 keer voorzien van advies op het gebied van brandveiligheid en zijn er zeker 2000 controles uitgevoerd.

Het project Next Level is door het ministerie van J&V gehonoreerd middels een subsidie. De voorbereidingen voor de visitatie die in mei 2018 zal plaatsvinden zijn volop gaande. Een mooi voorbeeld van het verbinden van onderwerpen op het snijvlak van veiligheid en gezondheid/zorg is de themadag die we in februari hebben georganiseerd. Zowel de burgemeesters als bestuurders van de Veiligheidsregio Twente als de wethouders publieke gezondheid waren aanwezig.

Ook voor het komende jaar staan belangrijke thema's op de agenda. De voorbereidingen voor een gezamenlijke meldkamer voor Oost Nederland lopen. We blijven werken aan veiligheidsinnovaties, bijvoorbeeld op de Twente Safety Campus en middels het project Next Level. We blijven ons inzetten voor projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten, bij brand maar ook in andere situaties. En er vindt een actualisatie van het risicoprofiel en een evaluatie van het beleidsplan plaats.

We vertrouwen erop ook in het komende jaar weer goed voorbereid te zijn en om hulp te bieden daar waar nodig is. Zo leveren we opnieuw onze bijdrage aan een veiliger Twente.

Enschede, 20 juni 2018

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2017 van Veiligheidsregio Twente. Deze zijn opgesteld conform de richtlijnen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) dat het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) met ingang van 2005 ook voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing heeft verklaard.

Zowel de programmabegroting als de jaarstukken zijn in het BBV in vier onderdelen verdeeld:

Programmabegroting		Jaarstukken	
Beleidsbegroting	1. Programmaplan 2. Paragrafen	Jaarverslag	1. Programmaverantwoording 2. Paragrafen
Financiële begroting	3. Overzicht van baten en lasten in de begroting en de toelichting 4. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	Jaarrekening	3. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting 4. Balans en de toelichting

Conform het hierboven gepresenteerde overzicht bestaan de jaarstukken 2017 uit de programmaverantwoording, de paragrafen, de programmarekening en de balans. In het jaarverslag vindt beleidsmatige verantwoording per programma plaats en in de jaarrekening de financiële verantwoording.

Leeswijzer

Volgens de richtlijnen van het BBV wordt in de programmaverantwoording getracht de drie beleidsvragen uit de programmabegroting; "Wat willen we bereiken?", "Wat doen we er voor?" en "Wat gaat het kosten?" te beantwoorden.

In de programmaverantwoording wordt per programma verantwoording afgelegd over de in het programmaplan aangegeven doelstellingen, geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten. Dit is gebeurd aan de hand van de volgende beleidsvragen:

- Wat hebben we bereikt? (maatschappelijk effect)
- Wat hebben we ervoor gedaan? (projecten, activiteiten en kernindicatoren)
- Wat heeft het gekost? (budgettaire effecten)

Om het document sneller te kunnen scannen wordt aanvullend hierop bij ambities de score door middel van een kleurenschema weergegeven. Voor het aangeven van kleuren is de volgende richtlijn gehanteerd:

- Groen: we hebben gepresteerd (of zelfs beter dan dat) wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Oranje: we hebben gedeeltelijk gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.
- Rood: we hebben **niet** gepresteerd wat we in de programmabegroting hebben aangegeven.

Na de programmaverantwoording treft u in de paragrafen de status van de in de programmabegroting benoemde beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten aan. Hierin worden de volgende door het BBV verplicht gestelde onderdelen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Rechtmatigheid.

Als laatste onderdeel van de jaarstukken 2017 treft u de programmarekening, balans en toelichtingen hierop aan. Deze dienen een inzicht te geven in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
Inhoudsopgave	4
1 Samenvatting	6
1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd?	6
1.2 Samenvatting resultaat 2017	7
1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2017	10
1.4 Stand van zaken effectuering bezuinigingsoperatie	11
2 Veiligheidsregio Twente	12
2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?	12
2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente	12
2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?	13
2.4 Organisatie	13
3 Toelichting op de programma's	14
3.1 Inleiding	14
3.2 Programma Multidisciplinaire onderwerpen	14
3.3 Programma Brandweer	21
3.3.1 Twente Safety Campus	28
3.4 Programma GHOR	29
3.5 Programma Gemeenten	35
3.6 Overzicht van baten en lasten	37
3.7 Algemene dekkingsmiddelen	37
4 Paragrafen	38
4.1 Inleiding	38
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	38
4.2.1 incidentele weerstandscapaciteit	39
4.2.2 Structurele weerstandscapaciteit	39
4.2.3 Risico's	39
4.2.4 Beoordeling risico's versus beschikbare weerstandscapaciteit	40
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	40
4.4 Bedrijfsvoering	42
4.5 Verbonden partijen	44
4.6 Financiering	45
4.7 Rechtmatigheid	46
4.8 Financieel resumé	48
4.9 Balans per 31-12-2017	49
4.10 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting	51
4.11 Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling	52
4.12 Toelichting op de balans per 31-12-2017	54
4.13 Toelichting op de mutaties van de reserves	60
4.14 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen	61
4.15 Wet normering topinkomens (WNT)	61
4.16 Analyse rekeningresultaat	64
4.17 Algemene dekkingsmiddelen	66
4.18 Overzicht van incidentele baten en lasten	66
4.19 Analyse begrotingsrechtmatigheid	68

Bijlagen	71
Bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage.....	71
Bijlage 2 Recapitulatiestaat.....	72
Bijlage 3 Aard, reden en oordeel per 31-12-2017 van de reserves.....	75
Bijlage 4 Jaarbericht Veiligheidsregio Twente	77
Bijlage 5 Jaarbericht Brandweer Twente	78
Bijlage 6 Jaarbericht GHOR Twente	80
Bijlage 7 Jaarbericht Platform Integrale Veiligheidszorg	81
Bijlage 8 Single Information Single Audit	82
Bijlage 9 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (volgt)	83
Bijlage 10 Lijst met afkortingen	84

1 Samenvatting

1.1 Wat heeft het gekost en hoe is het gefinancierd?

Programma's x € 1.000,-	Totaal Lasten	Totaal Baten	Mutaties Reserves	Resultaat	Gem.bijdrage incl.mutaties reserves	Bijdrage per inwoner*
Veiligheidsbureau	2.525	2.290		222	235	0,37
Brandweer	48.302	8.850	-558	152	40.011	63,84
GHOR	1.518	996		137	522	0,83
Gemeenten	478	453		1	25	0,04
Totaal Veiligheidsregio Twente	52.823	12.589	-558	512	40.792	65,08

* bijdrage per inwoner is uit oogpunt van consistentie berekend op basis van de gegevens die gehanteerd zijn in de programmabegroting 2017.

1.2 Samenvatting resultaat 2017

Veiligheidsregio Twente heeft in verslagjaar 2017 een positief resultaat geboekt van € 511.923,-. In de onderstaande tabel zijn de positieve en negatieve ontwikkelingen opgesomd die hebben geleid tot dit resultaat. De betreffende financiële voor- en nadelen zijn onder de tabel beknopt toegelicht.

Positieve ontwikkelingen		Negatieve ontwikkelingen	
x 1.000,-		x 1.000,-	
Financieringsresultaat	392	Salarissen	440
Materieel	441	Exploitatie OMS	176
Vergoedingen vrijwilligers	338	Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen	123
Gemeenschappelijk meldkamer	75	Beleidslijn rekeningsaldo 2017 en overige verschillen	39
Vakbekwaamheid: oefenen	176	Ongerealiseerde bezuinigingen en garantiebijdrage	262
Vakbekwaamheid: opleiden	92	Exploitatie gebouwen	323
Groot onderhoud gebouwen	341		
FLO	433		
Twente Safety Campus	144		
	2.432		1.363

Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	1.069
---	--------------

Onttrekking aan reserves		Dotatie aan reserves	
Materieel	19	FLO	433
	19	Twente Safety Campus	144
			-577

Gerealiseerde resultaat	511
--------------------------------	------------

Financiële voordelen		I = Incidenteel M = Meerjarig S = Structureel
Financieringsresultaat		
Het rentevoordeel volgt uit het feit dat een deel van de langlopende activa deels met kortlopende middelen en deels met niet-rentedragende rijksmiddelen is gefinancierd. De rentevoet van de organisatie (c.a. 2,1%) is t.o.v. vorig jaar verder verlaagd door o.a. herfinanciering. Het rentevoordeel is in beginsel meerjarig. Op 6 februari jl. 2017 is besloten om het rentevoordeel als uitvloeisel van de gewijzigde BBV voor een bedrag van 290.000,- aan te wenden om de aanstaande tekorten in de "vervangingsinvesteringsfeer" op te vangen. Dit onder de voorwaarde dat het risico van rentestijging in dezelfde ordergrootte zelfstandig wordt gedragen.		M
Materieel		
Het resultaat is toe te schrijven aan: - Verkoop van buiten gebruik gesteld grootschalig materieel (redvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen). De verkoop is deels een uitvloeisel van de bezuinigingsoperatie in de periode 2015-2016. De reductie levert naast de beoogde structurele lastenverlichting ook een eenmalige verkoopopbrengst op. - De beslissing tot invoering van restwaardes is ingegeven door de noodzaak om budgettaire knelpunten te verminderen, maar heeft ook voor een tijdelijk positief effect gezorgd. Op de bestaande activa is tot dusverre meer afgeschreven dan volgens het nieuwe regime nodig is. Dat leidt tot lagere afschrijvingslasten in de resterende levensduur van die activa. - Lage brandstofprijzen: de dieselprijs is gestegen in 2017, maar ligt nog niet op het niveau waar het budget op is ingesteld. Daarnaast laat de reductie van het materieel zich ook vertalen in een wat lager dieselverbruik. - Bewuste temporisering in het vervangingsinvesteringsprogramma in afwachting van een definitief investeringsbeeld voor het materieel en latere ingebruikname van de nieuwe hoogwerker. Noot: door vervanging van grootschalige voertuigen in 2017 wordt voor het eerst ook op deze onderdelen het BTW nadeel zichtbaar. Dat effect zal de komende jaren verder toenemen. In 2017 zijn de incidentele en meerjarige voordelen nog groter dan het nadeel.		M I

Vergoedingen vrijwilligers	
Het resultaat op vergoedingen voor vrijwilligers valt positief uit om de volgende redenen: - In de begroting zijn de vergoedingen op basis van gemaakte afspraken geïndexeerd met 2,3%. Dit percentage ligt boven de verhoging vanuit de nieuwe cao (1% per augustus). - De afbouw- en harmonisatie-effecten uit het overgangsprotocol zijn na dit jaar volledig uitgewerkt. Het effect v.a. jaarschijf 2017 is niet in de bezuinigingen meegenomen en komt dus v.a. 2017 als structurele meevaller in de resultaten tot uiting. - De omvang van uitbetaalde uitruk- en oefenvergoedingen is geringer dan begroot.	
Gemeenschappelijk meldkamer	
In verband met de meldkamertransitie zijn investeringen uitgesteld. Daarnaast hebben zich in tegenstelling tot voorgaande jaren zich geen specifieke projectkosten voorgedaan die verband houden met de meldkamertransitie.	
Vakbekwaamheid: oefenen	
De onderuitputting wordt door verschillende factoren veroorzaakt: - De oefenmaterialen worden gefaseerd aangeschaft. - Chauffeurtrainingen zijn doorgeschoven naar 2018 i.v.m. de opgelopen vertraging in landelijke ontwikkelingen.	
Vakbekwaamheid: opleiden	
Het voordeel wordt veroorzaakt door een lage consumptie van repressieve opleidingen. Enkele opleidingen die in het opleidingsplan waren opgenomen zijn niet doorgegaan o.a. vanwege ziekte, een gebrek aan voldoende aanmeldingen of geschikte kandidaten. De beheersmatige en ontwikkelingsgerichte opleidingsuitgaven liggen nagenoeg in lijn met de begroting.	
Groot onderhoud gebouwen	
Het correctieve onderhoud dat doorgaans gedurende het jaar optreedt, is in 2017 nagenoeg uitgebleven. Verder zijn enkele gebouwgerelateerde projecten (zoals het aanbrengen van veiligheidsvoorzieningen) niet uitgevoerd.	
FLO	
Voor het overgangsrecht FLO zijn egaliseringsreserves ingesteld, die dienen ter verrekening van resultaten met de betreffende gemeenten. De uitgaven voor FLO waren in 2017 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.	
Twente Safety Campus	
Twente Safety Campus heeft het jaar 2017 afgesloten met een positief resultaat. Deels vanwege een BTW-teruggaaf en deels vanwege een forse omzetsprong t.o.v. 2016. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserve.	

Financiële nadelen	I = Incidenteel M = Meerjarig S = Structureel
Salarissen	
In de begroting zijn de lonen geïndexeerd met 2,3%. Een groot deel van deze salarisruimte is benodigd voor de gestegen pensioenpremies. Daarnaast zorgt de nieuwe cao met een indexatie van 1% per augustus voor een overschrijding. Het resultaat op de loonsom is extra nadelig vanwege de volgende factoren: - De werkelijke periodiek (gewogen gemiddeld) loopt verder weg van de begrotingsnorm (max -1). - Een deel van de vacante formatie wordt ingevuld met extern personeel. Extern personeel is doorgaans duurder, alleen al vanwege de BTW-component die als last moet worden genomen. - Noodgedwongen inzet van extra menskracht (o.a. voor het naleven van de principes van schoon werken). - Het uitloopeffect (via het overgangsprotocol gegarandeerd voor het zittende personeel) is slechts ten dele in de geraamde loonsom betrokken.	
Exploitatie OMS	
In 2015 is ervoor gekozen om het OMS-beheer uit te besteden aan Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland. Het nadeel op OMS hangt deels samen met een tijdelijk knelpunt in de bedrijfsvoering (desintegratiekosten), ontstaan als gevolg van de outsourcing. Voor het overige deel komt het nadeel voort uit gewijzigde aansluitkosten (glasvezel i.p.v. ADSL) en tijdelijk doorlopende verbindingskosten na opzegging van het abonnement. Met het laatste is in de begrotingsopzet van het OMS geen rekening gehouden.	
Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen	

Betreft een nadeel op de kapitaallasten na de geleidelijke vervanging van bluskleiding, dienstkleiding en ademluchtapparatuur. Het BTW-knelpunt, zoals omschreven in de risicoparagraaf van de begroting, openbaart zich op deze investeringscategorieën sinds 2016. Verder heeft op de chemiepakken een versnelde afschrijving moeten plaatsvinden.	
Beleidslijn rekeningsaldo 2017 en overige verschillen	
Betreft pro-rato vereffening van rijks gelden en gemeentelijke gelden teneinde het rekeningsaldo vast te kunnen stellen. Deze pro-rato vereffening is op 24 maart 2014 door het algemeen bestuur vastgesteld.	
Ongerealiseerde bezuinigingen en garantiebijdrage	
De bezuinigingsoperatie loopt sinds 01-01-2016 enigszins achter op schema. Concreet gaat het om een drietal nog niet geëffectueerde maatregelen ad € 262.000,-. Een overzicht van de maatregelen die tot dusverre zouden moeten zijn ingeboekt, is weergegeven in paragraaf 1.4. Daarin is tevens aangegeven de mate waarin de geaccordeerde maatregelen alsnog kunnen worden gerealiseerd. Voor zover de maatregelen bij nader inzien niet zijn te realiseren, zal worden gezocht naar alternatieve bezuinigingsmaatregelen, zodat aan de taakstellende opdracht wordt voldaan.	
Exploitatie gebouwen	
Het investeringsbudget voor vervanging van kazernes is structureel ontoereikend. De aard en reden hiervan is in de afgelopen periode bij herhaling toegelicht (o.a. in de vervolgnote over financiële ontwikkelingen d.d. 12-02-2018). In aanvulling daarop liggen de werkelijke servicekosten (catering, schoonmaak en energie) aanmerkelijk boven het begrotingsniveau. De inventarisatie naar de mogelijkheden om de gebouw gebonden servicekosten terug te brengen, is nog niet afgerond.	

Het saldo is qua doorwerking als volgt uit te splitsen:

Doorwerking (x € 1.000,-)	Voordelen*	Nadelen*	Totaal
Incidenteel	933	294	639
Meerjarig	816	342	474
Structureel	125	727	602 -
Resultaat	1.874	1.363	511

* exclusief FLO en Twente Safety Campus.

Gehanteerde termen in bovenstaande tabel zijn als volgt gedefinieerd:

Incidenteel : effect treedt dit jaar op.

Meerjarig : effect treedt de komende jaren op, maar vervalt op termijn.

Structureel : effect treedt in beginsel voor onbepaalde tijd op.

1.3 Resultaat t.o.v. bestuursrapportage 2017

In de onderstaande tabel is het saldo van de jaarrekening vergeleken met het saldo van de bestuursrapportage. Het jaarrekeningresultaat valt t.o.v. de bestuursrapportage € 564.923,- positiever uit. De belangrijkste afwijkingen zijn onder de tabel toegelicht.

Saldo bestuursrapportage 2017	- 53.000
Saldo jaarrekening 2017	511.923
Vershil	+ 564.923

Vergoedingen vrijwilligers	€ 101.000,-
Het voordeel is vooral toe te schrijven aan de lager dan het verwachte niveau van oefenvergoedingen. De verwachtingen zijn grotendeels gebaseerd op het kostenniveau van vorig jaar, wetende dat het oefenprogramma qua omvang en intensiteit per jaar niet wezenlijk fluctueert. Hierbij is slechts in beperkte mate rekening gehouden met de effecten van kazernering in Almelo waarbij de medewerkers oefenen onder werktijd. Daarnaast vallen de uitrukvergoedingen lager uit dan verwacht. Nadere analyse moet uitwijzen of sprake is van een algemene trend in aard en aantal incidenten.	
Vakbekwaamheid: oefenen	€ 122.000,-
De meeste kosten voor de oefencyclus van de brandweer die loopt van januari 2017 tot september 2018 zijn in het voorgaande jaar gemaakt waardoor het uitgavenniveau zich in 2017 niet heeft ontwikkeld zoals verwacht. In verband met een vertraging in de landelijke ontwikkelingen rondom vakbekwaam worden en blijven van brandweerschouffeurs is de uitwerking van het Twentse programma niet gestart in 2017.	
Bij geneeskundige oefeningen hebben bij een aantal activiteiten minder deelnemers deelgenomen dan vooraf ingeschat. Ook is bij deze oefeningen een geringer beroep gedaan op derden. Tenslotte zijn in de prognose per abuis de verleturen van intern personeel volledig doorberekend.	
Vakbekwaamheid: opleiden	€ 85.000,-
De opleidingskosten vallen lager uit omdat verschillende opleidingen om verschillende redenen niet zijn doorgegaan. Bijvoorbeeld vanwege te weinig deelnemers voor de desbetreffende opleiding. Of omdat er geen geschikte kandidaten zijn n.a.v. werving en selectie voor deze opleidingen. Deze tendens is niet alleen van 2017, maar ook van voorgaande jaren. Er wordt momenteel een uitvoerige analyse gemaakt met betrekking tot uitstroom- en instroom van personeel om zodoende de opleidingsbehoefte beter in te kunnen schatten en daarmee reëler beeld te krijgen van het structurele kostenniveau.	
Binnen de GHOR is als gevolg van ziekte een aantal opleidingen doorgeschoven naar 2018. Bovendien waren er minder deelnemers dan verwacht.	
Gebouwen	€ 143.000,-
Het voordeel is aan enkele zaken toe te schrijven:	
• Enkele huisvestingsprojecten zijn bij nader inzien op "hold" gezet of niet uitgevoerd. • Het correctieve onderhoud is in 2017 nagenoeg uitgebleven. • Energiekosten vielen mee door enkele niet ingecalculerde jaarafrekeningen.	
Materieel	€ 52.000,-
In het najaar is als onderdeel van de verkenning naar de financiële knelpunten op middellange termijn het investeringsbeeld voor het materieel scherp gemaakt. Hierbij zijn alle relevante financiële parameters van het wagenpark bekeken (aantal, prijs, levensduur en restwaarde). Tijdens deze werkzaamheden is besloten om de investeringen van dienstvoertuigen en dienstbussen door te schuiven naar 2018.	
Eind 2017 is een nieuwe hoogwerker aangeschaft die echter later is geleverd dan gepland. De ingebruikname van dit voertuig vindt plaats in 2018 waardoor de in de prognose opgenomen afschrijvingslasten zijn komen te vervallen.	
Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen	€ 61.000,-
Het verschil heeft voornamelijk te maken met het temporiseren van investeringen op gebied van communicatieapparatuur. Brandweer Twente is aangesloten bij de landelijke aanbesteding (IBARC2 project) voor onder meer vervanging van portofoons. In verband met onvoldoende verstaanbaarheid bij de nieuwe portofoons is de beoogde investering niet uitgevoerd. Daarnaast heeft Brandweer Twente een vergoeding ontvangen voor te laat geleverde bluspakken. Deze vergoeding is in mindering gebracht op de boekwaarde. Bovenstaande ontwikkelingen hebben geleid tot lagere afschrijvingslasten.	

1.4 Stand van zaken effectuering bezuinigingsoperatie

Met het principebesluit tot regionalisering van de brandweer (22-02-2012) is een gefaseerd bezuinigingstraject t/m 2019 afgesproken. Nadien is de bezuinigingsopdracht op verschillende momenten, hetzij door besluit van het algemeen bestuur over de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage, hetzij door besluit van het ministerie van J&V over de ontwikkeling van de rijksbijdrage, opgehoogd. Cumulatief bedraagt de bezuinigingsopgave **€ 6,1 mln**. Het taakstellende deel daarvan in de periode 2017-2019 bedraagt € 0,2 mln.

Het afgesproken bezuinigingspad heeft t/m ultimo 2017 een taakstellende omvang van € 5,9 mln. In paragraaf 1.2 is aangegeven dat een deel van die taakstelling nog niet is gerealiseerd (€ 262.000,-). De lopende bezuinigingsoperatie heeft aldus een realisatiegraad van **96%**. Onderstaand het toelichting op de per 2017 nog niet gerealiseerde bezuinigingsmaatregelen.

Bezuinigingsmaatregel	Stand van zaken
Versobering duiktaak (80.000,-)	De heroriëntatie op dit specialisme is inmiddels voltooid en de wijze waarop de duiktaak vorm en inhoud krijgt, uitgedacht. Vast staat dat de bezuiniging slechts ten dele kan worden gerealiseerd. Voor het restant dient dus een alternatieve besparingsmaatregel te worden aangedragen. Hier zijn intern nog geen verdere uitspraken over gedaan
Versobering piketregelingen brandweer (150.000,-)	In 2015 zijn de eerste stappen gezet om piketregelingen van de brandweerkolom cf. besluit af te bouwen. Deze eerste stappen zijn gezet op basis van vrijwilligheid en maatwerk. Het categorisch afbouwen van piketregelingen vereist nadere analyse i.r.t. paraatheid. Mogelijk is een overgangsregime nodig, waardoor de lastenverlichting pas op termijn optreedt. Inmiddels zijn uitgangspunten bepaald en is een overzicht gemaakt van de gewenste organisatievorm per kazerne. Dit geeft een beeld over de piketten die versoberd kunnen worden. Bij de implementatie van het stopzetten van piketregelingen speelt ook het instemmingsrecht van de ondernemingsraad een rol.
Doorontwikkeling crisisorganisatie (VB / GHOR) (32.000,-)	De doorontwikkeling van de crisisorganisatie is momenteel gaande. Qua vorm en inhoud is de vernieuwde crisisorganisatie uitgedacht. De bezuiniging is deels gerealiseerd in 2017. Het resterende deel kan worden geëffectueerd in 2019, samenhangende met de nieuwe convenant met de ambulancedienst.

2 Veiligheidsregio Twente

2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Veiligheidsregio Twente heeft een algemeen bestuur dat bestaat uit de burgemeesters van Twente. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf burgemeesters.

Voor de ondersteuning van het bestuur is er de Veiligheidsdirectie, die bestaat uit de commandant brandweer, de vertegenwoordiger van Politie Nederland, de directeur PG en de coördinerend gemeentesecretaris. Voorzitter van de Veiligheidsdirectie is de secretaris van het bestuur.

De basis voor de ambtelijke organisatie wordt gevormd door de kolommen veiligheidsbureau, brandweer, GHOR, politie en gemeenten, die als zelfstandige organisatieonderdelen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken en onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur multidisciplinair innovatief samenwerken. De kolommen en andere veiligheidspartners staan garant voor een kwalitatief goede mono disciplinaire taakuitvoering en programmatische multidisciplinaire aanpak. De multidisciplinaire taken staan onder regie van de veiligheidsdirectie. De taken zijn daarbij in verschillende portefeuilles onderverdeeld.

Door het algemeen bestuur is besloten om bij de inwerkingtreding van de Nationale politie en daarmee het wegvallen van de functie van het Regionaal College, de regionale samenwerking op het terrein van integrale veiligheidszorg bestuurlijk te laten aansluiten op de overleg- en besluitvormingsstructuren van de Veiligheidsregio Twente (VRT). Door deze constructie zullen de verbindingen tussen sociale en fysieke veiligheid verder versterkt worden waardoor het brede domein van veiligheid van de burgemeester vanuit één organisatie bediend kan worden.

Om daadwerkelijk te komen tot meer veiligheid zet de VRT in op samenwerking en innovatie. Ontwikkelingen op gebied van bestuur, netwerken, technologie, economie en social media zijn aan de orde van de dag.

Met deze context als gegeven kiest de VRT als netwerkpartner voor een positie om publieke en private partners, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen rond het thema veiligheid en innovatie bijeen te brengen en vernieuwing mogelijk te maken ten gunste van 'meer' veiligheid en een hoger maatschappelijk rendement. Samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstellingen is daarbij het uitgangspunt. De VRT participeert hierbij als 'spin in het web' en vervult verschillende rollen; coördinator, facilitator, adviseur, opdrachtnemer. Het aanjagen van innovatie en samenwerking moet leiden tot nieuwe activiteiten en faciliteiten op het gebied van veiligheid in Twente.

2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente

De visie voor de komende jaren is neergelegd in het visiedocument "Samen werken aan een Veilig Twente". Het idee van een gezamenlijke aanpak staat dan ook centraal in de visie. Hierbij moet niet alleen worden gedacht aan de samenwerking tussen de sterke kolommen (brandweer, GHOR, politie, gemeenten). Er wordt ook gestreefd naar het tot stand brengen van een efficiënte, duurzame en innovatieve samenwerkingsvorm met andere partners in veiligheid, zoals waterschap, Defensie, Openbaar Ministerie en provincie.

Veiligheidsregio Twente wil verder deskundige medewerkers laten samenwerken vóór, tijdens en na een ramp of crisis. Beter coördinatie van mensen, middelen en talenten betekent echter niet automatisch een 'hoger' veiligheidsniveau. Wel is het onze ambitie om te komen tot 'meer' veiligheid. Met de beschikbare mensen en middelen wordt niet alleen gestreefd naar een kleiner risico van bekende bestaande risico's, maar het beheersen en bestrijden van andere en nieuwe risico's krijgt ook de aandacht.

Verder is in de visie benadrukt dat een veilig en gezond leven voor de inwoners van Twente de verantwoordelijkheid van alle betrokkenen is. Van publieke instellingen en organisaties, maar evengoed van private partners en burgers.

2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

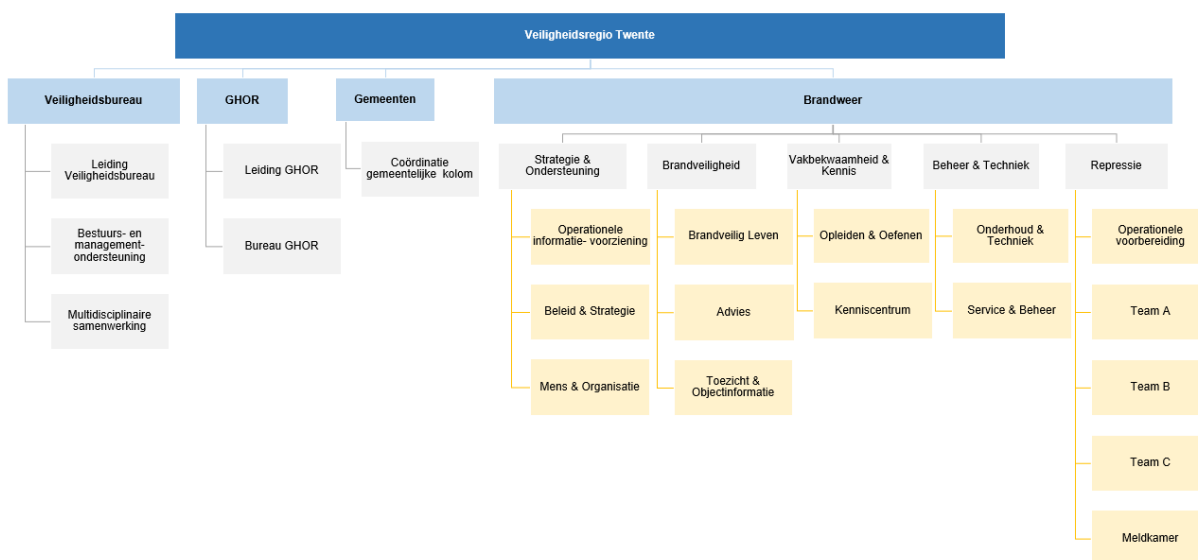
Veiligheidsregio's voeren taken uit op het gebied van brandweertzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid. Deze taken zijn bij wet opgedragen.

De taken en ambities die vragen om een multidisciplinaire aanpak zijn beschreven in het visiedocument "Samen werken aan een Veilig Twente". Onderstaand een opsomming daarvan:

1. Risicobeheersing en risicocommunicatie
2. Verbeterde informatievoorziening
3. Partnerschap en grensoverschrijdende samenwerking
4. Dichter bij de burger en ondernemers
5. Efficiency door integrale en innovatieve aanpak
6. Meldkamer
7. Professionalisering en kwaliteitszorg
8. Beleidsplan, crisisplan en andere plannen
9. Opleiden, oefenen en operationele organisatie
10. Efficiency bij inkoop en beheer van materieel

2.4 Organisatie

Het organogram van de ambtelijke organisatie Veiligheidsregio Twente ziet er als volgt uit:

3 Toelichting op de programma's

3.1 Inleiding

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het voorkomen en beperken van schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente voelt zich verantwoordelijk voor het waar mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten.

Veiligheidsregio Twente werkt samen met diverse partners en inwoners aan een veilig Twente. We bevorderen de samenwerking van diverse veiligheidsinitiatieven op regionaal, nationaal en internationaal niveau door het verbinden van partijen, stimuleren van innovatieve oplossingen en het bieden van een platform voor veiligheidsinitiatieven.

In de begroting 2017 hebben we verwoord wat we in 2017 graag wilden bereiken en wat we daarvoor wilden doen. In deze jaarrekening lichten we toe wat we hebben bereikt en wat we daarvoor hebben gedaan. Daarbij onderscheiden we een toelichting op de verschillende programma's, nl. het programma multidisciplinaire onderwerpen, brandweer, GHOR en bevolkingszorg.

3.2 Programma Multidisciplinaire onderwerpen

Portefeuillehouder	Dr. G.O. van Veldhuizen
Programmamanager	H.G.W. Meuleman

Samenvatting

Veiligheidsregio Twente is ingesteld door de 14 Twentse gemeenten op basis van de Wet Veiligheidsregio's. Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Twente wordt gevormd door de burgemeesters van de Twentse gemeenten. Veiligheidsregio Twente is onderverdeeld in het Veiligheidsbureau, Brandweer Twente en de GHOR en de gemeentelijke kolom. Tezamen met de blauwe kolom (politie) geven zij inhoud aan de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Private partners, maatschappelijke organisaties en burgers worden actief betrokken bij de uitvoering van de taken van de VRT. Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met verschillende partners.

Centraal staan bij het doen en laten van alle activiteiten onze missie en visie, welke wij enkele jaren geleden hebben opgesteld en vastgesteld.

Kaderstellende beleidsnota's

- Gemeenschappelijke regeling
- Visie Veiligheidsregio Twente
- Organisatieplan Veiligheidsregio
- Regionaal Risicoprofiel
- Crisisplan
- Samenwerking en innovatie
- Continuïteitsplan
- Multidisciplinair opleidings- oefenbeleidsplan 2013-2016
- Beleidsplan VRT 2016 - 2019
- Geactualiseerde regionale handreiking evenementen
- Handreiking Veilig Publieke Taak
- Risicocommunicatie in Twente

Trends en Ontwikkelingen

De afgelopen periode heeft Veiligheidsregio Twente verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Deels kon door de regionalisering een efficiëncyslag plaatsvinden, maar deels is ook besloten bepaalde taken minder uit te voeren.

Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen en uitgangspunten voor ons ook van invloed op het bepalen van onze strategische doelstellingen. Zonder een uitputtend overzicht te willen geven volgt hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen die wij signaleren en waarmee wij binnen de kaders van het Veiligheidsbureau multidisciplinair rekening willen houden:

1. Toenemende nadruk op zelfredzaamheid

Een terugkerend thema de laatste jaren is dat Nederland zich moet gaan ontwikkelen van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving 'waarin burgers verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen omgeving en hun eigen leven'. Zelfredzaamheid, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen.

Dit is deels ingegeven door minder beschikbare gelden in de samenleving, deels ook ingegeven doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/ instellingen worden geacht zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet.

Onderdeel van onze visie is dat inwoners en ondernemers van Twente gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven.

Om concrete invulling te geven aan een werkwijze en structuur om de zelfredzaamheid in Twente te bevorderen, hebben we in 2017 met een multi werkgroep onderstaande resultaten geformuleerd. Er is een start gemaakt met het toewerken naar deze resultaten, hier gaan we in 2018 mee verder. (ik weet niet hoe specifiek je dit erin wil hebben, moet ik er nog meer over vertellen? hieronder de 5 resultaten):

Resultaat 1

Zelfredzaamheid is het uitgangspunt bij vrijwel alle activiteiten van de VRT. Zowel in de koude als in de warme fase heeft iedereen dezelfde gedachten en ideeën bij zelfredzaamheid. De wijze waarop we omgaan met zelfredzaamheid kunnen we daar waar mogelijk theoretisch onderbouwen.

Resultaat 2

De VRT kent de behoefte en verwachtingen m.b.t. zelfredzaamheid vanuit de samenleving, zodat structureel vraaggericht wordt gewerkt (in plaats van aanbodgericht). We weten welke doelgroepen we kunnen onderscheiden m.b.t. het thema zelfredzaamheid/ verminderd zelfredzaamheid. Ook sluiten we aan bij burgerinitiatieven.

Resultaat 3

We hebben het speelveld in kaart gebracht. Er is een relatie gelegd tussen alle relevante verschillende projecten en deze zijn voor iedereen inzichtelijk. Dit betreft niet alleen 'eigen' projecten, maar ook initiatieven van partners. Vervolgens bekijken we waar we kennis en krachten kunnen bundelen.

Resultaat 4

We onderzoeken de mogelijkheden om beschikbare data te koppelen, te benutten en te kunnen prioriteren, zodat we de juiste interventies in kunnen zetten (informatie gestuurd werken).

Resultaat 5

Hulpverleners kennen de mogelijkheden en onmogelijkheden van zelfredzaamheid en burgerparticipatie. Zij benutten het potentieel van de bevolking, zodat zij zich op diegenen kunnen richten die dat echt nodig hebben.

2. Veranderde wetgeving

Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor onze organisatie en voor ons handelen. Zo is de Omgevingswet één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen.

In Twente is de brandweer als extern kennispunt brandveiligheid verbonden aan de RUD. De introductie van een nieuwe Omgevingswet zal invloed hebben op de wettelijke adviestaak van de veiligheidsregio op het gebied van externe veiligheid.

Door de decentralisaties in de jeugd- en ouderenzorg komen er meer taken te liggen bij de gemeenten. Dit kan z'n weerslag krijgen op veiligheidsgebied. Crisissituaties bijvoorbeeld op het terrein van jeugdzorg zijn nu eerder de verantwoordelijkheid van gemeenten.

3. Digitale samenwerking in de veiligheidsketen

Intensieve informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse overheid, burgers en bedrijven is noodzakelijk om Nederland veiliger te maken. Waarbij digitale veiligheid net zo belangrijk is als fysieke veiligheid. Uit een onderzoek van Capgemini, uitgevoerd door TNS NIPO onder burgers, blijkt dat de overheid zich in een lastige spagaat bevindt: enerzijds verlangt de burger meer veiligheid en een proactieve houding van de overheid, anderzijds mag het niet ten koste gaan van zijn eigen privacy.

4. De mondige en verwachtingsvolle burger en de opkomst van digitale media.

Onze samenleving is platter en gelijkwaardiger geworden. Mensen bewegen zich door vele verschillende netwerken. Er is minder gevoel voor hiërarchie. Velen willen hun mening, ervaringen delen en kunnen dit dankzij de digitale media sneller dan ooit. Aan de andere kant is alles wat een organisatie doet, mede door de vergaande digitalisering, snel zichtbaar. Niet doen wat je belooft, wordt direct afgestraft. Vertrouwen is een sleutelwoord.

Informatie en communicatie spelen een steeds belangrijker rol, en krijgen ook binnen Veiligheidsregio Twente een prominente plek in het denken en doen, zowel in de dagelijkse werkzaamheden als in crisissituaties.

5. Transitie meldkamer

Sinds 2014 loopt een landelijk traject onder de naam Transitie Landelijke Meldkamer Organisatie. Hierin wordt uitvoering gegeven aan het besluit van de minister om over te gaan naar één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor 10 landelijke meldkamers (i.p.v. de 25 regionale meldkamers). Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. De planning is dat dit traject uiterlijk in 2021 is afgerond.

6. Aandacht voor Veilig Publieke Taak

Het project VPT is eind 2015 gestart in Twente en in maart 2017 afgerond. Hiervoor is subsidie ontvangen en de VRT heeft dit project namens de Twentse gemeenten uitgevoerd. Er is een gezamenlijke handreiking VPT vastgesteld, er is een toolkit ontwikkeld en het aantal aangesloten organisaties is zichtbaar vergroot. Het onderwerp is meer gaan leven. Het project is geëvalueerd en in maart 2017 afgerond. Het is nu zaak dat de betrokken organisaties zelf met het onderwerp in hun organisatie aan de slag gaan.

Gerealiseerd

Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
Alle activiteiten van de Veiligheidsregio Twente richten zich op het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente. Dit doen wij door alle veiligheidsrisico's in Twente nauwgezet in de gaten te houden en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers in Twente te stimuleren. Onze activiteiten strekken zich uit van het voorkomen van (en voorbereiden op) ongevallen en rampen, tot het verhelpen van de situatie bij ongevallen en rampen. Daarbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar bestaande risico's, ook de beheersing en bestrijding van nieuwe risico's staat hoog bij ons op de agenda. Het resultaat is niet per definitie een hoger veiligheidsniveau, maar wel meer veiligheid in Twente. Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en –ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente voor de komende jaren een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de volgende strategische beleidsdoelstellingen:: 1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen. 2. Goede informatievoorziening. 3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving. 4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie. 5. Samenwerking zoeken en intensiveren.	Veiligheidsregio Twente volgt actief de ontwikkelingen die invloed hebben op de risico's in het risicoprofiel. In 2017 is bijvoorbeeld actief geanticipeerd op de overschrijding van de risicoplafonds voor het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor. Ook is onderzoek uitgevoerd naar de rol van de veiligheidsregio rond de inzet van voormalige zoutcavernes voor ondergrondse opslag. De diverse ontwikkelingen worden structureel besproken in de vakgroep Risicobeheersing. Een actuele en verbeterde website waarin inwoners o.a. adviezen kunnen vinden over hoe te handelen bij incidenten, hoe zij zich kunnen voorbereiden op mogelijke incidenten en wat men kan doen om incidenten te voorkomen. Innovatie is een sleutelwoord dat tot uiting komt in verschillende mooie ontwikkelingen en projecten, bijv. doorontwikkeling game spoorveiligheid, risicocommunicatie Elementis, veiligheid evenementen. Op 1 februari 2017 is de VRT operationeel gegaan met de nieuwe crisisorganisatie die uitgaat van flexibiliteit, slagvaardigheid en outputgerichtheid ten behoeve van de burger. Op het gebied van opleiden en oefenen is het nodige gebeurd: - De systeemtest 2017 - 13 systeem oefening - Expertsessies. In 2017 is verder aandacht besteed aan het oefenen en voorbereiden op terrorisme.

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) beschikt iedere Veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen en, in geval van, professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren, meer in het bijzonder de taken zoals genoemd in artikel 10 van de Wvr. Belangrijke activiteiten in het jaar 2017 vanuit het Veiligheidsbureau zijn:

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Bestuursondersteuning - Advisering aan en ondersteuning van het bestuur op het terrein van strategieontwikkeling en beleid. - Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing. - Coördinatie van de planning en controlcyclus. - Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, politie en partners. - Ontwikkelen voorstellen naar aanleiding van rapport commissie Hoekstra met als doel het verstevigen van de relatie tussen de VRT met de Twentse gemeenten. - Analyse takenpakket VRT en evaluatie financieringssysteem.	Bestuursondersteuning De reguliere ondersteuning aan het bestuur heeft plaatsgevonden. Bestuursvergaderingen zijn voorbereid en uitgewerkt, de bestuurlijke themadag heeft plaatsgevonden. In het kader van een goede dienstverlening en verbinding zijn individuele gesprekken gevoerd met alle burgemeesters. De uitkomsten hiervan worden meegenomen in de evaluatie van het beleidsplan.
Samenwerking Veiligheidsregio Twente werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het gaat hier bijvoorbeeld om de waterschappen, provincie, Regionaal Militair Commando of functionarissen van gedeconcentreerde overheidsdiensten. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. In de wet zijn maatregelen opgenomen om de benodigde samenwerking te bevorderen. Naast deelname aan diverse vergaderingen worden ook afspraken gemaakt over gezamenlijke oefeningen. Het crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt.	Samenwerking Samenwerking vindt met verschillende partijen, partners en organisaties plaats op verschillende niveaus. Voorbeelden zijn de gemeenten, kennisinstituten, defensie, politie, OM, veiligheidsregio's, bedrijven en onze oosterburen. Door samen te werken bereiken we meer, is er meer integrale afstemming, en kan er efficiënter gewerkt worden. Zoals vastgelegd in de diverse convenanten met de crisispartners vindt er jaarlijks in overleg met de partners een actualisatie plaats van de bij de convenanten horende afsprakenlijst. Daarnaast vinden er op operationeel niveau diverse bilaterale contacten plaats. Ook deze bilaterale contacten dragen bij aan een versterking van de onderlinge samenwerking. Belangrijk is dat men elkaar weet te vinden.
Twente als landsregio Twente is een grensregio die met ongeveer de helft van zijn grens raakt aan buurland Duitsland. Bijzonder daarbij is, dat Twente grenst aan twee Duitse deelstaten, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. Deze "Bundesländer" maken weliswaar deel uit van één Duitsland, maar verschillen tegelijkertijd sterk in cultuur, wetgeving en organisatie. De noodzaak om te investeren in de samenwerking met onze oosterburen is evident. De afgelopen periode hebben we daar een aanvang mee gemaakt. Ook in 2017 willen we inzetten op het intensiveren van de samenwerking met Duitsland, onder andere door: - Verschillende overlegvormen een meer structureel karakter te geven waardoor het beter mogelijk wordt uniforme afspraken met elkaar te maken. - Het actief ondersteunen van het organiseren van grensoverschrijdende liaisons (start in 2015).	Twente als landsregio Eind 2016 heeft het Ministerie van J&V zich bereid verklaard nader inhoud te geven aan het dossier 'grensliaison'. Gekeken wordt naar de wenselijkheid van grensliaisons langs de Nederlands-Duits grens en de Nederlands-Belgische grens. Inmiddels is aan Nederlandse kant een pool van grensliaisons samengesteld waarin de veiligheidsregio's langs de gehele Duits-Nederlandse grens zijn vertegenwoordigd.

Innovatie Twente heeft een grote diversiteit aan innovatieve hightech ondernemingen. Twente wil deze organisaties, kennisinstellingen en overheden met elkaar verbinden. Twente wil de plek zijn waar partners uit het fysieke veiligheidsdomein elkaar fysiek en thematisch ontmoeten om samen te werken aan innovatie en veiligheid. Om dit mogelijk te maken is in 2014 Twente Safety & Security (TS&S) opgestart. Dit is een samenwerking tussen: overheid, kennisinstututen, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers (zogenaamde Triple Helix+). TS&S is in een opstartfase waarbij de samenwerkende partijen zich georiënteerd hebben op de mogelijkheden voor Twente en hoe de kracht van Twente versterkt kan worden. Met TS&S zoekt Twente ook de samenwerking op andere soortgelijke initiatieven in Nederland, te weten: the Hague Security Delta (HSD) en Dutch Institute for Technology Safety & Security (DITSS) uit Eindhoven/Tilburg. Hiermee versterkt Twente haar positie als een van de drie veiligheidsknooppunten op landelijk niveau. Met TS&S kan Twente in de toekomst wellicht een internationaal profiel opbouwen in combinatie met HSD (Den Haag) en DITSS (Eindhoven/Tilburg) als een soort Silicon Valley op het gebied van Safety & Security. Binnen het kader van de Nationale Innovatie Agenda Veiligheid (NIAV) wil Twente op de afgesproken thema's de reeds in gang zijnde innovaties vanuit publiek-private samenwerking verder ontwikkelen en beschikbaar maken. Na de opstart in 2014 en 2015 zal ook in dit begrotingsjaar verdere uitvoering worden gegeven aan het programma van TS&S middels: • het verwerven van fondsen en subsidies ten behoeve van de uitvoer. • het ter beschikking stellen van uit innovaties ontstane producten en diensten.	Innovatie Vanuit de VRT worden diverse innovatieve ontwikkelingen op het gebied van safety en security gefaciliteerd waaronder het verwerven van subsidies ten behoeve van de uitvoer. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de (bij de organisatie van de demonstratie dag in september) opgebouwde contacten op landelijk niveau. Ook hier vindt samenwerking plaats in triple helix verband. Uitgangspunt hierbij is dat de VRT meer als partner optreedt, en niet als trekker. Dit heeft er mede toe bijgedragen dat de VRT in aanmerking is gekomen voor een subsidie van het ministerie van J&V voor het project Next Level.
Risicocommunicatie Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan burgers over de rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijk van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel.	Risicocommunicatie <u>Spoorveiligheid:</u> van september t/m december hebben we in de Twentse gemeenten waar gevaarlijke stoffen over het spoor worden vervoerd de campagne 'Hoe spoort het' uitgevoerd. Onderdeel van de campagne was een serious game. Deze game is door ruim 4000 mensen gespeeld. Daarnaast zijn er bijeenkomsten in een aantal gemeenten georganiseerd en zijn er informatiekaarten uitgedeeld. <u>Risicobewustzijn evenementen:</u> Er is een filmpje gemaakt voor evenementenbezoekers, gericht op het vergroten van het risicobewustzijn van evenementenbezoekers. Het filmpje is 1350 keer bekeken en wordt momenteel gebruikt door meerdere Veiligheidsregio's. <u>Modelaanpak risicocommunicatie Brzo:</u> Er zijn meerdere gesprekken gevoerd met Brzo bedrijven omtrent risicocommunicatie met omwonenden. Er is ook veel landelijke interesse voor het project.

	Door continu te communiceren via website en social media van VRT en van gemeenten, proberen we de informatievoorziening aan inwoners snel en goed te laten verlopen.
Gemeentelijke kolom De commissie Bruinooge heeft een gedragen visie en landelijke prestatie-eisen ontwikkeld voor de gemeentelijke processen Bevolkingszorg. De commissie constateert dat de voorbereiding op de crisisbeheersing en dus ook bevolkingszorg, onvoldoende aansluiten op de huidige samenleving. Betrokkenen zijn zelfredzaam, ze helpen elkaar en de betrokken ambtenaren beschikken over improvisatietalent tijdens een crisis. De adviezen en aanbevelingen van deze commissies willen wij ook in 2017 oppakken.	Gemeentelijke kolom Zie voor een toelichting op wat we hier dit jaar voor hebben gedaan de tekst zoals weergegeven bij het onderdeel bevolkingszorg.
Informatievoorziening 1. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen infrastructuur. 2. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen basisomgeving (servers en randapparatuur). 3. In stand houden onderhouden en door ontwikkelen van de operationele informatievoorziening. 4. Doorontwikkeling gebruik informatie als ondersteuning van de (crisis) organisatie.	Informatievoorziening De focus ligt nu op data en informatie op orde, business intelligence en goede informatievoorziening richting maatschappij en burgers (waaronder risico- en crisiscommunicatie). Ontwikkelingen zijn gaande om de beschikbare operationele informatie te verbeteren. Een nieuwe ontwikkeling betreft de informatieveiligheid als gevolg van de nieuwe Wet Bescherming Persoonsgegevens. Er is een werkgroep informatieveiligheid bezig met de implementatie en het creëren van bewustwording in de organisatie.
Kwaliteit Veiligheidsregio's zijn bij wet opgedragen om een systeem van kwaliteitszorg op te zetten en te onderhouden. Met een dergelijk systeem wordt structureel de aandacht gevestigd op verbetering van de primaire en secundaire processen van de organisatie en verbetering van de samenwerking in de veiligheidsketen. Het kwaliteitsdenken in de organisatie krijgt in 2017 meer focus.	Kwaliteit In mei 2018 bezoekt een visitatiecommissie de VRT. De commissie van collega's uit andere veiligheidsregio's en een extern lid praat dan met bestuur, directie, medewerkers en samenwerkingspartners van de VRT over de VRT. De focus lag in 2017 op de voorbereidingen op de visitatie. In aanloop naar de visitatie toe kijkt de VRT in de spiegel om te zien hoe het is gesteld met de ontwikkeling van de VRT. Dit doet ze door middel van een zelfevaluatie. Voor de zelfevaluatie zijn in 2017 meerdere gespreksrondes georganiseerd en vragenlijsten uitgezet.
Rampenbestrijdingsplannen Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij amvb worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden door het bestuur van de Veiligheidsregio vastgesteld. Aan deze taak zal ook in 2016 uitvoering worden gegeven.	Rampenbestrijdingsplannen De VRT heeft op een andere wijze vorm gegeven aan het opstellen van wettelijke verplichte rampbestrijdingsplannen. Doel van het project was de huidige opzet van het rampbestrijdingsplan verder te ontwikkelen tot een nieuw model. Hierbij is rekening gehouden met de opmerkingen vanuit het verleden en de digitale ontsluiting van informatie en de nieuwe manieren van planvorming in de toekomst. Op basis van geldende wet en regelgeving zijn in Twente op dit moment voor onderstaande bedrijven rampbestrijdingsplannen door het bestuur van Veiligheidsregio Twente vastgesteld: - Elementis Specialties Netherlands B.V. - Varo Energy Storage B.V. (voorheen Argos Storage B.V.) - Vivochem B.V.

	- URENCO Nederland B.V. - RbpKKE Lingen - Twente Airport. De volgende coördinatieplannen zijn door het bestuur van Veiligheidsregio Twente vastgesteld: - Coördinatieplan spoorwegen - Coördinatieplan (snel)wegen - Coördinatieplan vaarwegen
Adviseur veiligheid Op basis van art 10 van de Wet Veiligheidsregio's hebben de veiligheidsregio's de belangrijke rol van adviseur op het terrein van fysieke veiligheid gekregen. Deze adviesrol valt in twee delen uiteen. Allereerst is er een wettelijke adviestaak. Deze omvat alle gevallen waarin technische advisering nodig is in het kader van vergunningverlening. In dit kader wordt verwezen o.a. naar het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Deze taak is ondergebracht bij de Brandweer. Met de komst van de Veiligheidsregio heeft deze adviestaak een multidisciplinair karakter gekregen. Daarnaast kan de Veiligheidsregio adviezen uitbrengen over onderwerpen waarvan de Veiligheidsregio het wenselijk vindt dat deze aandacht krijgen van de gemeenten en waarbij een eenduidige en uniforme aanpak wenselijk is.	Adviseur veiligheid In 2017 hebbende brandweer en GHOR uitvoering gegeven aan de wettelijke adviestaken op het gebied van externe veiligheid.

Als bijlage is de factsheet VRT jaarbericht 2017, met multi feiten en cijfers over 2017, bijgevoegd. Met de factsheet geven we een samenvatting van onze activiteiten en prestaties over 2017, deels voorzien van aantallen en prestatieindicatoren.

3.3 Programma Brandweer

Portefeuillehouder	S.W.J.G. Schelberg
Programmamanager	S.J.M. Wevers

Samenvatting

In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven:

- **Artikel 25:**
 - o 1. De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:
 - a. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
 - b. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;
 - c. het waarschuwen van de bevolking;
 - d. het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;
 - e. het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
 - o 2. De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.
 - o 3. De brandweer staat onder leiding van een commandant.

Missie en visie

De missie en visie van Brandweer Twente zijn beschreven in het visiedocument 'Brandweer Twente over morgen' (oktober 2011). Minder slachtoffers en minder schade is het streven voor de komende jaren. Dat gebeurt met oog voor efficiënte bedrijfsvoering, acceptabele belasting van brandweermensen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en maatschappij. Brandweer Twente staat in de toekomst niet meer alleen voor bestrijden (beperken effect). Juist voorkomen en nazorg (verkleinen kans) krijgen meer aandacht. Kennis wordt de basis voor alle activiteiten. De brandweezorg die Brandweer Twente levert is voor burgers betaalbaar, voor het bestuur uitlegbaar en voor onze medewerkers behapbaar. In 2017 is gewerkt aan het opstellen van een meerjaren agenda voor de periode 2018 – 2023.

Kaderstellende beleidsnota's

- Brandweer Twente over morgen, visie op één brandweer in Twente (oktober 2011)
- Principebesluit één Brandweer Twente
- Organisatieplan Brandweer Twente
- Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2016-2019
- Dekkingsplan brandweer
- Wet Veiligheidsregio's
- Beleidskeuze OMS verificatie en STOOM aanpak

Trends en Ontwikkelingen

1. Omgevingsrecht

Er vinden momenteel diverse ontwikkelingen in het omgevingsrecht plaats, die de brandweer en de Veiligheidsregio raken. Het betreft de introductie van de Omgevingswet, de mogelijke introductie van private kwaliteitsborging in de bouw en de inrichting van regionale uitvoeringsdiensten/omgevingsdiensten (RUD's en ODT). Met name de nieuwe Omgevingswet heeft invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en heeft daarbij mogelijk ook invloed op het repressieve optreden van de brandweer.

Ad 1a: Introductie Omgevingswet

De Omgevingswet, die naar verwachting in 2021 in werking treedt, integreert zo'n 26 wetten en verschillende AMvB's op het gebied van een fysiek, gezonde en veilige leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als: bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. De oude wetten zijn veelal sectoraal opgebouwd. In samenhang gezien en toegepast sluiten deze wetten niet meer aan bij de behoefte van deze tijd. Met de Omgevingswet wil de overheid het wettelijk systeem 'eenvoudig beter' maken. Met de invoering van de omgevingswet worden de betrokken partijen (waaronder de brandweer) verplicht om samen te werken op de verschillende beleidsterreinen op gebied van veiligheid en gezondheid en hierop één integrale afweging te maken. De omgevingswet gaat dus gelden voor bouwen, milieu, evenementen, ruimtelijke plannen (omgevingsplannen) energienota's enzovoort. Dit betekent een andere houding en meer interactie en afstemming dan voorheen.

Ad 1b: Private kwaliteitsborging

De introductie van private kwaliteitsborging betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. De Minister voor Wonen en Rijksdienst werkt momenteel aan de beoogde introductie hiervan. Er is geen datum of jaartal genoemd voor de inwerking treding. Inmiddels heeft de tweede kamer ingestemd met de private kwaliteitsborging. Dit betekent dat Brandweer Twente verder gaat met de doorontwikkeling van regelgericht naar risicogericht zowel op het gebied advies als toezicht. Brandveiligheid is immers een samenhangend geheel van gebouw, installaties, gebruik en omgeving. Deze integraliteit zal dan ook samen met bestrijdbaarheid van een incident worden meegewogen in een advies of toezichtstaak.

Brandweer Twente heeft onderzocht hoe zij zich wil positioneren ten aanzien van bovenstaande ontwikkelingen en hoe zij kan bijdragen aan een optimale brandveiligheid in Twente. Deze strategie wordt in de komende jaren verder geïmplementeerd.

Ad 1c: Inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's) of Omgevingsdiensten

In Nederland ontstaat een stelsel van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) / omgevingsdiensten dat belast is met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Een RUD, ook wel Omgevingsdienst genoemd, is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Voor de handhaving rondom bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken (onder andere BRZO-bedrijven) zijn er zes gespecialiseerde RUD's.

De ontwikkeling inzake de Regionale Uitvoeringsdiensten (zowel inzake de uitvoering van de Wabo als ook van het BRZO) is van invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. Vanaf 1 januari 2018 moeten alle omgevingsdiensten verplicht als openbaar lichaam zijn ingericht. In Twente is de omgevingsdienst Twente opgericht. Hiervoor is een bedrijfsplan opgesteld, waarin is aangegeven dat de ambtelijke organisatie uiterlijk 1 januari 2019 staat. Brandweer Twente maakt afspraken over advisering en toezicht richting de omgevingsdienst Twente. Brandweer Twente zal in deze een extern kennispunt brandveiligheid zijn en blijven, waardoor de manier van adviseren aan een Omgevingsdienst gelijk is aan de advisering aan een gemeente of provincie.

2. Paraatheid: Opkomsttijden

RemBrand is een onderzoek dat gericht is op het bereiken van minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat dit alleen in een coproductie tussen verschillende partijen bereikt kan worden. Het huidige wettelijke kader legt te veel focus op opkomsttijden waarvan de onderbouwing ook nog moeilijk te achterhalen blijkt. De eerste fase is in opdracht van het Veiligheidsberaad vervolgd (RemBrand fase 2). De uitkomsten van RemBrand hangen samen met de aankondiging dat de Wet Veiligheidsregio's geëvalueerd wordt. Er wordt onderzocht of gebiedsgerichte opkomsttijden beter passen bij de huidige tijd en risico's. Juist door de verankering van opkomsttijden in wetgeving, kunnen regio's worden aangesproken in geval van geconstateerde afwijkingen.

In navolging op de landelijke ontwikkelingen, is Brandweer Twente in 2016 gestart met het programma Risicogerichte Brandweezorg 2020. In 2017 is er gewerkt om de landelijke inzichten toe te passen en te vertalen naar de Twentse praktijk.

De achterliggende gedachte hiervan bestaat uit 3 leidende principes:

- Accent verlegt van repressie naar preventie: deze beweging (bekend onder de term 'vlinderdas' of 'voor het vlammetje') is enige jaren geleden ingezet. In een aantal gevallen zal deze nog verder worden doorgevoerd in de komende jaren.
- Risico gestuurde aanpak: de risico's zijn leidend voor het handelen en organiseren. Het betreft hier bijvoorbeeld voorlichting, advisering, toezicht, paraatheid, opleiding, oefenen en preparatie. Afhankelijk van de risico's wordt de verantwoordelijkheid, zowel preventief als repressief, gedeeld tussen brandweer en overige betrokkenen. In feite wordt de risicogerichte aanpak ook toegepast binnen de bedrijfsvoering.
- Twentse aanpak met lokale accenten: waar het mogelijk is wordt (veelal vanuit efficiency) gekozen voor een aanpak op Twentse schaal. De risico's laten dit niet altijd toe. Dan wordt een lokale focus aangebracht om het beoogde veiligheidsniveau te behalen.

Het bestuur is in mei 2017 over dit onderwerp geïnformeerd met een voortgangsmemo en daarmee is er ingestemd met de methodiek van gemotiveerd afwijken, toepassing van variabele voertuigbezetting en de opkomsttijden voor redvoertuigen.

In de Bestuursdag VRT van 4 december 2017 is gesproken over de huisvesting van de VRT. Onderdeel hiervan zijn de brandweerkazernes. Aanleiding hiervoor was onder andere de afspraak uit het principebesluit regionalisering brandweer Twente om tot 2018 niet te kijken naar het aantal, locatie en gebruiksfunctie van brandweerkazernes. Gelet op de noodzaak tot het borgen van de paraatheid en voldoende capaciteit bij opschaling en restdekking bij grote incidenten is in de bijeenkomst afgesproken om in een bestuursvoorstel af te hechten dat 29 brandweerkazernes het uitgangspunt zijn voor de basisbrandweezorg in Twente.

3. Landelijke onderzoeken repressie

In 2017 zijn er twee landelijke onderzoeken uitgevoerd naar de repressieve organisatie van de regionale brandweren. Het eerste betreft een onderzoek in opdracht van de minister van J&V en wordt uitgevoerd door zijn Inspectie J&V. Dit onderzoek richt zich op de vastgestelde tijdsnormen voor de opkomsttijd, de toepassing van variabele voertuigbezetting, de beschikbaarheid van personeel, de registratie en analyse van gerealiseerde opkomsttijden en de mate waarin het brandweerpersoneel zich veilig voelt bij de uitoefening van het repressieve vak. De rapportage is nog niet gepubliceerd. Verschijningsdatum is naar verwachting in de eerste helft van 2018. Uitkomsten van het inspectierapport vormen de basis voor de actualisatie van het dekkingsplan van Brandweer Twente 2020-2023.

Daarnaast werd in opdracht van het Veiligheidsberaad een belevingsonderzoek uitgevoerd onder het repressieve personeel. Dit werd gedaan aan de hand van een aantal thema's, zoals arbeidsveiligheid, de effecten van de regionalisering, de betrokkenheid van de medewerkers bij ontwikkelingen in het vak en de afstand tussen leiding en werkvloer.

De eerste resultaten uit het belevingsonderzoek zijn in november 2017 gepubliceerd. Om deze resultaten te kunnen duiden zijn er medewerkers bijeenkomsten georganiseerd om samen in gesprek te gaan over de uiteenlopende thema's. De thema's uit het belevingsonderzoek zijn verwerkt in de meerjaren agenda van Brandweer Twente: De Blik veuroet 2018-2023.

4. Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe landelijke meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10, waarbij de meldkamer voor de oostelijke regio's in Apeldoorn is voorzien. De meldkamer Oost Nederland moet in Q4 2020 operationeel zijn. Twente is nauw betrokken bij het landelijke en regionale proces.

5. Vrijwilligersbeleid

De vrijwilligers vormen een belangrijk aandeel in de paraatheid van de brandweer en zijn de lokale verbinding naar de samenleving. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweezorg rukken zij lokaal niet alleen meer uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en leren te beperken. Op deze wijze wordt vrijwilligheid in alle taakvelden van de brandweer vertegenwoordigd. Diverse onderzoeken onder de brandweervrijwilligers hebben de tevredenheid van het vrijwilligerswerk aangetoond. Aandachtspunten voor verbetering zijn:

- In te spelen op de (h)erkenning van de vrijwilligers op hun specifieke maatschappelijke positie in de lokale samenlevingen,
- In te spelen op de vervreemding in de organisatieopshaling en;
- Rekening houden met de toenemende belasting thuis, bij de werkgever en in de kazerne.

In Twente wordt gewerkt aan de vrijwilligersagenda, waarbij de landelijke visie wordt ingebed. De werving van nieuwe vrijwilligers is een jaarlijks terugkerende campagne, op basis van het ideale aantal en het personeelsverloop. In 2017 is er een extra wervingscampagne gevoerd om nieuwe vrijwilligers te werven. Daarnaast wordt er ook gezocht naar nieuwe varianten van vrijwilligheid binnen Brandweer Twente.

6. Ontwikkelingen Business Intelligence

Data-analyse wordt binnen Brandweer Twente structureel opgepakt. Het informatie en operationeel centrum vormt het hart van deze activiteiten. Met de verkregen informatie wordt het functioneren achteraf beoordeeld, en worden eveneens afwegingen gemaakt naar de toekomst. Het is een instrument om de kwaliteit, efficiency en effectiviteit als basis voor risicogericht werken. Hiervoor is structureel personele capaciteit nodig.

Gerealiseerd	
Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
1. Algemeen Brandweer Twente is een herkenbare brandweerorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. De bedrijfssturing is gebaseerd op de resultaten van een gedegen informatiesysteem.	Gerealiseerd, zie hieronder.
2. Brandveiligheid Brandweer Twente werkt aan een optimale (brand-)veiligheid waarin het accent verschuift van bestrijden naar voorkomen, door het zo veel mogelijk structureel voorkomen van	Gerealiseerd, zie hieronder

brandonveilige situaties: 'minder branden, minder slachtoffers en minder schade'. Brandweer Twente heeft als doel een dalende trend in gang te zetten. Ze heeft hiertoe een heldere en significante rol in de ontwikkeling van de infrastructuur en ruimtelijke ordening in de regio. Om burgers en bedrijven bewuster en verstandiger te maken op het gebied van brandveiligheid ontplooit Brandweer Twente diverse activiteiten. Brandweer Twente wil haar medewerkers (beroeps en vrijwillig) breder inzetten voor zowel incidentbestrijding als veiligheidsvoorlichting. Hiermee wordt de brandweer een organisatie die beroeps en vrijwilligers nog meer mogelijkheden biedt om een maatschappelijk relevante bijdrage te leveren.	
3. Repressie Brandweer Twente biedt dagelijks (24/7) adequate brandweer zorg binnen Twente. Brandweer Twente draagt zorg voor een solide organisatie voor crisis- en rampenbestrijding binnen Twente, waarbij de brandweer een deskundig aandeel levert. Verder wil zij als partner in veiligheid zorgen dat alle betrokken partijen ook daadwerkelijk kunnen bijdragen aan meer veiligheid. Concreet wil Brandweer Twente in de komende jaren voortvarend aan de slag gaan met slimme repressie. Hiertoe is een risicodifferentiatie uitgewerkt. Risico's zijn bestuurlijk geaccepteerd en gecommuniceerd. Slimme repressie wordt verder uitgewerkt. Uitgaande van risicodifferentiatie worden variabele voertuigbezetting (bijvoorbeeld light versie voor bepaalde teams) en nieuwe inzettechnologieën toegepast.	Gerealiseerd, zie hieronder
4. Professionalisering Om brandweezorg op maat te bieden zonder concessies te doen aan de veiligheid van burgers en brandweermensen wordt gewerkt aan de professionalisering van de brandweerorganisatie. Concreet wordt gewerkt aan lerend vermogen, verdeling van specialismen, versterken van (brand)onderzoek en de doorontwikkeling van Troned naar een multidisciplinair veiligheidscentrum: de Twente Safety Campus. Er zijn passende oplossingen voor specialismen, gegevens van brandonderzoek komen periodiek ter beschikking en is er meer ruimte voor de inzet van vrijwilligers vanuit de lokale kazernes. Binnen Brandweer Twente zijn vakbekwaamheid en lerend vermogen een integraal onderdeel van de bedrijfsprocessen. Er is ruimte voor vakmanschap en creativiteit van het individu. Formeel en informeel leren zijn communicerende vaten en in balans. Het oefencentrum Troned, als onderdeel van de Twente Safety Campus, is daarin een belangrijk onderdeel en een satelliet in het landelijke netwerk voor oefenen, onderzoek en innovatie. Er is aandacht voor grensoverschrijdende uitwisselingen en activiteiten.	Gerealiseerd, zie hieronder

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
1. Algemeen a. Brandweer Twente is herkenbaar en zichtbaar in de samenleving. We informeren burgers en bedrijven over onze activiteiten. We zijn vanaf 29 kazernes aanwezig in Twente en zijn bereikbaar voor burgers en bedrijven. b. Brandweer Twente levert een actieve bijdrage aan vakgroepen en samenwerkingsverbanden. c. Brandweer Twente beschikt over een gedegen informatiesysteem voor eigen management, bestuur en burger.	1. Algemeen a. Gerealiseerd. Naast fysieke aanwezigheid in de samenleving zijn we ook 24/7 online bereikbaar via onze website en social media. b. Gerealiseerd. c. Gerealiseerd. Informatiegestuurd werken heeft hoge prioriteit binnen Brandweer Twente. Data-analyse ontwikkelt zich naar een structurele plaats in preventieve en repressieve brandweezorg.
2. Brandveiligheid a. Brandweer Twente is de kennisleverancier en adviseur op het gebied van advies en toezicht op het terrein van fysieke- en brandveiligheid binnen Twente en (als extern kennispunt) t.b.v. de netwerk RUD Twente. b. Brandweer Twente spant zich in om zo veel mogelijk brandonveilige situaties te voorkomen door het geven van adviezen aan gemeente, bedrijven en burgers ten aanzien van brandveiligheid. c. Brandweer Twente voert taken op gebied van Brandveilig Leven uit in de 14 Twentse gemeenten. Diverse activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording bij burgers en bedrijven, waarbij samenwerking wordt gezocht met diverse (externe) partners. Daarbij spannen we ons in om de resultaten - voor zover mogelijk- meetbaar te maken.	2. Brandveiligheid a. Gerealiseerd. Brandweer Twente is kennisleverancier op het gebied van advies en toezicht brandveiligheid in Twente. Brandweer Twente adviseert gevraagd (conform afspraken met de gemeenten) en ongevraagd over brandveiligheid in Twente richting gemeenten, burgers en bedrijven. - b/c. Gerealiseerd. Brandweer Twente heeft diverse activiteiten, zoals lesprogramma's op basisscholen en in het voortgezet onderwijs, voorlichting na woningbrand, woningchecks, brandveiligheid bij het Keurmerk Veilig Ondernemen, uitgevoerd. Al deze activiteiten zijn gericht op het vergroten van de bewustwording over brandveiligheid bij burgers en bedrijven.
3. Repressie a. Brandweer Twente garandeert de dagelijkse paraatheid vanuit 31 kazernes in Twente. Hierbij voldoen we aan de bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden in het dekkingsplan Brandweer Twente. b. Brandweer Twente is voortvarend aan de slag met slimme repressie en verbetert organisch het primaire proces (waaronder variabele voertuigbezetting, arrangementen met vrijwilligers, nieuwe inzettechnologieën). c. Brandweer Twente innoveert en heeft haar specialistische taken in (inter)regionale en landelijke samenwerking georganiseerd op basis van risicodifferentiatie.	3. Repressie a. De bestuurlijk vastgestelde opkomsttijden worden continu gemonitord en periodiek besproken met het bestuur. Als gevolg van een verandering van de organisatievorm in Almelo (kazernerij) is in de loop van 2016 overgegaan naar 29 kazernes (daarbij zijn 3 kazernes samengevoegd tot 1 locatie). b. Gerealiseerd. c. Gerealiseerd. Brandweer Twente werkt voortdurend aan innovaties. In 2017 is verder gewerkt aan het verstevigen van het informatiehuis.
4. Professionalisering a. Brandweer Twente doet (brand)onderzoek, analyseert branden door haar eigen brandonderzoeksteam, verzamelt systematisch gegevens over (brand) veiligheid, signaleert trends en deelt resultaten met netwerkpartners, zowel in Twente als in Brandweer NL. b. Door middel van het inrichten van een Kenniscentrum, het vakbekwaamheidsstelsel leertafels en kenniskringen wordt de vakbekwaamheid binnen de organisatie gewaarborgd. Op deze manier zorgen we ervoor dat ons personeel vakbekwaam is en blijft. Er is een oefen(beleids)plan waar uitvoering aan wordt gegeven.	4. Professionalisering a. Gerealiseerd. b. Gerealiseerd. In 2017 zijn diverse leertafels en kenniskringen georganiseerd. De evaluatiesystematiek na een incident is geïmplementeerd binnen de VRT. De nieuwe oefencyclus is volgens planning uitgevoerd.

Vrijwilligersbeleid Brandweer Twente is vertaald naar concrete acties (vrijwilligersagenda) en wordt geïmplementeerd in de organisatiestructuur. Brandweer Twente zorgt ervoor dat vrijwilligers goed gefaciliteerd en gemotiveerd hun werk kunnen doen.	Vrijwilligersbeleid is in uitvoering. Vanuit dit project is onder andere de relatie met de hoofdwerkgever onderzocht en is er een belevingsonderzoek onder de vrijwilligers gedaan. Dit project loopt door in 2018 waarbij we in samenwerking met het bestuur, de andere sectoren en onze kazernes invulling willen geven aan initiatieven en verbeteringen die bijdragen aan ondersteunen van vrijwilligheid. Doel is om te komen tot een toekomstbestendig vrijwilligersbeleid.
--	---

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitie niveau (2017)	Rekening niveau (2017)
Verbinding met de gemeentes	1a	N.v.t.	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.	Gerealiseerd op aanvraag van gemeenten.
Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.	1b	Visie Brandweer Twente over Morgen	100%	Gerealiseerd
De indicatorenset zoals vastgesteld in de programmabegroting wordt in VRT verband gemonitord.	1c	N.v.t.	Rapportage in BERAP	Gerealiseerd
Productendienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/ toezicht.	1a,b	N.v.t.	In 2017 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgesteld.	Gerealiseerd
Adviestermijn	2a,b	Visie Brandweer Twente over Morgen	90% van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC)	80% (zie toelichting hieronder *) Gerealiseerd
Toezicht (controles brandveiligheid)	2a,b	Visie Brandweer Twente over Morgen	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).	75% (zie toelichting hieronder **) Gerealiseerd
Brandveilig leven*	2c	Nvt	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca. 46.000 mensen.*	In 2017 zijn ca 37.750 mensen direct en 9.500 indirect bereikt met de BVL activiteiten in Twente. Hiervoor zijn ca. 910 activiteiten uitgevoerd. Zie ook toelichting onder deze tabel ***
OMS	2, 3	Nvt	Daling van het aantal loze meldingen van 2100 naar 1900.	De brandweer is 811 keer uitgerukt naar een loos alarm. In 1251 gevallen werd een

				loos alarm door de meldkamer afgehandeld. Per 01-01-2017 is het project Stoom afgerond. De belangrijkste doelstelling "het verminderen van het aantal uitrukken t.o.v. 2011" is ruimschoots gehaald. T.o.v. van 2011 rukt de Brandweer Twente circa 63% minder uit voor loze OMS meldingen.
Basisbrandweezorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd	3a	Dekkingsplan Brandweer Twente	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in 90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingsplan Brandweer Twente.	In 81% van de daadwerkelijke opkomsttijden voldoet Brandweer Twente aan de norm. Oorzaken: De brandweer rukt sinds medio 2015 veel minder uit naar (veelal loze) automatische brandmeldingen. Dit leidt tot een afname van het aantal uitrukken (Prio 1, automatische meldingen) met circa 60%.
Project Innovatieve incidentbestrijding	3b,c	Nvt	Uitvoering implementatieplan volgens planning	Gerealiseerd. In 2017 is het project afgerond.
Brandonderzoek	4a	Nvt	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: • 100% van de branden met slachtoffers onderzocht • 100% van de woningbranden onderzocht	Gerealiseerd.
Opleiden	4b,c	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	Alle repressieve personeel is 100% in het bezit van de voor de functie vereiste diploma of certificaat	Gerealiseerd
Oefenen en bijscholing	4b,c	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	In 2017 wordt de vakbekwaamheid bij het repressieve personeel structureel getoetst.	Oefeningen worden geëvalueerd, deels met waarnemers op specifieke taken. Er wordt gewerkt aan vaardigheidstoesten die structureel voor alle taken worden ingezet.

*** Advies:**

90% van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken termijn verstrekt

Van de afgegeven adviezen is 80% binnen de afgesproken termijn verstrekt. De reden dat niet 90% is gerealiseerd is vooraf besproken met de contactpersonen van de bewuste gemeenten. De vertraging komt voort uit onvolledige aanvragen die bij de gemeente zijn ingediend en waarvoor nog aanvullingen moeten worden verstrekt. Deze aanvullingen drukken op de adviestermin van 10 werkdagen.

**** Toezicht:**

Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd

Van de geplande controles is 75% gerealiseerd. Reden dat ten minste 90% niet gerealiseerd is met name terug te voeren op het volgende:

- Algemeen toegenomen vraag ten aanzien van ad-hoc controles, evenementencontroles en langdurige trajecten;
- Toename hercontroles en controles in de realisatiefase;
- Personele omstandigheden zoals vacatureruimte en (langdurig) ziekte van medewerkers.

Tevredenheid over de uitgevoerde adviezen en controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente):

Elk kwartaal vindt er periodiek overleg plaats tussen teamleiders Advies en Toezicht & Objectinformatie met de afdelingshoofden Vergunningen en Handhaving van de Twentse gemeenten. Deze overleggen staan met name in het teken van de samenwerking, ontwikkelingen en kwaliteit en voortgang van werkzaamheden. Daar waar er aandachtspunten zijn (zowel tav kwaliteit, samenwerking als voortgang) worden deze casussen besproken, om zodoende ook te kunnen kijken of aanpassing van werkwijze, afspraken etc. noodzakelijk dan wel gewenst is. Algemene conclusie hieruit is dat de samenwerking goed verloopt en men tevreden is over uitvoering van de advies- en toezichtstaken. Dit komt ook terug uit de bestuurlijke overleggen tussen bestuur en accountmanagers van Brandweer Twente.

***** Brandveiligheid:**

De genoemde aantallen betreffen burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv/ leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit). Het aantal bereikte burgers is lager dan geambieerd. Dit zit in het aantal bereikte mensen in het Lesprogramma Basisonderwijs. Er heeft een focusverschuiving plaats gevonden van het lesprogramma Billy op de basisscholen naar bezoek aan de Risk Factory. Het aantal bereikte mensen (leerlingen en ouders) is hierdoor kleiner, maar de effectiviteit groter. Er wordt gewerkt aan een programma waarin beide onderdelen op elkaar aansluiten en ingezet worden.

Met inbegrip van social media is het beoogde bereik wel ruimschoots behaald. Het bereik via social media laat zich minder goed kwantificeren.

3.3.1 Twente Safety Campus¹

De doorontwikkeling van TSC heeft zich doorgezet. Nieuwe kansen worden onderzocht en waar mogelijk opgepakt.

- Drones en testen met Lithium-Ion batterijen zijn hier een goed voorbeeld van, waarbij TSC de vragen op gebied van (brand)veiligheid probeert om te zetten in activiteiten op de campus.
- Troned heeft in 2017 7.500 first responders getrained en/of opgeleid. De bezettingsgraad is hiermee 50% en er wordt gestreefd naar groei.
- Het Safety field Lab heeft 30 testen uitgevoerd en een locatie geboden voor een praktijkexamen van 175 studenten. Er is opdracht gegeven voor een onderzoek om de testactiviteiten uit te breiden en bedrijfsmatig op te zetten.
- De Risk Factory heeft 5.500 leerlingen ontvangen en veiligheid laten beleven; zij beoordeelden hun bezoek met een 8,6. Een start is gemaakt met de ontwikkeling van scenario's voor een tweede doelgroep, de senioren. Daarnaast hebben verschillende belangstellenden de Risk Factory bezocht om kennis te nemen van de manier van werken.
- Het overleg met de portefeuillehouder TSC is geïntensiveerd, om gezamenlijk te kunnen optrekken in de kansen en dilemma's.

¹ Twente Safety Campus opereert programma-overstijgend. Omdat de brandweerkolom het grootste aandeel heeft in de activiteiten is TSC onder dit programma verantwoord.

3.4 Programma GHOR

Portefeuillehouder	T.J. Schouten
Programmamanager	S. Dinsbach

Missie en visie

1. GHOR Twente is de verbindende schakel tussen de zorginstellingen in de regio en de organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. De GHOR is een netwerkorganisatie die contacten onderhoudt en waar nodig schriftelijke afspraken maakt met de ketenpartners in de "witte kolom" die een rol hebben in de opgeschaalde geneeskundige hulpverlening. De rol van de GHOR is niet alleen zichtbaar tijdens crisissituaties, maar strekt zich uit over de gehele veiligheidsketen: van risicobeheersing tot nazorg.
2. De GHOR zorgt voor leiding en coördinatie bij crises en rampen of dreiging hiervan. Het personeel dat hiervoor wordt ingezet is opgeleid en getraind. De GHOR is een betrouwbare partner in de Veiligheidsregio en werkt nauw samen met de hulpdiensten, gemeenten en andere betrokken partijen om bij te dragen aan een veilige leefomgeving voor de burgers in Twente.

Met als visie: Iedereen is tot op zekere hoogte zelf verantwoordelijk voor een veilig en gezond leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-) organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid.

Kaderstellende beleidsnota's

- Visiedocument Veiligheidsregio Twente
- Organisatieplan VRT
- Regionaal risicoprofiel en beleidsplan VRT
- Regionaal crisisplan VRT
- Actieplan GHOR Twente 2016

Trends en Ontwikkelingen

Zelfredzaamheid en informatie gestuurde GHOR

Een belangrijke trend en ontwikkeling is dat de burgers langer thuis blijven wonen. Hierdoor verspreiden zich ook de risico's voor minderzelfredzame burgers. Bij rampen/crisis zijn deze mensen niet meer in beeld. Het is dus zaak om de minderzelfredzame burgers beter in beeld te krijgen. Hiervoor zal gebruik moeten worden gemaakt van big data. Voor de advisering en operationele crisisorganisatie, met name bij de grootschalig inzetten is een informatie gestuurde GHOR noodzakelijk.

HKZ Certificering

GHOR Twente is sinds een HKZ gecertificeerde organisatie geweest. Echter de laatste 3-4 jaar werden de opbrengsten van de externe audit minder. GHOR Twente heeft haar beleid en processen op orde en binnen de huidige setting van normen en invulling van kwaliteit zijn er weinig stappen tot verbetering te maken of is er winst te behalen binnen de bestaande HKZ-normen. Daarnaast is er geen wettelijke basis voor certificering of is het een verzoek van de ketenpartners om gecertificeerd te zijn.

In 2017 heeft GHOR Twente daarom besloten het HKZ-certificaat niet meer te vernieuwen. Dit betekent dat wij per 10 maart 2017 geen gecertificeerde organisatie meer zijn en het HKZ logo niet meer mogen voeren.

Gerealiseerd

Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met uiteindelijk als doel dat slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg wordt geboden door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector over de wijze van voorbereiding. De GHOR adviseert ook andere overheden en organisaties op dit gebied.	Wat we wilden bereiken hebben we in 2017 bereikt dit is uitgebreid te lezen in het onderdeel 'wat hebben we ervoor gedaan?'. Daarnaast heeft in 2017 een beleid twee daagse GHOR Twente plaats gevonden. Tijdens deze dagen is gekeken naar de GHOR-organisatie en naar haar omgeving met als resultaat: • Jaarplan GHOR op een A4-tje • De GHOR Waarden zijn bepaald • Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn besproken en vastgelegd • Het Productenboek GHOR is vastgesteld • Het verbeterbord GHOR is geïntroduceerd. Deze resultaten dragen bij aan de rol die GHOR Twente heeft als de enige onafhankelijke, verbindende schakel tussen zorg en veiligheid met de focus op eigenverantwoordelijkheid van haar partners.

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen a. SCC : het verbinden van onze geneeskundige partners en ze voorbereiden op crisis.	1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen a. In 2017 is de locatie SCC Zuidkamp afgestoten. De activiteiten worden nu georganiseerd vanuit verschillende locatie afhankelijk van de invulling van het programma (zie ook 4c).
2. Goede informatievoorziening a. Investeren in een goede informatievoorziening koud en warm. b. HIN piket verder vormgeven. c. LCMS en LCMS gz door ontwikkelen wat betreft de kennis en vaardigheden binnen de GHOR haar ketenpartners. d. LiveOp ontwikkelen voor geneeskundig en uitrollen. e. Participeren in de werkgroep informatiemanagement.	2. Goede informatievoorziening a. GHOR Twente heeft in 2017 een goede positie gekregen in het multidisciplinaire domein van Informatiemanagement. Op landelijk niveau heeft GHOR Twente haar rol gepakt met de functie van secretaris in het landelijk netwerk netcentrisch werken. De eerste beweging van informatie naar intelligence is gemaakt. Deze zal verder doorgezet worden in 2018. b. Het HIN piket is compleet in bezetting. Functionarissen zijn opgeleid, getraind en geoefend. Daarnaast is geïnvesteerd in de samenwerking met de informatiecoördinatoren van onze witte ketenpartners en de samenwerking met de Algemeen Commandant. c. Voor de GHOR is LCMS in 2017 ingebed in de crisisorganisatie en in de witte keten. Functionarissen zijn opgeleid, getraind en geoefend. d. Eind 2017 is de LiveOp uitgerold voor de GHOR. In 2018 wordt de LiveOp doorontwikkeld. e. In 2017 heeft de GHOR geparticipeerd in het Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening (MOOI).
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving a. Anticiperen in de werkgroep omgevingswet en vergunning. b. Het project veilig wonen. c. Participeren in de doorontwikkeling van de Risk factory. d. Actief meedenken en uitvoeren/ voor bereiden van terrorisme gevolg bestrijding. e. Adviseren bij evenementen. f. Meedenken met ziekte en antibioticaresistentie bij de GGD en Acute Zorgeuregio. g. Jodiumprofylaxe volgen.	3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving a. GHOR Twente heeft in 2017 deelgenomen aan zowel de projectgroep als de werkgroep werkprocessen van het Project Impactanalyse invoering Omgevingswet. GHOR Twente heeft tevens deelgenomen aan het Landelijk netwerk GHOR Risicobeheersing. b. In 2017 heeft de Veiligheidsdirectie besloten het project Zelfredzaamheid te starten en is het project Veilig wonen hierin geïntegreerd. Vanuit de GHOR is initiatief genomen om met diverse partners (waaronder de Twentse zorgacademie) een programma voor gemeenten op te zetten rond Veilig en gezond wonen, in nauwe samenhang met het project Zelfredzaamheid. Dit programma zal naar verwachting in 2018-2019 gaan draaien. c. In 2017 heeft GHOR Twente deelgenomen aan het Risk Factory overleg en het scenario 'Valveiligheid' uitgewerkt. d. GHOR Twente heeft in 2017 de planvorming multi omtrent TGB mede ontwikkelt. Deze planvorming wordt in 2018 verder uitgewerkt. De planvorming TGB die er nu ligt is met name bestemd voor het operationele niveau. Ten aanzien van TGB heeft GHOR Twente een brainstorm binnen de witte keten georganiseerd. Tijdens de brainstorm is gesproken over de gevolgen van TGB binnen de witte keten.

	Bijvoorbeeld hoe om te gaan met een continue dreiging, wat doet angst met je en is de beveiliging op orde? In 2018 krijgt de brainstorm een vervolg in een table top sessie. e. Op 37 evenementen is multidisciplinair geadviseerd. Op 33 evenementen heeft de GHOR monodisciplinair geadviseerd. Binnen evenementenadvisering heeft In 2017 een pilot rondom doorverwijzen slachtoffers naar de huisartsenpost plaatsgevonden. Daarnaast is medio 2017 een proef gestart met de aanwezigheid van een OVD-G bij een aantal C-evenementen. Deze proef loopt in 2018 door. f. In 2017 hebben geen activiteiten m.b.t. Antibioticaresistentie plaatsgevonden. In samenspraak met GGD Twente is planvorming geschreven omtrent de opschaling bij infectieziekten. g. GHOR Twente heeft deelgenomen aan de landelijk werkgroep jodiumprofylaxe met als ontwikkelpunten: predistributie 100 km zone; predistributie groepslocaties en nooddistributieplan.
4. Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie a. Risico en crisiscommunicatie, via VRT, de verbinding maken. Opvoeden OVDG, voeden informatie bij communicatie woordvoering. b. Repressieve GHOR en doorontwikkeling crisisorganisatie. c. OTO GHOR en multi participeren en uitvoeren. d. Evaluatie en lerende organisatie zowel mono als multidisciplinair.	4. Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie a. <u>Crisiscommunicatie</u>: Hiervoor is een bijdrage geleverd aan de 14 systeem oefeningen van de crisisorganisatie in de Twentse gemeenten, waarvan 1 systeemtest. Naast de multidisciplinaire oefeningen zijn er ook verschillende monodisciplinaire oefeningen geweest zoals de GGB oefening. <u>Risicocommunicatie</u>: Op het gebied van risicocommunicatie levert de GHOR een actieve bijdrage aan het project Veilig wonen als onderdeel van het project Zelfredzaamheid. Daarnaast speelde de GHOR afgelopen jaar een belangrijke rol in de distributie van jodiumtabletten in de 100km-zone. b. 1 februari 2017 is de doorontwikkeling van de crisisorganisatie VRT van start gegaan. GHOR Twente heeft zich hierop voorbereid door informatiesessies voor de repressieve functionarissen te organiseren. Daarnaast is het stuk 'de repressieve GHOR-organisatie' opgeleverd en is de planvorming aangepast aan de nieuwe crisisorganisatie. Onder andere zijn alle scenario's in rampbestrijdingsplannen teruggezet naar GRIP 1. c. In 2017 is het OTO-beleidsplan en het OTO-jaarprogramma ontwikkeld en uitgevoerd. Op basis hiervan zijn de volgende activiteiten uitgevoerd. - 3 Ovd-G en in opleiding bij het IFV - 4 deelnemers opleiding basisstof GHOR - 4 Ovd-G deelnemers bijscholing gevaarlijke stoffen bij het IFV - 1 Ovd-G deelnemer bijscholing TGB bij het IFV - 21 Ovd-G deelnemers Bovenregionale Ovd-G-dagen

	- 21 OvD-G deelnemers 1ste auto training GGB/CBRN - 8 deelnemers bovenregionale DPG/ACgz dag - 12 deelnemers samenwerkingsoefening ACgz/HIN/staf - 24 deelnemers samenwerkingsoefening ACgz/HIN/OvD-G - 5 table top sessies bij ketenpartners met deelname ACgz en HINGz - 23 deelnemers opfrissessies crisismanagement - 36 deelnemers verticale training - 3 GGB-oefeningen met deelname van in totaal 6 deelnemende OvD-G-en <u>Multi</u> - 14 systeem oefeningen met deelname van de OvD-G, ACgz, HINGz en DPG - 6 deelnemers expertsessie informatiemanagement - 17 deelnemers multi OvD/AC dag - 21 deelnemers workshop slachtofferinformatie - 3 deelnemers multidisciplinaire basisopleiding - 1 deelnemer TGB-pilot d. In 2017 is het beleid 'GHOR Twente, een lerende crisisorganisatie' ontwikkeld. In 2017 zijn er 8 GRIP-incidenten geweest. Deze zijn door het multidisciplinaire team; de kenniskring geëvalueerd. GHOR Twente maakt hier deel van uit. Naast deze multi-evaluatie evalueert GHOR Twente alle monodisciplinaire inzetten op maat.
5. Samenwerking zoeken en intensiveren a. Partners van zorgcontinuïteit in hun kracht zetten. b. Convenanten herzien. c. Communiceren en informeren van partners, zichtbaarheid van de GHOR. d. Ketenpartners meer betrekken, niet alleen bestuur maar ook tussenmanagementlaag en werkvloer, ook operationeel informatiemanagers, crisis coördinatoren. e. Positiebepaling GGD en ROAZ (baze) via communicatie verbeteren. f. Positie GHOR tov andere hulpdiensten, in vakgroepen en werkgroepen. g. Samenwerking Oost 5. h. Participeren in grensoverschrijdende samenwerking met de Acute zorg Euregio.	5. Samenwerking zoeken en intensiveren a. In 2017 zijn Twentse zorgorganisaties bezocht waar nieuwe medewerkers zorgcontinuïteit in hun portefeuille hebben. Deze zijn wegwijs gemaakt in de crisis en rampenbestrijding. Ook zijn in dit kader een CoPI-bak training en een crisismanagement training uitgevoerd. Daarnaast zijn 2 kennismiddagen georganiseerd voor de Twentse zorgorganisaties, 1 in het voorjaar en 1 in het najaar met het thema Agressie en geweld in de zorg. b. De samenwerkingsovereenkomsten van zowel de GGD als de huisartsen zijn in 2017 geactualiseerd en opnieuw ondertekend. c. Net als voorgaande jaren zijn er 4 edities van het magazine 112 Netwerk verschenen. Dit magazine is gericht op organisaties in de acute zorg in Twente en de Achterhoek. In 2017 is een nieuwe landelijke film over de GHOR ontwikkeld in overleg met alle regionale GHOR-organisaties. Hierin wordt duidelijk uitgelegd wat de GHOR doet. Zowel bij interne als bij externe netwerkbijeenkomsten zijn collega's van de GHOR aanwezig geweest of hebben een bijdrage in bijvoorbeeld de vorm van een presentatie geleverd. Voorbeelden zijn bijeenkomsten over terrorismegevolgbestrijding, visitatie en slachtofferinformatie en -communicatie. Samen met de GGD zijn er nieuwe folders ontwikkeld voor advisering bij evenementen.

	d. In het najaar 2017 zijn met verschillende witte ketenpartners table-top sessies georganiseerd. Deze waren bedoeld om het samenwerkingsproces tijdens crises uit te diepen. Hierbij is een toelichting gegeven op elkaars crisisstructuur en gekeken naar wie op welk moment met wie contacten heeft. In 2017 heeft GHOR Twente afstemming en samenwerking gezicht op het gebied van OTO met acute en publieke ketenpartners. e. Drie maandelijks vindt er een overleg plaats tussen GHOR Twente en BAZE. GHOR Twente is voorzitter van de expertgroep crisisbeheersing van BAZE. Daarnaast sluit de DPG aan bij het ROAZ. In de bovengenoemde overlegvormen heeft GHOR Twente haar positie bepaald en vormgegeven t.o.v. GGD en ROAZ(BAZE). f. In 2017 heeft de GHOR geparticipeerd in: - Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening (MOOI). - Overleggen m.b.t., evenementenadviesing. - WP4 voor het project PREpare, deelname in de voorbereiding en in de uitvoering van systeem oefeningen. - WP 5 voorzitter en trekker werkgroep communicatie strategie - Vakgroep Risicobeheersing, - Project Zelfredzaamheid, - Project Impactanalyse, - Samenwerking adviesing met GGD, - Werkgroep kernongevallenbestrijding - Kwaliteit Oost 5 - Multidisciplinaire werkgroep operationele ondersteuning. - Multidisciplinaire werkgroep slachtofferinformatie - Deelname kenniskring VRT - OTO Oost 5 g. In 2017 is samengewerkt op het gebied van informatiemanagement met Oost 3 (VRT, VNOG en VRIJ) en hebben wij ons als GHOR Twente landelijk gepositioneerd. GHOR Twente is trekker van het Oost 5 evenementenoverleg GHOR. In 2017 is de samenwerking op het gebied van kwaliteit opnieuw gestart. GHOR Twente hiervan de trekker. In 2017 zijn met Oost 5 OTO, drie bovenregionale OvD-G-dagen georganiseerd en een Training DPG's en ACgz - en Oost 5. Daarnaast is In 2017 onderzocht welke opleidingen in gezamenlijkheid kunnen worden opgepakt. h. Project Prepare: In 2017 is een inhaalslag gemaakt voor WP5 'communicatiestrategie'. Hiervoor is opnieuw een werkgroep in het leven geroepen. De werkgroep heeft drie flowcharts afgeleverd voor de meldkamer, de algemeen commandant GZ en de OVD-G m.b.t. de aanvraag van geneeskundige bijstand tussen Nederland en Duitsland. De implementatie van de flowcharts wordt in 2018 geborgd door een implementatieplan binnen de beide meldkamers, VRT, VNOG en VRIJ. In maart 2018 wordt het Prepare project afgerond met een congres. Voor
--	---

	WP4 hebben in 2017 twee oefeningen plaatsgevonden. GHOR Twente heeft deze mede ontwikkeld en uitgevoerd. De flowchart meldkamer maakte deel uit van een van de oefeningen.
--	--

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitie niveau (2017)	Rekening niveau (2017)
Advisering GHOR bij C-evenementen	1	Aristoteles	100%	100%
GHOR sleutelfuncties zijn bemenst	2	Besluit personeel Veiligheidsregio's Regionaal crisisplan	100%	100%
90 % voldoet aan de wettelijke opkomsttijden	2	Aristoteles	90%	90%
Alle sleutelfunctionarissen zijn minimaal 1x per jaar in hun functie beoefend	3	Aristoteles	85%	100%
GHOR sleutel functionarissen zijn gediplomeerd	3	Aristoteles	100%	100%
Het materieel is tijdig ter plaatse bij alarmering	4	Aristoteles	100%	0% per januari 2016 is dit een taak van Ambulance oost
85% van de actiepunten uit incidentevaluaties zijn binnen 3 maanden uitgevoerd.	5	Aristoteles	90%	90%
GHOR Twente is HKZ gecertificeerd	6	Verslag externe auditor	gecertificeerd	Niet gecertificeerd
Schriftelijke afspraken met ketenpartners witte kolom	7	Aristoteles	100%	100%

3.5 Programma Gemeenten

Portefeuillehouder	T.J. Schouten
Programmamanager	Jan Eshuis - H.G.W. Meuleman

Samenvatting

De Wet Veiligheidsregio's stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Binnen deze kolom is de coördinerend gemeentesecretaris belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen voor crisisbeheersing en bevolkingszorg. De uitvoering van de taken worden gedaan door de Twentse Ambtenaren Openbare Veiligheid (AOV) en het veiligheidsbureau, in samenwerking met het team bevolkingszorg en externe partners.

Missie en visie

De visie van de gemeentelijke kolom sluit aan bij de visie van de VRT en de landelijke visie 'Bevolkingszorg op Orde (BZOO): tijdens een crisis of een ramp moeten gemeenten het principe loslaten dat zij in elk opzicht voor alle getroffen personen moeten zorgen. Zelfredzame burgers moeten in staat worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat Bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn.

Hierbij moet spontane hulp uit de samenleving door burgers te laten helpen én hun specialistisch hulpaanbod daar waar mogelijk geaccepteerd (en waar mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd) worden. Zeker zolang de hulpverleningsdiensten nog niet volledig zijn opgeschaald. In het geval de overheid toch bevolkingszorg moet leveren die niet specifiek is voorbereid, wordt deze zorg op basis van veerkracht en improvisatie geleverd.

Kaderstellende beleidsnota's

- Herziende Regionaal crisisplan 2017-2020
- Handreiking Maatschappelijk onrust
- Regionaal beleidsplan 2016-2019
- Organisatieplan 'inrichting gemeentelijke kolom'
- Bevolkingszorg op orde in Twente

Trends en Ontwikkelingen

1. Bevorderen zelfredzaamheid burgers en improvisatievermogen gemeenten

In de notitie BZOO staat dat de processen bevolkingszorg zich meer moeten gaan richten op de behoefte van de burgers. Bij de uitvoering van de processen bevolkingszorg dient in grote mate vertrouwd te worden op de zelfredzaamheid van getroffen personen en de zelfredzamen voornamelijk te faciliteren en te stimuleren. Bevorderen zelfredzaamheid burgers en het improvisatievermogen gemeenten is een trend voor de komende jaren. De werkwijze is pas succesvol als uitvoerders de aanleiding van de nieuwe werkwijze herkennen.

2. Maatschappelijk onrust binnen het sociale domein

Het verbinden van zorg en veiligheid is sinds de decentralisaties van de Jeugdwet, de WMO 2015 en de Participatiewet begin 2015, een belangrijk thema. De gemeenten hebben nieuwe verantwoordelijkheden gekregen voor calamiteiten en incidenten rond de hulp en zorg in het sociaal domein. Dit maakt dat bij calamiteiten en incidenten in het sociaal domein de directe betrokkenheid en aanspreekbaarheid van de gemeente groter is. Deze ontwikkelingen hebben het noodzakelijk gemaakt om een integrale werkwijze af te spreken. Deze afspraken staan geformuleerd in de geactualiseerde handreiking Maatschappelijk Onrust. Implementatie van de afspraken moeten er voor zorgen dat de vakgebieden zorg en veiligheid bij een (dreiging van) maatschappelijke impact succesvol met elkaar samenwerken.

3. Vluchtelingenopvang en maatschappelijke impact

In 2015 zijn de Twentse gemeenten in samenwerking met de VRT bezig geweest met het organiseren van crisisnoodopvang vanwege de onverwachte hoge instroom van vluchtelingen naar Nederland. Hierbij heeft de VRT een coördinerende rol. Hoe de vluchtelingen stroom naar Nederland zich gaat ontwikkelen en wat de maatschappelijke impact gaat worden, is nog onduidelijk. De verwachting is wel dat de vluchtelingenproblematiek grote impact gaat hebben op de perceptie en het veiligheidsgevoel van de burgers. Voor de Veiligheidsregio's en de gemeenten is dit de komende jaren een belangrijk thema waar de VRT, samen met de gemeenten, zich goed op wil voorbereiden.

Gerealiseerd	
Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
1. Uitdragen van de visie van BZOO in Twente aan (externe) crisispartners. 2. Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van deze visie. 3. Zorgdragen voor een goede verbinding tussen de vakgebieden van zorg en veiligheid. 4. Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van de handreiking Maatschappelijk onrust. 5. Prepareren van de crisisorganisatie op de (mogelijke) maatschappelijke impact van de hoge stroom vluchtelingen.	Gerealiseerd, zie hieronder

Wat doen we ervoor?	Wat hebben we ervoor gedaan?
De gemeentelijke kolom, bestaande uit het veiligheidsbureau, de Twentse AOV's en het team Bevolkingszorg, geeft uitvoering aan het jaarplan Bevolkingszorg 2017. Hier staan alle activiteiten, zowel projectmatig als beheersmatig, benoemd die gerelateerd zijn aan de visie en de doelstellingen.	Er is uitvoering gegeven aan het jaarplan Bevolkingszorg 2017. De voornaamste taken zijn afgerond: - implementatie handreiking maatschappelijke onrust en trainingen sociale calamiteiten. - OTO-activiteiten, mede naar aanleiding van de overgang naar de nieuwe crisisorganisatie per 1 februari 2017. - Check in alle gemeentehuizen op de vereiste faciliteiten voor de regionale crisisorganisatie. In 2017 zijn er verschillende OTO-activiteiten voor Bevolkingszorg geweest: - kick-off Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie ihkv nieuwe crisisorganisatie - 4 trainingen voor het crisistelefoonteam - 3 mono kolomoefeningen - 14 systeem oefeningen; deelname vanuit BZ door AC, Ovd en HIN - 3 LCMS trainingen - 3 bijeenkomsten Preparatie Nafase - 1 bijeenkomst Bestuursondersteuning - 3 bijeenkomsten Facilitair - 2 bijeenkomsten Publieke Zorg - 3 bijeenkomsten Omgevingszorg - 2 Crisistafels voor alle Hoofden Bevolkingszorg - Workshop Slachtofferinformatie

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Ambitie niveau (2017)	Rekening niveau (2017)
>80 % van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom	1	Jaarplan 2017	80%	80%
>80 % van de sleutelfunctionarissen, AC BZ, OVD BZ, HIN en teamleiders, bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend	2	Jaarplan 2017	>90%	- Ovd -BZ: 100 % - AC-BZ: 100 % - Hoofden: rond 80% - HIN:100% - Hoofden PZ: 100% - Hoofden OL: 80% - Hoofden PN: 100% - Hoofden FO: 85% - Hoofden BO: 100% - Hoofden MB: 80% - Hoofden RB: 100% - Hoofden BB: 100%

>70 % van de teamleden bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend	3	Jaarplan 2017	>70%	Bij nader inzien heeft deze indicator geen relevantie bij het uitvoeren van opdrachten door teamleden.
---	---	---------------	------	--

Wat heeft het gekost?

3.6 Overzicht van baten en lasten

	Realisatie Begrotingsjaar	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Raming Begrotingsjaar voor wijziging
Baten	12.588.629	7.948.167	7.948.167
Lasten	52.822.970	49.252.395	49.252.395
Saldo exclusief mutaties reserves	40.234.342	41.304.228	41.304.228
Toevoeging/onttrekking aan reserve	557.964		
Saldo inclusief mutaties reserves	40.792.306	41.304.228	41.304.228

3.7 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage

	Realisatie Begrotingsjaar	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Raming Begrotingsjaar voor wijziging
Baten	40.234.342	41.304.228	41.304.228
Lasten			
Saldo exclusief mutaties reserves	40.234.342	41.304.228	41.304.228
Toevoeging/onttrekking aan reserve	557.964		
Saldo inclusief mutaties reserves	40.792.306	41.304.228	41.304.228

4 Paragrafen

4.1 Inleiding

De paragrafen bevatten belangrijke informatie voor het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van Veiligheidsregio Twente op korte en lange termijn. Dit inzicht is belangrijk, omdat de behandelde onderwerpen grote financiële gevolgen kunnen hebben en daardoor de realisatie van de programma's kunnen beïnvloeden.

In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van beleidsvoornemens van beheersmatige aspecten, zoals vastgelegd in de programmabegroting 2017. Hierbij is tevens rekening gehouden met actuele ontwikkelingen. In dit hoofdstuk worden achtereenvolgens de volgende paragrafen behandeld:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Rechtmatigheid.

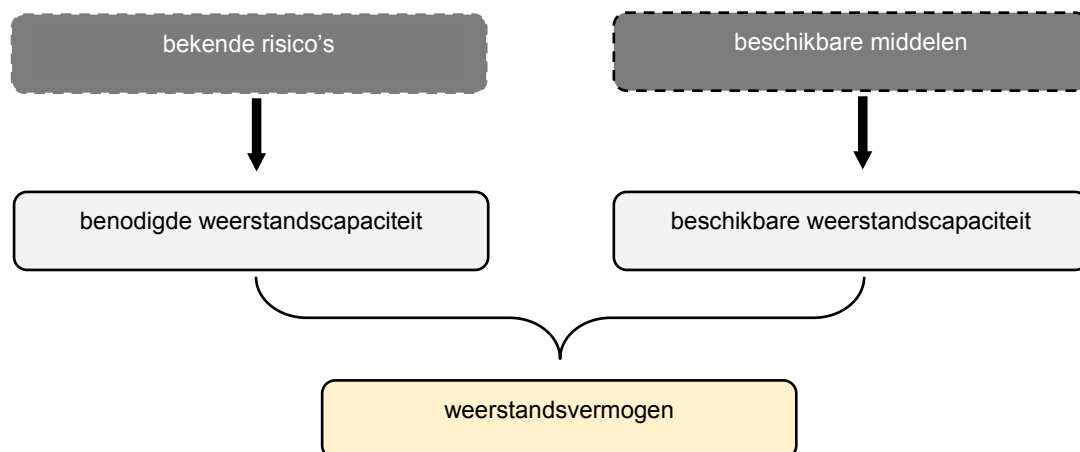
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf omvat zowel de weerstandscapaciteit als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Al afgedekte risico's hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Hieruit volgt dat het weerstandsvermogen bestaat uit alle middelen en mogelijkheden om niet-begrote kosten te dekken. Dat laat ook zien hoe robuust de begroting van de VRT wel of niet is.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

- a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de weerstandscapaciteit);
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Schematisch:

In 2014 is het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen vastgesteld. Het beleidskader is in samenspraak met specialisten vanuit gemeenten uitgewerkt. Het cyclische karakter ervan maakt het mogelijk om de systematiek onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Het beleidskader geeft aan wat als beschikbare weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

4.2.1 Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.

Gemeentelijke middelen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

De VRT beschikt per 31 december 2017 over een Algemene Reserve van **€ 404.347**

De bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rusten bedragen in totaal **€ 616.572**

Bestemmingsreserves (en voorzieningen) van de VRT hebben een specifieke doelstelling en zijn naar in het BBV aangegeven normen gerubriceerd. Er is per binnen VRT ingestelde, reserve/voorziening een format aangelegd waarin de doelstelling, omvang en bestemming hiervan zijn vastgelegd. Jaarlijks worden deze formats getoetst en indien nodig bijgesteld als gevolg van interne of externe regelgeving.

Rijksmiddelen

Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De BDUR is sinds 2011 verhoogd ter naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Eerder al hebben regio's voor hetzelfde doel incidentele stimuleringsbijdragen ontvangen. Deze financiële injecties van het Rijk zijn in Twente maar beperkt aangewend.

Gegeven de vele ontwikkelingen waarmee VRT rekening dient te houden, is in 2011 ervoor gekozen om € 1.100.000 te alloceren voor onvoorziene tegenvallers. Daarvan is in 2016 € 573.988 ingezet ter dekking van het negatieve jaarrekeningresultaat. Daarmee resteert een post Onvoorzien van **€ 526.012**

De omvang van de totale weerstandscapaciteit bedraagt daarmee per 31 december 2017 **€ 1.546.931**

4.2.2 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

4.2.3 Risico's

In de programmabegroting 2017 zijn de onderstaande majeure risico's en bijbehorende risicobedragen (kans x impact) opgenomen, die in de bedrijfsvoering van VRT (deels) niet zijn gedekt door voorzieningen en/of verzekeringen. Diverse risico's zijn opgetreden en hebben in 2017 geleid tot kostenuitzettingen, die (in totaliteit) zijn opgevangen binnen de begroting.

Omschrijving	Risicobedrag	Opgetreden in 2017
Ontwikkeling meldkamerdossier	€ 737.000	nee
Claims uit aanbestedingstrajecten	€ 75.000	nee
Bovengemiddelde inzet bij (middel)grote branden	€ 150.000	nee
Schoon werken	€ 275.000	ja
Ontwikkelingen integrale veiligheid	€ 70.000	nee
Vervanging Rijksmaterieel	€ 270.000	nee
Twente Safety Campus exploitatierisico	€ 263.000	nee
Marktrisico vervanging brandweermaterieel en materiaal	€ 198.000	nee
Vervanging onroerende activa	€ 193.000	ja

Opgetreden risico's

Schoon werken

Door de invoering van Schoon werken zijn de kosten op jaarbasis toegenomen met ca. € 130.000. Het gaat onder andere om extra investeringen en extra inzet op het gebied van wassen. Ook gaat het om hogere kosten vanwege extra slijtage van bluspakken.

Vervanging onroerende activa

Het investeringsbudget voor onroerende activa was in 2017 ontoereikend. De onroerende goederen zijn tijdens het traject van regionalisering niet belicht. De raming is gebaseerd op de financiële foto's van gemeentelijke brandweerkorpsen. Nadien zijn de activa overgedragen en afschrijvingstermijnen verder geharmoniseerd. Verder

zijn in afgelopen periode verschillende kazernes noodzakelijkerwijs gerenoveerd, zonder dat daar een vrijval van lasten tegenover stond.

4.2.4 Beoordeling risico's versus beschikbare weerstandscapaciteit

Het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen beschrijft de wijze waarop de organisatie risico's identificeert en beoordeelt en de wijze waarop de organisatie met deze risico's omgaat. Onderdeel van deze cyclische werkwijze is dat bewust wordt nagedacht over de beheersmaatregelen die de organisatie in acht kan nemen om het risico te managen. Het algemeen bestuur heeft de normatieve weerstandsratio (= maximale omvang weerstand / omvang risico's) vastgesteld op 0,7.

Begin 2018 is het risicobeeld geactualiseerd. Hieruit blijkt dat het weerstandsratio op 0,51 ligt. De uitkomsten van de risico-inventarisatie en de toelichting op de te nemen maatregelen zijn opgenomen in de programmabegroting 2019. De huidige weerstandsratio is relatief laag. Dit betekent dat positieve saldi in de jaarrekening worden toegevoegd aan de algemene reserve totdat de afgesproken norm is bereikt.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering structureel en substantieel beslag op middelen in de exploitatiebegroting leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die regelmatig worden vervangen.

Gebouwen en materieel

Met de overheveling van de brandweertaak per 1-1-2013 zijn de onroerende en roerende activa van de 14 lokale brandweerkorpsen overgedragen. Veiligheidsregio Twente draagt per die datum zorg voor het onderhoud en beheer van 39 gebouwen (45.000 m²), waarvan er 31 in eigendom zijn van de organisatie. Daarnaast beschikt de organisatie over een omvangrijk wagenpark bestaande uit specifieke brandweervoertuigen en dienstvoertuigen. Tezamen hebben de kazernes en andere onroerende activa tezamen per ultimo 2017 een boekwaarde van € 33,9 mln. en heeft het wagenpark een boekwaarde van € 13,2 mln.

Het beheer van de vastgoedportefeuille en het wagenpark is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schade.

Voor de kazernes zijn in 2016 de meerjarenonderhoudsplannen herijkt. Deze passen binnen de hiervoor gestelde budgettaire kaders. Onderliggend uitgangspunt bij deze plannen is dat de kazernes structureel worden onderhouden op niveau 4 volgens de nen 2767-standaard. Het onderhoud is bij panden in dergelijke staat goed planbaar en daarmee de onderhoudsuitgaven beter beheersbaar.

Voor het materieel is een bumper-tot-bumper-concept geïntroduceerd. Daarmee worden de voertuigen en materialen zoals ademluchtapparatuur op één locatie onderhouden en gekeurd. Dit om redenen van efficiency en betere sturing op het beheer van de roerende goederen.

In 2015 is voorts besloten tot een forse herschikking en reductie van het grootschalig materieel (efficiencyroute). Daarmee is inhoud gegeven aan een deel van de totale bezuinigingsopgave. De reductie is fasegewijs doorgevoerd (in gelijke tred met de wijze waarop de taakstelling fasegewijs wordt doorgevoerd in de begroting). Het wagenpark is inmiddels conform de planning gereduceerd. Op 2 januari 2018 is de hoogwerker verplaatst van Nijverdal naar Rijssen. Met die verplaatsing is de efficiencyroute officieel voltooid.

Het onderhoudsbudget voor de gebouwen (0,9 mln.) en het materieel (0,27 mln.) is in 2017 toereikend gebleken. Er is in 2017 zelfs sprake van een substantieel overschot, mede omdat het correctieve onderhoud nagenoeg is uitgebleven. Onderhoudsuitgaven vertonen van jaar tot jaar een zekere fluctuaties.

Gemeenschappelijke Meldkamer

Naast de kazernes is Veiligheidsregio Twente mede-eigenaar van het pand Demmersweg te Hengelo. Hierin is de gemeenschappelijke meldkamer gevestigd. In totaal is voor ca. 2,5 mln. (boekwaarde) geïnvesteerd in deze meldkamer. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten komen via de hiervoor in het leven geroepen beheerstichting voor rekening van 3 betrokken partijen; Veiligheidsregio Twente, de Politie Twente en Ambulance Oost op basis van overeengekomen verdeelsleutels.

Zowel de kapitaallasten als de exploitatielasten (o.a. het groot onderhoud) zijn in 2016 binnen de stichtingsbegroting gebleven. Momenteel wordt gewerkt aan de realisatie van een bovenregionaal opererende

meldkamer Oost in Apeldoorn. Uiteindelijk ligt het in de bedoeling om de meldkamer in Apeldoorn over te dragen aan de Landelijke Meldkamerorganisatie. In de transitie wordt ook expliciet nagedacht over een nieuwe bestemming voor het pand in Hengelo.

Vervangingsinvesteringen

In aanvulling op het onderhoud van kapitaalgoederen investeert Veiligheidsregio Twente in reguliere vervanging van kapitaalgoederen. De vervangingsinvesteringen worden planmatig uitgevoerd om budgettaire en aanbestedingstechnische redenen. De investeringsplanning wordt daarbij intern periodiek geactualiseerd. In 2016 is voor € 8,7 mln. aan roerende en onroerende activa vervangen. Daarnaast zijn de investeringen in de Twente Safety Campus om redenen van acquisitie licht uitgebreid met € 0,2 mln. Onderstaand een grove specificatie van de investeringsuitgaven.

Vervanging	
Nieuwbouw kazerne H'bergen (incl.	1,9 mln.
Gebouwen en inrichting Twente Safety Campus	0,1 mln.
Gebouwen en inrichting overig	0,2 mln.
Grootchalig materieel: redvoertuigen	2,8 mln.
Grootchalig materieel: hulpverleningsvoertuigen	1,4 mln.
Overig materieel	0,9 mln.
Materialen	0,5 mln.
ICT	0,7 mln.
Uitbreiding	
Nieuwbouw Twente Safety Campus	0,2 mln.
Totaal	9,1 mln.

Investeringsknelpunt op lange termijn

In 2017 zijn de investeringslasten (afschrijvingen en rente) per saldo gebleven binnen budget. Voornamelijk omdat vervanging van investeringen in dienstvoertuigen, randapparatuur en ICT om verschillende redenen zijn aangehouden. Bovendien zijn de afschrijvingslasten voor het bestaande materieel neerwaarts bijgesteld door de introductie van een restwaarde voor het materieel. Dit financieel technische effect is slechts tijdelijk van aard.

In de risicoparagraaf zijn verschillende ontwikkelingen (BTW, vervanging rijksmaterieel en onroerende activa) geschetst, waaruit blijkt dat de investeringslasten bij ongewijzigd beleid op termijn substantieel gaan toenemen. In 2017 zijn bestuur en gemeenten hierover uitgebreid geïnformeerd. Eind 2017 is een meer definitief en langjarig beeld geschetst van de financiële problematiek. Deze is voor een deel eigenstandig oplosbaar door o.a. de ruimtebehoefte voor kazernes in te perken. Maar voor een ander deel is een verhoging van de gemeentelijke bijdrage onontkoombaar.

Op 12 februari jl. is door het AB besloten om in de ontwerpbegroting 2019 een verhoging van de bijdrage op te nemen van € 1,2 mln. (stapsgewijs doorgevoerd) teneinde de knelpunten in de investeringssfeer en de andere bekende ontwikkelingen met nadelige gevolgen te ondervangen.

4.4 Bedrijfsvoering

De sector Strategie & Ondersteuning (kolom brandweer) is sinds 1 januari 2013 verantwoordelijk voor een aantal bedrijfsvoering dossiers voor de gehele Veiligheidsregio Twente (VRT) (kolommen brandweer, Veiligheidsbureau en GHOR). Onder deze bedrijfsvoeringdossiers vallen de taakgebieden Financiën, Verzekeringen, Strategische Inkoop, HRM, Fitheid & Arbo en Post & archief. Deze taakgebieden (met uitzondering van managementondersteuning en recepties) worden daarbij tevens uitgevoerd voor het Veiligheidsbureau en de GHOR.

De medewerkers van de kolom brandweer nemen de strategische en tactische onderdelen van deze taakgebieden voor hun rekening. Het operationele en uitvoerende deel van deze taakgebieden wordt voor een groot deel ingekocht bij Bedrijfsbureau Regio Twente. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor de periode 2017-2018. Deze overeenkomst wordt periodiek geëvalueerd.

In 2017 zijn onder andere de volgende concrete resultaten geboekt:

- Aanscherping langjarig investerings- en begrotingsbeeld inclusief verkenning naar en uitwerking van oplossingsrichtingen.
- Invoering VPB-regime: laatste vraagstukken voor aangifte over 2016 zijn afgewikkeld.
- Uitvoeren en doorontwikkelen van het BMO traject ten behoeve van de persoonlijke ontwikkeling van leidinggevend van kazernes en teams;
- Invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) en eHRM;
- Afronden van het Overgangsprotocol Regionalisering Brandweer Twente (looptijd 2013 – 2017);
- Meedenken en meewerken aan 'de organisatie van de toekomst' vanuit strategisch personeelsperspectief;
- Start gemaakt met flexibilisering van (de inzet van) medewerkers;
- Herijking functiehuis Veiligheidsregio Twente;
- Implementatie nieuwe wetgeving inzake informatieveiligheid (borgen van persoonsgegevens);
- Uitvoering geven aan arbobeleid, zoals opstellen RI&E's (koude, warme en natte), analyse ongevallen en protocol Legionella ontwikkelen;
- Invoeren van het nieuwe regeling voor tegemoetkoming kosten sportabonnementen in de arbeidsvoorwaardenregeling (Hoofdstuk 40 AVT);
- Implementatie fysiek oefenmoment voor repressief brandweerpersoneel;
- Implementatie zaakgericht werken ten aanzien van post en archief.
- Onderzoek naar de toekomstige ontwikkeling van de taakvelden in de DVO. Specifiek is gekeken naar het weer binnen de VRT onderbrengen van de financiële adviesfunctie.

Ten behoeve van de afstemming rondom bedrijfsvoeringprocessen heeft de organisatie een overleg ingesteld waarin de kolommen brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau zijn vertegenwoordigd. Daarnaast vindt daar waar nodig en/of gewenst uiteraard overleg en afstemming plaats met het Bedrijfsbureau van de Regio Twente (BRT).

Uitgelicht: Wet op de privacy; informatieveiligheid

In mei 2016 is Europese wetgeving aangenomen over bescherming van persoonsgegevens. De belangrijkste punten die de Europese wetgeving voorschrijft zijn:

- Aantoonbaar op orde hebben van informatieveiligheid en daarover verantwoording kunnen afleggen;
- Het melden van datalekken
- Het aanstellen van een functionaris gegevens bescherming

Binnen het landelijke programma Informatievoorziening Veiligheidsregio's is inmiddels een vakgroep Informatieveiligheid ingericht om veiligheidsregio's op dit thema te ondersteunen met eenduidig beleid, richtlijnen en het delen van kennis. Veiligheidsregio Twente heeft, net als andere organisaties, tot mei 2018 de tijd om deze wetgeving te implementeren. Binnen Veiligheidsregio Twente is met een projectgroep een start gemaakt met bovenstaande, waarbij wordt ingezet op het in kaart brengen van informatiesystemen, processen en bewustwording van medewerkers. Dit jaar en in de komende jaren zal dit onderwerp structureel menskracht vragen.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is de overkoepelende term voor het geheel van organisatorische, technische en procedurele maatregelen, gericht op bescherming van informatie. De aandacht hiervoor is sinds de wijziging van de wet bescherming persoonsgegevens per 1-1-2016 systematisch verhoogd. Met de komst van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 van kracht wordt, is het thema ook meer dwingend op de agenda gezet. Onder de nieuwe verordening is er meer toezicht op het borgen van informatieveiligheid en kunnen boetes worden opgelegd indien organisaties hun gegevens onvoldoende beschermen.

Tot dusverre wordt het traject om te komen tot een betere informatieveiligheid en te voldoen aan de wettelijke bepalingen van de verordening projectmatig opgepakt. Daarbij wordt informatieveiligheid vanuit vier invalshoeken belicht.

- 1: proces en techniek
- 2: Gedrag & cultuur
- 3: Beleid en organisatie
- 4: Beheer & control

In 2017 zijn vanuit het project verschillende zaken op touw gezet:

- Er is een begin gemaakt met een screening van belangrijke bronsystemen op criteria van informatieveiligheid (o.a. het crisismanagementsysteem en het toegangscontrolesysteem) en naar aanleiding daarvan zijn verbetermaatregelen doorgevoerd.
- Er is een bewustwordingscampagne onder het personeel opgestart, waarbij een nep-phishingmail de aftrap vormde voor de campagne.
- Het eigen beleidskader voor informatieveiligheid (baseline informatiebeveiliging) is in de maak. In dit beleidskader zijn de beveiligingsstandaarden en beveiligingsmaatregelen voor de organisatie neergeschreven.
- In Q4 van 2017 is VRT collegiaal getoetst op basis van een set van 32 controls uit de genoemde Baseline Informatieveiligheid.

Het overall beeld is gemengd: op onderdelen is het beheer rondom het beveiligen van informatie redelijk op orde. Maar dat op alle fronten ruimte is voor verbetering. Dit is ook nodig om t.z.t. aan de wettelijke bepalingen te kunnen voldoen.

In 2017 hebben zich geen meldenswaardige data-incidenten voorgedaan. Wel is t.a.v. één incident het (nog officieuze) protocol voor datalekken in werking gesteld. In de komende periode wordt – naast voortzetting van het project – nagedacht over de opzet en inhoud van de verantwoordingsinformatie over informatieveiligheid in de P&C-cyclus. Te vergelijken met de ENSIA-verantwoordingsinformatie die in de gemeentelijke P&C-cyclus wordt opgenomen.

4.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijke en financiële band heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang wordt bedoeld een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat VRT middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

In de overzichten hieronder wordt een opsomming gegeven van relevante verbonden partijen:

Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlenings-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	Instandhouding van het pand aan de Demmersweg, waar de Meldkamer in gevestigd is, conform het vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: • Veiligheidsregio Twente 52 stemmen • Stichting Ambulance Oost 48 stemmen Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost. Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.
4.	Eigen vermogen begin 2017 Eigen vermogen eind 2017	35.032,- 35.032,-
5.	Vreemd vermogen begin 2017 Vreemd vermogen eind 2017	59.130,- 60.555,-
6.	Jaarresultaat 2017	28.478,-

Stichting Meldkamer Twente Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doelstelling	Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen.
2.	Bestuurlijk belang en financieel belang	De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT). Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeurs van de verschillende hulpverleningsdiensten.
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.
4.	Eigen vermogen begin 2017 Eigen vermogen eind 2017	571.803,- 672.081,-
5.	Vreemd vermogen begin 2017 Vreemd vermogen eind 2017	81.724,- 106.874,-
6.	Jaarresultaat 2017	98.006,-

4.6 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2015 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer. De Bedrijfsvoering Regio Twente is belast met de dagelijkse uitvoering van de treasury.

Belangrijke instrumenten voor de uitvoering van de treasury zijn de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Deze worden tweemaal per jaar opgenomen in een treasurybericht voor de portefeuillehouder Middelen.

Risico's

Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitsplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

Wettelijke kengetallen

Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Dat komt voor de organisatie neer op een bedrag van ca. € 4,0 mln. De percentages voor 2017 staan in onderstaande tabel.

	Maximum	1 ^e kwartaal 2017	2 ^e kwartaal 2017	3 ^e kwartaal 2017	4 ^e kwartaal 2017
Kasgeldlimiet	8,2 %	11,9 %	9,4 %	3,2 %	1,2 %

Met de gedifferentieerde leningenportefeuille van € 40,5 miljoen (stand ultimo 2017) is een groot deel van de activa met langlopende financiering afgedekt. De kasgeldlimiet mag maximaal 2 kwartalen achtereenvolgend worden overschreden. Dat is gebeurd in het 1^e en het 2^e kwartaal. In mei 2017 zijn 2 nieuwe langlopende leningen aangetrokken voor in totaal € 5 miljoen, waardoor Veiligheidsregio Twente in het 3^e en 4^e kwartaal weer binnen de normen van de kasgeldlimiet is gebleven. Met het afsluiten van de langlopende leningen is ook al ingespeeld op de aflossing van een lening per maart 2018. Belangrijkste redenen voor vervroegd aantrekken van een lange lening waren de op dat moment lage lange rente in combinatie met een prognose van stijgende rente.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Vanwege het schatkistbankieren wordt gestreefd naar het minimaliseren van de overtollige middelen. De kwartaalgemiddelden voor 2017 staan in onderstaande tabel. Het schatkistbankieren is bevestigd bij Regio Twente.

	Maximum	1 ^e kwartaal 2017	2 ^e kwartaal 2017	3 ^e kwartaal 2017	4 ^e kwartaal 2017
Middelen buiten de schatkist	0,75 %	0,78 %	0,47 %	0,43 %	0,35 %

Alleen in het 1^e kwartaal is het wettelijke drempelpercentage overschreden. Regio Twente heeft hierop gereageerd door met de bank een lagere drempel af te spreken voor wat betreft de automatische afdracht van het saldo. Dit blijkt een effectieve maatregel.

Renterisiconorm

De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (c.a. € 9,9 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentage 's voor de komende jaren (berekend op basis van het begrotingstotaal 2017) staan in onderstaande tabel en laten zien dat de norm ruimschoots wordt gehaald.

	Maximum	2018	2019	2020	2021
Renterisiconorm	20%	6,1 %	0,0 %	0,0 %	4,7 %

Ontwikkeling treasuryfunctie

De belangrijkste stap in de verdere ontwikkeling van de treasuryfunctie is het verbeteren van de liquiditeitenplanning. Een belangrijk punt daarin blijft het scherper maken van de meerjareninvesteringsplanning.

4.7 Rechtmatigheid

Inleiding

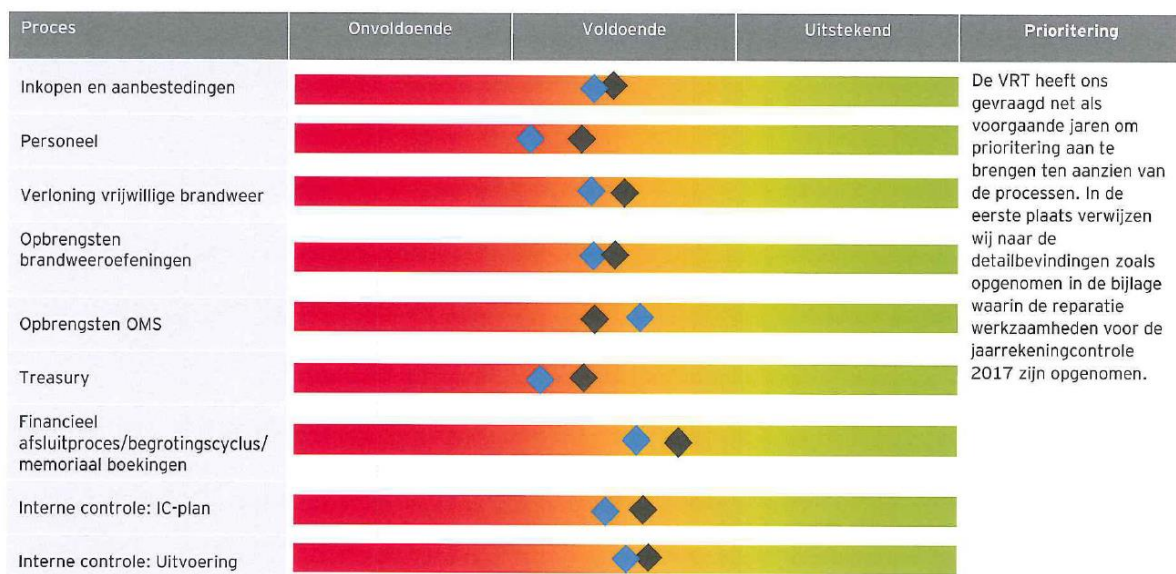
Het dagelijks bestuur is wettelijk verplicht conform artikel 212/213 van de Gemeentewet zorg te dragen voor de interne toetsing van de getrouwheid van informatieverstrekking en rechtmatigheid van beheershandelingen. Rechtmatig wil zeggen handelen conform de geldende externe en interne wet- en regelgeving. De in- en externe wet- en regelgeving, die relevant is voor Veiligheidsregio Twente staat in het normenkader die vastgesteld is door het algemeen bestuur. Om deze rechtmatigheidsaspect te toetsen worden interne controles verricht. De accountant geeft in het kader van de jaarrekeningcontrole een oordeel over de rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur heeft ten behoeve van de rechtmatigheidstoets een geactualiseerd controleprotocol vastgesteld. In dit protocol is de norm voor rechtmatig handelen vastgesteld op de wettelijk voorgeschreven tolerantiegrens van 1% van de begrotingsomvang. Voor het jaar 2017 komt dit neer op ca. € 528.000,-. Deze marge geldt als een maximaal cumulatief toegestaan afwijkingspercentage. Als het totaal aan geconstateerde fouten deze grens overschrijdt, wordt er door de accountant geen goedkeurende verklaring inzake rechtmatigheid afgegeven. Daarnaast geldt voor de accountant een meldingsplicht voor geconstateerde afwijkingen van € 100.000,- en hoger (rapportagetolerantie).

Om de rechtmatigheid te kunnen toetsen zijn er periodiek verbijzonderde interne controles uitgevoerd op de meest financieel relevante processen. In het IC plan zijn de volgende deelgebieden geïdentificeerd en vastgesteld:

- Inkoop en aanbestedingen;
- Personeel;
- Verloning vrijwillige brandweer;
- Opbrengsten brandweeroefeningen;
- Opbrengsten OMS;
- Treasury;
- Memoriaal boekingen.

Voor de interim controle in het najaar van 2017 zijn de bovengenoemde processen over de eerste drie kwartalen gecontroleerd en zijn de bevindingen vastgelegd in de daarvoor ontwikkelde formats. De dossiers zijn ter beschikking gesteld aan de accountant ter beoordeling van de controles. Hieronder een samenvatting van de bevindingen zoals vastgelegd in de managementletter:

Rood: het proces voldoet niet aan de te stellen eisen. Veel aandachtspunten voor verbetering.
 Geel: het proces voldoet nagenoeg geheel aan de te stellen eisen en is momenteel voldoende
 Groen: het proces voldoet geheel aan de te stellen eisen. Beperkte ruimte tot verbetering.

◆ Huidig jaar
 ◆ Voorgaand jaar

Bevindingen managementletter 2017

De bovenstaande samenvatting laat zien dat de interne beheersing op genoemde deelgebieden en de werking van het AO-IC instrumentarium als geheel verder is verbeterd. In de managementletter zijn enkele specifieke aandachtspunten genoemd. Ten aanzien van die aandachtspunten het volgende actuele beeld:

Correcte verwerking opbrengsten OMS

Status jaarrekening: Tijdens de controle over het 2^e halfjaar zijn weer een aantal beëindigde aansluitingen gecontroleerd. Hierbij is geconstateerd dat deze tijdig zijn verwerkt waardoor er geen onterechte omzet is verantwoord.

Naleving treasurystatuut

Status jaarrekening: Tijdens de controle over het 2^e halfjaar is wederom geconstateerd dat bij het afsluiten van kasgeldleningen wordt afgeweken van het treasurystatuut. De werkwijze is niet aangepast.

Prestatielevering

Status jaarrekening: Dit punt zal in 2018 meegenomen worden bij het actualiseren van het IC-plan.

Beheersing inkoop en aanbestedingen d.m.v. startformulier

Status jaarrekening: In 2017 is 77% van de inkooptrajecten voorzien van een startformulier. Dit is een lichte stijging t.o.v. 2016. Echter kan er geconcludeerd worden dat het gebruik van het startformulier nog steeds niet consequent wordt toegepast.

Zoals aangegeven, presenteert de tabel een tussentijds beeld. De controles over het laatste kwartaal, waaronder integrale check op naleving van de aanbestedingsregels zijn ten tijde van het opstellen van de jaarstukken nog niet beoordeeld door de accountant.

4.8 Financieel resumé

De jaarrekening met toelichting en een balans met toelichting zijn volgens de in het BBV gegeven voorschriften ingericht.

In overeenstemming met het BBV is zowel het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, de mutaties op de reserves, als het gerealiseerde resultaat aangegeven.

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten over 2017 komt inclusief mutaties reserves uit op € 511.922,- positief. In het boekjaar 2017 is een bedrag van € 19.433,- onttrokken aan de reserves en € 577.397,- toegevoegd aan de reserves. Het gaat hierbij om de volgende onttrekkingen en toevoegingen:

- Dotatie aan reserve FLO n.a.v. positief saldo op FLO.
- Dotatie aan reserve bedrijfsvoering TSC n.a.v. positief saldo op TSC.
- Onttrekking aan reserve materieelplan.

4.9 Balans per 31-12-2017

Voor resultaatbestemming en na verwerking van mutaties in de reserves

ACTIVA	Ultimo 31-12-2017	Ultimo 31-12-2016
1. Vaste activa		
Investerings met een economisch nut	55.077.593	54.274.141
Gronden en terreinen	4.010.116	4.010.116
Bedrijfsgebouwen (incl. civieltechnische aanpassingen)	29.824.077	30.841.066
Vervoermiddelen	13.237.250	10.376.460
Machines, apparaten en installaties	282.391	349.563
Overige materiële vaste activa	7.723.759	8.696.935
2. Financiële vaste activa	72.610	72.610
Overige langlopende leningen u/g	72.610	72.610
Totaal vaste activa	55.150.203	54.346.751
Vlottende activa		
3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.223.734	1.871.991
Vorderingen op openbare lichamen	254.710	232.789
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.250.793	1.442.759
Overige vorderingen	394.471	180.552
Kortlopende vorderingen	323.760	15.891
4. Liquide middelen	150.618	351.689
Kassaldi	618	1.689
Bank- en giroaldi	150.000	350.000
5. Overlopende activa	776.466	1.050.295
Overige vooruitbetaalde bedragen	413.207	483.431
Nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen:		
Europese overheidslichamen	0	0
Het Rijk	0	0
Overige Nederlandse overheidslichamen	348.858	389.492
Overige nog te ontvangen bedragen	14.402	177.371
Totaal vlottende activa	3.150.818	3.273.975
TOTAAL GENERAAL	58.301.021	57.620.726

PASSIVA	Ultimo 31-12-2017	Ultimo 31-12-2016
Vaste passiva		
6. Eigen vermogen	1.142.974	73.087
Algemene reserve	-1.164.441	-1.535.624
Bestemmingsreserve	1.795.493	1.608.711
Nog te bestemmen resultaat	511.923	0
7. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	40.500.000	36.285.859
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.500.000	35.500.000
IKB	0	785.859
Totaal vaste passiva	41.642.974	36.358.946
Vlottende passiva		
8. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.378.280	17.832.326
Overige schulden	12.592.421	17.832.326
IKB	785.859	0
9. Overlopende passiva	3.279.767	3.429.454
Europese overheidslichamen	10.822	0
Het Rijk	2.872.843	2.957.538
Overige Nederlandse overheidslichamen	396.102	471.916
Totaal vlottende passiva	16.658.047	21.261.780
TOTAAL GENERAAL	58.301.021	57.620.726

4.10 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Programma's	x € 1.000	Begroting 2017 voor wijziging			Begroting 2017 na wijziging			Rekening 2017			Begroting 2016 na wijziging			Rekening 2016		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Veiligheidsbureau		1.779	2.236	-457	1.779	2.236	-457	2.290	2.525	-235	1.762	2.292	-530	2.215	2.548	-333
Brandweer		5.110	45.273	-40.163	5.110	45.273	-40.163	8.850	48.302	-39.453	5.994	45.257	-39.263	8.050	48.680	-40.631
GHOR		827	1.486	-659	827	1.486	-659	996	1.518	-522	854	1.572	-718	1221	1.875	-653
Gemeenten		232	258	-26	232	258	-26	453	478	-25	238	252	-14	456	468	-13
Saldo lasten en baten		7.948	49.252	-41.304	7.948	49.252	-41.304	12.589	52.823	-40.234	8.848	49.373	-40.526	11.941	53.571	-41.630
Algemene dekkingsmiddelen																
Heffing VPB*				0			0			0			0			0
Gemeentelijke bijdrage		41.304	0	41.304	41.304	0	41.304	41.304		41.304	40.526	0	40.526	40.526	0	40.526
Totaal dekkingsmiddelen		41.304	0	41.304	41.304	0	41.304	41.304	0	41.304	40.526	0	40.526	40.526	0	40.526
Totale saldo lasten en baten													0			-1104
Onttrekking aan weerstandsvermogen													0			574
Resultaat voor bestemming										1.070						-530
Toevoeging/onttrekking aan reserves								19	577	-558	0	0	0	708	177	530
Totaal bestemmingen								19	577	-558	0	0	0	708	177	530
Resultaat na bestemming										512						0
Resultaat reguliere bedrijfsvoering										512						0

* Veiligheidsregio Twente heeft over het jaar 2017 nog geen Vpb aangifte gedaan. De verwachting is dat geen van de belastingplichtige activiteiten in 2017 winstgevend zijn geweest. Daarmee is in de jaarrekening geen bedrag opgenomen.

4.11 Grondslagen voor resultaat en waardebeoordeling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeente daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economische nut:

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs of aanschafwaarde. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De aanschafwaarde omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de aanschaf kunnen worden toegerekend (kosten van de architect bij nieuwbouw of de inbouwkosten van de inventaris bij vervoermiddelen). In de aanschafprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.

Reserves worden niet in mindering gebracht op de boekwaarde van een investering. Deze mogen wel worden gebruikt ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. Bijdragen van derden moeten op de waarde van de investering in mindering worden gebracht indien er een directe relatie aanwezig is met het actief.

Implementatiekosten van software kunnen alleen worden geactiveerd wanneer het een eigen actief betreft of indien er sprake is van gebruiksrechten voor onbepaalde duur. In andere gevallen worden implementatiekosten jaarlijks in de exploitatie begroot en verantwoord.

Op vaste activa met een beperkte levensduur wordt vanaf het moment van ingebruikneming jaarlijks afgeschreven volgens de lineaire afschrijvingsmethode dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Bij materieel wordt rekening gehouden met een restwaarde van 5%.

Op grond wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

• Gronden en terreinen	n.v.t.
• Woonruimten	10 - 40
• Bedrijfsgebouwen	10 – 40
• Vervoermiddelen	3 – 20
• Machines, apparaten en installaties	3 – 10
• Overige materiële vaste activa	diverse

Inhaalafschrijving

Extra afschrijvingen vloeien voort uit duurzame waardeverminderingen van het actief (art. 65 lid 1). De waardevermindering wordt bij constatering als last genomen.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Niet van toepassing.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid kan een voorziening in mindering worden gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden gevormd door instemmen van het algemeen bestuur. Dit gebeurt aan de hand van een format waarin wordt aangegeven wat de bestemming is, hoe deze wordt gevormd/gevoed, het wel of niet toevoegen van rente, de looptijd van de reserve en de maximale hoogte van de reserve. Indien het format is vastgesteld kunnen toevoegingen en onttrekkingen plaatsvinden binnen de gestelde normen zonder aanvullend besluit van het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.12 Toelichting op de balans per 31-12-2017

1. Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige investeringen met een economisch nut	55.077.593	54.274.141
Totaal materiële vaste activa	55.077.593	54.274.141

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	4.010.116	4.010.116
Bedrijfsgebouwen	29.824.077	30.841.066
Vervoermiddelen	13.237.250	10.376.460
Machines, apparaten en installaties	282.391	349.563
Overige materiële vaste activa	7.723.759	8.696.935
Totaal investeringen economisch nut	55.077.593	54.274.141

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer. De kolom 'bijdragen van derden' is achterwege gelaten, omdat dit niet van toepassing was in 2017.

	Boekwaarde 31-12-2016	Investering	Des- investering	Afschrijving	Correctie*	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	4.010.116	-	-	-	-	4.010.116
Bedrijfsgebouwen	30.841.066	262.638	-	1.279.627	-	29.824.077
Vervoermiddelen	10.376.460	4.689.161	61.938	1.766.433	-	13.237.250
Machines, app. en installaties	349.563	96.916	-	164.088	-	282.391
Overige materiële vaste activa	8.696.935	1.543.229	11.017	2.426.016	79.372	7.723.759
Totaal invest. econ. nut	54.274.141	6.591.943	72.955	5.636.165	79.372	55.077.593

* betreft het afboeken van ontwikkelingskosten RedSuit. Deze kosten bleken bij nader inzien ten onrechte geactiveerd.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld:

	Besteding 2017
Redvoertuigen	2.792.983
Hulpverleningsvoertuigen	1.395.315
ICT Werkplekken	245.755
Installaties gebouwen	230.259
Mobilofoons	190.365
Haakarmvoertuigen	178.052
Logistieke voertuigen	165.262
Totaal investeringen	5.197.990

2. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2016	Investering	Des- investering	Afloss. / Afschr.	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2017
Overige langlopende leningen						
Hypothecaire leningen personeel	72.610	-	-	-	-	72.610
Totaal financiële vaste activa	72.610	-	-	-	-	72.610

Per 31 december 2017 wordt niet overwogen om vaste activa af te stoten.

Flottende activa

3. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Vorderingen op openbare lichamen	254.710	232.789
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.250.793	1.442.759
Overige vorderingen		
Debiteuren	330.538	164.174
Overige vorderingen	63.932	16.378
Kortlopende vorderingen	323.760	15.891
Totaal uitzettingen korter dan één jaar	2.223.734	1.871.991

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Schatkistbankieren houden in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet.

Middelen buiten de schatkist gehouden:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2017					
(1)	Drempelbedrag	369,3929625			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	386	229	213	171
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-	140	156	198
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	17	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	49.252			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	49.252			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	369,393			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	34.782	20.853	19.639	15.723
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	386	229	213	171

Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

4. Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Kasgelden	618	1.689
Rekening-courant tegoeden banken	150.000	350.000
Totaal liquide middelen	150.618	351.689

5. Overlopende activa

De post overlopende activa zijn als volgt te onderscheiden:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Overige vooruitbetaalde bedragen	413.207	483.431
Nog te ontvangen bedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen:		
Europese overheidslichamen	-	-
het Rijk	-	-
overige Nederlandse overheidslichamen	348.858	389.492
Overige nog te ontvangen bedragen	14.402	177.371
Totaal overlopende activa	776.466	1.050.295

Overige vooruitbetaalde bedragen is als volgt opgebouwd:

- Verantwoording repressieve opleidingen ad. € 234.412,-.
- Diverse licentiekosten voor het dienstjaar 2018 die eind 2017 zijn betaald ad. € 105.648,-.
- Rechtsbijstand- en overheid meerkeuzepolis voor het dienstjaar 2018 die eind 2017 is betaald ad. € 35.562,-.
- Overige facturen die betrekking hebben op het dienstjaar 2018 die eind 2017 zijn betaald ad. € 37.621,-.

Passiva

Vaste passiva

6. Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Algemene Reserve	1.164.441-	1.535.624-
Bestemmingsreserves:		
overige bestemmingsreserves	1.795.493	1.608.711
Resultaat na bestemming	511.923	-
Totaal eigen vermogen	1.142.974	73.087

De algemene reserve is als volgt opgebouwd:

- Algemene reserve: € 404.346
- Reserve FLO Enschede: € 1.513.471 -
- Reserve FLO Borne: € 55.318 -

Reserve FLO Enschede

Gemeente Enschede en Veiligheidsregio Twente hebben op 16 oktober 2013 sluitende afspraken gemaakt over de afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. Deze additionele set afspraken is vastgelegd in een juridisch bindende overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat Veiligheidsregio Twente een vordering van gemeente Enschede ad. € 1.980.000 accepteert die bestaat uit in het verleden gemaakte FLO-kosten. Om deze last niet af te wentelen op de overige gemeenten is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om hiervoor een bestemmingsreserve in te stellen. Per ultimo 2017 is de stand van de reserve als uitvloeisel van deze FLO afspraak bijgesteld tot € 1.513.471 -.

Reserve FLO Borne

Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2^e loopbaan ingevoerd. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen is FLO-overgangsrecht afgesproken. De gemeenten hebben afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met

betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is in het AB overleg van 30 juni 2014 besloten om per gemeente een egalisatiereserve in te stellen. Aanvankelijk is hierbij aangenomen dat de afspraken over de financiering van het FLO-overgangsrecht voor het eerst in 2016 zal worden geëvalueerd. Inmiddels is het FLO-overgangsrecht zelf aan herziening onderhevig. De landelijke uitkomsten dienen in dit kader te worden afgewacht.

In het BBV staat dat het niet mogelijk/toegestaan is om een negatieve bestemmingsreserve te vormen. Derhalve zijn de bovenstaande reserves op verzoek van de accountant en conform besloten in het AB overleg van 29 juni 2015 tijdelijk in minder gebracht op de algemene reserve.

7. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	40.500.000	35.500.000
IKB*	-	785.859
Totaal vaste schulden van één jaar of langer	40.500.000	36.285.859

* het individueel keuzebudget is ingevoerd in 2018 waardoor de meerkosten (7 maanden vakantiegeld) die in 2017 zijn opgenomen worden uitbetaald in 2018. Hierdoor is IKB omgezet in een kortlopende schuld.

De leningenportefeuille ziet er als volgt uit:

Lening	Looptijd	Aangetrokken bij
3.000.000	4 jaar en 363 dagen	BNG
2.300.000	5 jaar	NWB
2.500.000	5 jaar	NWB
3.000.000	9 jaar en 364 dagen	BNG
2.200.000	10 jaar	BNG
2.500.000	10 jaar	Gemeente Huizen
5.000.000	14 jaar en 365 dagen	BNG
5.000.000	20 jaar	NWB
5.000.000	25 jaar	NWB
10.000.000	30 jaar	NWB
40.500.000		

De rentelasten van de bovenstaande leningenportefeuille bedraagt in 2017 € 1.113.069,-.

8. Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Kasgeldleningen	4.000.000	8.000.000
Overige schulden		
<u>Crediteuren</u>	1.620.176	2.430.541
<u>Diverse overige schuldenschulden</u>		
nog te betalen	6.158.828	6.668.228
kortlopende verplichtingen	3.630	6.839
kruisposten	809.787	726.718
IKB	785.859	-
Totaal netto vlottende schulden	13.378.280	17.832.326

Nog te betalen

Boekwaarde per 31-12-2017 bestaat voornamelijk uit de volgende bedragen:

- Af te dragen loonbelasting: € 1.280.804,-.
- Af te dragen BTW: € 149.311,-.
- Afrekening FLO Enschede: € 50.270,-. Betreft de afrekening van de bestaande regeling in 2017.
- Te betalen rente vaste geldleningen over 2017: 902.545,-.
- DVO Regio Twente: € 198.179,-. De factuur voor o.a. de huur van het regiokantoor is begin 2018 gestuurd.
- Subsidie IOV: € 354.828,-. De afwikkeling van de subsidie IOV heeft plaatsgevonden in 2017. De laatste betalingen van de kosten die gemaakt zijn in het boekjaar 2017 zal plaatsvinden in 2018.
- Uit te betalen vergoedingen over 2016: 605.752,-. In 2014 is besloten om de vergoedingen om de twee maanden uit te betalen. De vergoedingen over november en december 2017 zijn respectievelijk in januari en februari 2018 uitbetaald.
- Overige facturen die betrekking hebben op het boekjaar 2017 (o.a. detacheringen, WKR) waarvan de betaling in 2018 zal plaatsvinden: € 604.539,-.
- FLO constructie van gemeente Enschede: € 1.981.790,-.

Op 16 oktober 2013 zijn gemeenten Enschede en Veiligheidsregio Twente definitief overeengekomen tot afwikkeling van het FLO-dossier brandweer Enschede. De afspraak is vastgelegd in een juridisch bindende (en van weerszijde ondertekende) overeenkomst. Onderdeel van de afspraak is dat de vordering ad € 1.981.790,- die gemeente Enschede in achterliggende jaren op dit dossier op Veiligheidsregio Twente heeft opgebouwd, ook als schuld in de boeken van Veiligheidsregio Twente wordt opgenomen. De verplichting is te billijken in de wetenschap dat het FLO-overgangsrecht op termijn leidt tot vrijval van budget dat gemeente Enschede met ingang van 2013 inbrengt. Met deze vrijval zal de opgenomen schuld stapsgewijs in de periode 2017-2020 worden afgelost.

De schuld van € 1.981.790,- is in boekjaar 2013 volledig als last genomen in de exploitatie. Om de exploitatielast van dekking te voorzien is een egaliseringsreserve FLO-Enschede ingesteld. De betreffende reserve heeft in 2016 een negatieve stand. Deze stand is echter te verantwoorden vanwege de budgettaire vrijval op termijn. Met deze vrijval wordt het negatieve saldo met ingang van 2017 in tranches (t/m 2024) aangezuiverd. Tegelijkertijd wordt in de periode 2017-2020 de schuld die de organisatie is aangegaan met gemeente Enschede vereffend (cash-out).

De schuld wordt beschouwd als een kortlopende verplichting, omdat aan de overeenkomst met Enschede geen bepalingen voor rentevergoeding verbonden zitten.

Onderstreept wordt dat de financiering van het FLO-overgangsrecht (waarvan deze transitorische post onderdeel vormt) een bilaterale constructie is tussen betrokken gemeente en Veiligheidsregio Twente. Financiële effecten die het gevolg zijn van FLO-beleid en 2^e loopbaanbeleid (in positieve dan wel negatieve zin) worden afzonderlijk verrekend met de desbetreffende gemeente.

Kruisposten

Kruisposten heeft voor € 798.239,- betrekking op de rekening-courant verhouding tussen VRT en Meldkamer Twente. De rekening-courant verhouding is ingesteld om het betalingsverkeer voor de stichting Meldkamer Twente als verbonden partij van de VRT te regelen.

9. Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Vooruitontvangen bedragen		
Europese overheidslichamen	10.822	-
het Rijk	2.872.843	2.957.538
Overige Nederlandse overheidslichamen	396.102	471.916
Totaal vooruitontvangen bedragen:	3.279.767	3.429.454

Het verloop van de vooruitontvangen bedragen in 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

	Boekwaarde 31-12-2016	Correctie*	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2017
Europese overheidslichamen	-	-	10.822	-	10.822
V&K / Kenniscentrum			10.822		10.822
Het Rijk	2.957.542	-	6.568.675	6.653.372	2.872.845
S&O / Management	144.639			26.549	118.090
S&O / Strategie & Beleid	38.329				38.329
BVL / Brandveilig Leven	89.130	50.000		139.130	-
V&K / Opleiden & oefenen	19.070				19.070
V&K / Kenniscentrum	236.249	10.000	158.631	288.126	116.754
B&T / Service & Beheer	9.371				9.371
Repressie / Management	20.000				20.000
GHOR / Management	467.024	-25.000		31.933	410.091
Gemeenten	52.160				52.160
IVZ	-		99.275	80.206	19.069
VB / Management	1.290.356	-35.000	175.000	73.015	1.357.341
Bestuur	591.215		6.135.769	6.014.412	712.572
Overige Nederlandse overheidslichamen	471.916	-	183.024	258.838	396.102
S&O / Strategie & Beleid	16.000			8.000	8.000
V&K / Kenniscentrum	276.881			74.130	202.751
Repressie / Management	80.000				80.000
IVZ	78.471			55.277	23.194
IVZ/ Subsidies	-		127.782	77.989	49.793
VB / Management	20.564		55.242	43.440	32.365
Totaal	3.429.458	-	6.762.521	6.912.209	3.279.769

* betreft interne correctieboekingen n.a.v. herschikking incidentele middelen.

Langlopende financiële verplichtingen

In het kader van de overdracht de brandweer zijn de contracten geïnventariseerd en voor zover mogelijk gekwantificeerd. Per ultimo 2017 beschikt de Veiligheidsregio Twente over ca. 105 lopende contracten die voornamelijk betrekking hebben op de volgende organisatieonderdelen:

- Gebouwenbeheer;
- Informatievoorziening;
- Algemeen beheer.

De contractwaarde is in totaal berekend op € 9.376.769,-.

4.13 Toelichting op de mutaties van de reserves

In deze paragraaf worden de mutaties van de reserves toegelicht, de aard, reden en het oordeel per 31-12-2017 van de onderstaande reserves zijn te vinden in bijlage 3.

Naam reserve	Saldo 01-01-2017	Resultaatbestemming 2016	Toevoegingen 2017	Onttrekkingen 2017	Saldo 31-12-2017
Algemene reserve					
Algemene reserve	404.346				404.346
Reserve FLO Enschede	-1.919.680		406.208		-1.513.472
Reserve FLO Borne	-20.292		- 35.026		-55.318
Totaal algemene reserve	-1.535.626	-	371.183	0	-1.164.444
Bestemmingsreserves					
Onderhoudskosten Meldkamer	28.058				28.058
Brandweermaterieelplan	192.941			19.433	173.508
Bedrijfsvoering Troned/ TSC	3.877		144.128		148.005
FLO Almelo	483.763		- 19.436		464.327
FLO Hengelo	633.071		81.523		714.593
Innovatie	267.001				267.001
Totaal bestemmingsreserves	1.608.711	-	206.215	19.433	1.795.492
Totaal reserves	73.085	-	577.398	19.433	631.050

4.14 Toelichting op de mutaties van de voorzieningen

In 2017 zijn er geen voorzieningen aanwezig.

4.15 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) (semi) publieke sector is per 1 januari 2013 van kracht en stelt maxima aan de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevendenden in de (semi) publieke sector. De WNT zegt dat de bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevendenden niet mag uitstijgen boven een beloningsmaximum. Dit komt voor het boekjaar 2017 neer op een bedrag van € 181.000,- (inclusief belaste onkostenvergoeding en werkgeversbijdrage pensioenpremie). Daarnaast geldt een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000,- dan wel naar rato van voltijdsdienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	H.G.W. Meuleman	S.J.M. Wevers
Functiegegevens	Secretaris, hoofd Veiligheidsbureau	Commandant Brandweer Twente
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 111.788,58	€ 141.298,65
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.802,40	€ 16.653,00
<i>Subtotaal</i>	€ 128.590,98	€ 157.951,65
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000,00	€ 181.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 128.590,98	€ 157.951,65
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
bedragen x € 1	H.G.W. Meuleman	S.J.M. Wevers
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 110.569,40	€ 140.576,49
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.477,28	€ 15.174,48
Totale bezoldiging 2016	€ 125.046,68	€ 155.750,97

2. Bezoldiging niet-topfunctionarissen

bedragen x € 1	MAR. Krisman
Functiegegevens	Programmacoördinator
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 172.619,44
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.570,92
Totale bezoldiging	€ 189.190,36
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000,00
Verplichte motivering	De lichte overschrijding van de WNT-norm voor dhr. Krisman is in belangrijke mate een gevolg van de affinanciering van zijn FLO-rechten (lees afstand doen van zijn toekomstige FLO-rechten). Deze afspraak is een uitvloeisel van de beleidslijn van het dagelijks bestuur (DB-besluit d.d. 5 maart 2014) om een moreel appel te doen op het FLO-gerechtigde personeel dat een officiersfunctie of hoger bekleedt. De toelichting op (en specificatie van) de salarisopbouw van dhr. Krisman in boekjaar 2018 is ter controle voorgelegd aan de accountant.
bedragen x € 1	MAR. Krisman
Gegevens 2016	
Functie(s) in 2016	Sectorhoofd Repressie, Programmacoördinator
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 109.111,83
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.140,80
Totale bezoldiging 2016	€ 123.252,63

3. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700,- of minder

Naam topfunctionaris	Functie
de heer A. Gerritsen	AB Lid
de heer mr. drs. R.G. Welten	AB Lid
mevrouw I. Bakker	AB Lid
de heer dr. G.O. van Veldhuizen	Voorzitter AB
de heer G.J. Kok	AB Lid
mevrouw A.H. Raven BA	AB Lid
de heer drs. S.W.J.G. Schelberg	AB Lid
mevrouw drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel	AB Lid
de heer mr. drs. M. Sijbom	AB Lid
de heer JP. Gebben	AB Lid
de heer drs. T.J. Schouten	AB Lid
de heer A.C. Hofland	AB Lid
mevrouw M.A.W. Haverkamp-Wenker	AB Lid
de heer ir. C.L. Visser	AB Lid
mevrouw drs. A.E.H. van der Kolk	AB Lid
de heer ing. J.H.M. Robben	AB Lid
de heer A. Gerritsen	DB lid
de heer dr. G.O. van Veldhuizen	DB lid
de heer drs. S.W.J.G. Schelberg	DB lid
de heer A.C. Hofland	DB lid
de heer drs. T.J. Schouten	DB lid

4.16 Analyse rekeningresultaat

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste afwijkingen van lasten en baten ten opzichte van de begroting. Dit overzicht geeft aan, het rekeningresultaat voor bestemming, een overzicht (met specificatie) van de beschikkingen over de reserves en het rekeningresultaat na deze beschikking.

+ = overschrijding

- = onderschrijding

(x 1.000)

	Lasten	Baten	Saldo
Primitieve begroting	49.252	7.948	41.304-
Loon- en prijsindex 2016			
Begroting na wijziging	49.252	7.948	41.304-
Interne verrekeningen			
Na interne verrekeningen	49.252	7.948	41.304-
Administratieve wijziging			
Na wijziging administratief	49.252	7.948	41.304-
Saldo lasten en baten	52.823	12.589	41.304-
Onttrekking aan weerstandsvermogen			
Verschil realisatie voor bestemming - begroting na wijziging	3.571	4.640	1.070-

Verklaring:

Personeelskosten

Salarissen	Lasten: veroorzaakt door CAO ontwikkelingen in combinatie met de gestegen pensioenpremies. Daarnaast is de werkelijke periodiek (gewogen gemiddelde) hoger dan de begrotingsnorm (max -1). Ook is een deel van de vacatures ingevuld door externen, wat doorgaans duurder is. Daarnaast is er noodgedwongen extra inzet geweest van menskracht voor bepaalde projecten. Baten: hogere baten vanwege niet begrote inkomsten uit UWV, schade uitkeringen en opbrengsten uit detacheringen.	1.200	760	440-
Vergoedingen	Lasten: deels veroorzaakt doordat de vergoedingen zijn geïndexeerd met 2,3% terwijl de CAO verhoging lager uitvalt (1%). Daarnaast zijn de effecten van het overgangsprotocol volledig uitgewerkt. De omvang van uitbetaalde uitruk- en oefenvergoedingen is in 2017 geringer geweest dan begroot.	339-	-	339
Totaal personeelskosten		861	760	101-

Materiële kosten

Exploitatie OMS	Lasten: deels veroorzaakt door een tijdelijk knelpunt in de bedrijfsvoering (outsourcing). Overige deel komt voort uit gewijzigde aansluitkosten en tijdelijk doorlopende verbindingskosten na opzegging van het abonnement.	169	7-	176-
FLO	Lasten: uitgaven voor FLO waren in 2017 lager dan geraamd. Het saldo wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserves.	433-	-	433
Gebouwen	Lasten: investeringsbudget is ontoereikend voor de onroerende activa. Verder was er sprake van hogere servicekosten (catering, schoonmaak en energie). Baten: betreft voornamelijk ontvangen schade uitkering	78	96	18
Materieel	Lasten: toe te schrijven aan de lage brandstofprijzen en de invoering van restwaardes wat heeft geleid tot lagere afschrijvingslasten. Baten: betreft de verkoop van buiten gebruik gesteld grootschalig materieel	215-	226	441

Repressieve uitrusting en beschermingsmiddelen	Lasten: betreft een nadeel op de kapitaallasten na de geleidelijke vervanging van bluskleiding, dienstkleiding en ademluchtapparatuur. Verder heeft er een versnelde afschrijving plaatsgevonden op de chemiepakken.	99	24-	123-
Gemeenschappelijk Meldkamer	Lasten: lagere lasten door het uitstellen van investeringen i.v.m. de meldkamertransitie. Baten: de bijdragen van derden zijn lager dan begroot.	203-	128-	75
Vakbekwaamheid: Oefenen	Lasten: deels een gevolg van de onderuitputting op het investeringsbudget voor oefenmaterialen. Verder zijn door opgelopen vertraging in de landelijke ontwikkelingen de chauffeurstrainingen doorgeschoven naar 2018. Baten: hogere baten door deels doorbelasten van kosten van oefenweek Zweden en deels door verkoop oefenmaterieel.	119-	57	176
Vakbekwaamheid: Opleiden	Lasten: voornamelijk veroorzaakt door lage consumptie van repressieve opleidingen. Om diverse redenen zijn er verscheidene opleidingen uit het opleidingsplan niet doorgegaan.	82-	10	92
Twente Safety Campus	Lasten en Baten: de lasten op Twente Safety Campus die gedekt zijn vanuit inkomsten (verkoop trainingen). Het positief saldo van 2017 wordt toegevoegd aan de hiervoor ingestelde reserve.	2.140	2.285	144
Financieringsresultaat	Lasten: het rentevoordeel volgt uit het feit dat een deel van de langlopende activa deels met kortlopende middelen en deels met niet-rentedragende rijksmiddelen is gefinancierd. Baten: nadeel veroorzaakt door hogere kapitaallasten dan begroot.	474-	82-	392
Beleidslijn rekeningsaldo 2017	Baten: Betreft de pro-rato vereffening van rijks gelden en gemeentelijke gelden teneinde het rekeningsaldo vast te kunnen stellen.	-	75-	75-
Niet geëffectueerde bezuinigingen	Lasten en baten: De bezuinigingsoperatie loopt sinds 1-1-2016 enigszins achter op schema. Vooralsnog wordt uitgegaan van een volledige realisatie van het afgesproken bezuinigingspakket, zij het met enige vertraging.	510	248	262-
Diverse projecten	Lasten en baten: In 2017 zijn verschillende projecten gedraaid waarvoor subsidies, incidentele middelen en bestemmingsreserves zijn aangewend.	752	741	11-
ICT	Lasten: wordt grotendeels veroorzaakt door de uitgaven op software en licenties. Baten: betreft de kosten die zijn doorbelast naar de gebruikers/partners.	96	108	12
Overig	Betreft restant van mee- en tegenvallers (o.a. bedrijfsvoeringstaken)	392	427	35
Totaal materiele kosten		2.710	3.882	1.171
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		3.571	4.640	1.070
Toevoegingen / onttrekkingen reserves		577	19	558-
Verschil gerealiseerde resultaat – begroting na wijziging		4.149	4.659	512
Gerealiseerde resultaat				512

4.17 Algemene dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdrage

	Realisatie Begrotingsjaar	Raming Begrotingsjaar na wijziging	Raming Begrotingsjaar voor wijziging
Baten	40.234.342	41.304.228	41.304.228
Lasten			
Saldo exclusief mutaties reserves	40.234.342	41.304.228	41.304.228
Toevoeging/onttrekking aan reserve	557.964		
Saldo inclusief mutaties reserves	40.792.306	41.304.228	41.304.228

4.18 Overzicht van incidentele baten en lasten

Incidentele baten	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Brandweer			
Diverse projecten	813	0	0
Verkoop roerende en onroerende activa	338	0	0
Multidisciplinaire onderwerpen			
Diverse projecten	468	0	0
GHOR			
Diverse projecten	53	0	0
Totaal incidentele baten	1.672	0	0

Incidentele lasten	Realisatie Begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming Begrotingsjaar voor wijziging
Brandweer			
Diverse projecten	847	0	0
Verkoop voertuigen	46	0	0
Multidisciplinaire onderwerpen			
Diverse projecten	451	0	0
GHOR			
Diverse projecten	52	0	0
Totaal incidentele lasten	1.396	0	0

Toelichting:

Brandweer

Diverse projecten

In 2017 zijn binnen de programma brandweer verschillende projecten uitgevoerd, die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, subsidies, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om o.a. de volgende projecten:

- Safety Field Lab
- Impuls Omgevingsveiligheid
- Risk Factory
- Overige projecten
- RedSuit

Verkoop roerende en onroerende activa

In 2017 zijn een aantal voertuigen en één gebouw verkocht. Hier tegenover staan de extra afschrijvingslasten i.v.m. het afboeken van de restant boekwaarde van de verkochte voertuigen.

Multidisciplinaire onderwerpen

Diverse projecten

In 2017 zijn binnen het programma multidisciplinaire onderwerpen verschillende projecten uitgevoerd, die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, subsidies, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om o.a. de volgende projecten:

- Aanpak verwarde personen
- Aanpak woninginbraken
- Veiligheidsstrategie
- CO24/ 10 in Twente
- Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk Oost Nederland
- Overige projecten

GHOR

Diverse projecten

In 2017 zijn er binnen de programma GHOR verschillende projecten uitgevoerd die grotendeels zijn gedekt met inkomsten van het Rijk, partners dan wel anderszins. Deze projectmatige activiteiten zijn niet in de primitieve begroting weergegeven. Het gaat hierbij om de o.a. de volgende projecten:

- Zuidkamp
- Versterken kwaliteitszorg
- Prepare

4.19 Analyse begrotingsrechtmatigheid

Normering van de begrotingsrechtmatigheid conform het controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2012 e.v. van Veiligheidsregio Twente.

Legenda:

Rechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct daaraan gerelateerde inkomsten;
- b) past binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig kon worden gesignaleerd;
- c) bij het opmaken van de jaarrekening bekend is geworden nadat de overhead is toegerekend, mits op de kostenplaatsen geen overschrijdingen voorkomen en past binnen het geformuleerde beleid;
- d) het gevolg is van een hoger investeringsbedrag in een voorgaand jaar.

Onrechtmatig is een kostenoverschrijding op programmaniveau die:

- a) past binnen het bestaande beleid maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd;
- b) niet past binnen het bestaande beleid en waarvoor geen begrotingswijziging is ingediend;
- c) gevolg is van een activiteit die achteraf als onrechtmatig moet worden beschouwd;
- d) leidt tot kosten binnen de begroting, waarvoor minder prestaties zijn geleverd.

Kostenoverschrijdingen die op grond van het voorgaande als onrechtmatig moeten worden gekwalificeerd, worden hierna op programmaniveau geanalyseerd. Deze worden, voorzien van een toelichting, aan het algemeen bestuur verantwoord.

Omschrijving	Begroting na wijziging			Realisatie			Begrotingsafwijking			waarvan rechtmatige lasten	waarvan onrechtmatige lasten	op grond van categorie
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo			
Veiligheidsbureau	1.779	2.236	-457	2.290	2.525	-235	510	289	222	289	-	
Brandweer	5.110	45.273	-40.163	8.850	48.302	-39.453	3.740	3.030	710	3.030	-	
GHOR	827	1.486	-659	996	1.518	-522	170	33	137	33	-	
Gemeenten	232	258	-26	453	478	-25	220	219	1	219	-	
Totaal lasten en baten	7.948	49.252	-41.304	12.589	52.823	-40.234	4.640	3.571	1.070	3.571	-	
Algemene dekkingsmiddelen												
Gemeentelijke bijdrage	41.304	-	41.304	41.304	-	41.304						
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	41.304	-	41.304	41.304	-	41.304						
Onvoorzien												
Onttrekking aan weerstandsvermogen												
Resultaat voor bestemming						1.070						
Toevoeging/ onttrekking aan reserves				19	577	-558						
Subtotaal mutaties reserves				19	577	512						
Resultaat na bestemming						512						

Toelichting

Algemeen

Overeenkomstig de bepalingen in het BBV worden alleen de voornaamste begrotingsoverschrijdingen op de lasten nader toegelicht. Uit de analyse blijkt dat in het algemeen hogere lasten in grote mate worden gecompenseerd door hogere inkomsten, cq. lagere uitgaven op andere posten.

Begrotingsoverschrijding		€ 3.571.000
Rechtmatige begrotingsoverschrijding		€ 3.571.000
Categorie	Omschrijving	Bedrag
A	• Twente Safety Campus	€ 2.140.411
	• Bevolkingszorg	€ 114.680
	• Platform IVZ	€ 149.217
	• Impuls Omgevingsveiligheid	€ 399.137
	• Risk Factory	€ 186.879
	• Diverse projecten	€ 566.576
	- Veiligheidsstrategie	
	- Risicocommunicatie risicovolle bedrijven	
	- Ondernijning	
	- Aanpak woninginbraken	
	- RFPN	
	- Aanpak personen met verward gedrag	
	- CO24/ 10 in Twente	
	- RedSuit	
	• Diverse overige lasten	€ 14.100
B	-	€ -
C	-	€ -
D	-	€ -
Onrechtmatige begrotingsoverschrijding		€ -
In 2017 is er geen sprake van onrechtmatige begrotingsoverschrijding		

Verantwoording subsidie Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) 2017:

Het programma Impuls Omgevingsveiligheid is door het ministerie van Infrastructuur en Milieu in het leven geroepen om de kwaliteit van de omgevingsveiligheid in de regio beter te borgen. Het subsidieprogramma loopt tot en met 2018. Voor het jaar 2017 is op voorschotbasis een subsidie van € 426.000,- Toegekend. De subsidie is aangevraagd mede namens VR IJsselland, VR Gelderland Midden, VR Noord- en Oost Gelderland en VR Gelderland Zuid.

Werkelijke (subsidiabele) lasten die verband houden met de uitvoering van het programma IOV 2017 zijn berekend op € 426.000,-. De subsidie en de (subsidiabele) lasten zijn als volgt verdeeld:

Gelderland Zuid	: € 74.663,-
Noord- en Oost Gelderland	: € 124.967,-
Gelderland Midden	: € 89.763,-
VR IJsselland	: € 65.435,-
Veiligheidsregio Twente	: € 71.172,-
Totaal	: € 426.000,-

Bijlagen

Bijlage 1 Gemeentelijke bijdrage

Gemeente	In rekening gebracht	Lasten 2017	Resultaat 2017
Almelo	4.637.531	4.580.054	57.477
Borne	1.094.575	1.081.009	13.566
Dinkelland	1.780.167	1.758.104	22.063
Enschede	12.254.897	12.103.010	151.887
Haaksbergen	1.391.045	1.373.804	17.241
Hellendoorn	2.020.014	1.994.978	25.036
Hengelo	5.727.613	5.656.625	70.988
Hof van Twente	2.483.302	2.452.524	30.778
Losser	1.464.321	1.446.172	18.149
Oldenzaal	1.771.068	1.749.117	21.951
Rijssen / Holten	2.099.399	2.073.379	26.020
Tubbergen	1.342.344	1.325.707	16.637
Twenterand	1.876.924	1.853.661	23.263
Wierden	1.361.029	1.344.160	16.869
Totaal	41.304.229	40.792.306	511.923

Bijlage 2 Recapitulatiestaat

Volgnr.	Omschrijving	Budget	Debet	Credit	Saldo
Veiligheidsregio Twente algemeen					
5910000	Kapitaallasten	0	6.768.070	-7.157.959	389.889
6914000	Geldleningen/ uitzettingen >1 jaar	0		-2.290	2.290
6112014	Rijksbijdragen	-6.089.890		-6.014.412	-75.478
6112691	Niet toegewezen financiële taakstellingen	-454.716			-454.716
Veiligheidsbureau					
5120001	Leiding VB	129.655	137.100		-7.445
5120002	Managementondersteuning	327.808	331.941	-3.749	-384
5120003	Operationele ondersteuning VB	134.090	167.474	-56.488	23.104
5120004	Meldkamerzaken	33.866	54.925		-21.059
5120005	Kwaliteit en informatievoorziening	122.878	120.469		2.409
5120006	Risicobeheersing & risicocommunicatie	155.108	140.075		15.033
6112001	Bestuurs- en beleidsadvisering	115.165	224.117	-95.427	-13.525
6112002	Multidisciplinair oefenen	122.860	149.704		-26.844
6112003	Samenwerking en innovatie	0	24.200		-24.200
6112004	Gemeenschappelijke meldkamer	445.288	572.113	-261.830	135.005
6112011	Project C024 maatschappelijke ICT diensten Inc.	0	4.764		-4.764
6112012	Platform IVZ	0	149.217	-149.217	0
6112015	Project TS&S Inc.	0	41.809	-15.000	-26.809
6112017	Veiligheidsstrategie	0	72.214	-70.000	-2.214
6112018	Veilige Publieke Taak Inc.	0	17.152	-16.920	-232
6112019	Programma TS&S	65.488	33.114		32.374
6112054	Doorontwikkeling evenementenkalender Inc.	0	17.533	-17.533	0
6112057	Innovatieve agenda VB Inc.	0	30.250	-30.250	0
6112061	Subsidie risicomm. risicovolle bedrijven inc.	0	34.117	-34.117	0
6112062	Woninginbraken 2016-2017 Inc.	0	80.206	-80.206	0
6112063	Project RFPN Inc.	0	37.989	-37.989	0
6112064	Project verwarde personen Inc.	0	66.526	-66.526	0
6112065	Project Ondernijning	0	17.635	-17.635	0
Brandweer					
5120500	Repressie Management	121.455	187.531	-97.499	31.423
5120505	Repressie Leiding & Coördinatie	488.423	348.814		139.609
5120510	Repressie Ondersteuning	956.811	1.171.143		-214.332
5120515	Repressie Meldkamer	946.458	979.648		-33.190
5120541	Team Repressie A	2.314.450	2.499.121	-968	-183.703
5120542	Team Repressie B	1.489.709	1.260.789	-5.005	233.926
5120543	Team Repressie C	2.065.843	1.968.379	-777	98.241
5120544	Team Repressie D	4.283.914	4.506.050	-50.804	-171.332
5120550	Beheer & Techniek Management	113.449	5.424		108.025
5120553	Beheer & Techniek Onderhoud & Techniek	1.297.516	1.390.782		-93.266
5120556	Beheer & Techniek Service & Beheer	905.046	1.005.335	-12.109	-88.181
5120560	Brandveiligheid Management	108.523	122.587		-14.064
5120562	Brandveiligheid Advies	1.734.613	1.811.349	-31.005	-45.731
5120565	Brandveiligheid Brandveilig Leven	688.414	610.728		77.686
5120568	Brandveiligheid Toezicht & Objectinformatie	1.338.919	1.368.528		-29.609
5120570	Vakbekwaamheid & Kennis Management	115.572	130.215		-14.643
5120572	TSC	0	576.455	-14.888	-561.567
5120573	Vakbekwaamheid & Kennis Kenniscentrum	518.060	501.117	-39.240	56.183
5120576	Vakbekwaamheid & Kennis Opleiden & Oefenen	2.235.994	2.270.509	-2.750	-31.765

Volgnr.	Omschrijving	Budget	Debet	Credit	Saldo
5120580	Strategie & Ondersteuning Management	523.961	592.802	-96.904	28.064
5120582	Strategie & Ondersteuning Mens & Organisatie	1.871.297	1.752.218	-27.968	147.047
5120585	Strategie & Ondersteuning Beleid & Strategie	987.567	1.197.318	-84.524	-125.228
5120588	Strategie & Ondersteuning Operationele Info.voorz.	837.909	835.406		2.503
6112500	Repressie	58.414	22.292		36.123
6112501	Natuurbrand beheersing	41.664	26.850	-11.644	26.457
6112550	Brandveiligheid Advies	47.205	3.256		43.949
6112554	Impuls Omgevingsveiligheid OV (deelprogramma 2)	0	399.137	-426.000	26.863
6112555	Brandveiligheid Brandveilig Leven	42.858	46.531	-15.712	12.039
6112559	Risk Factory	0	186.879	-157.130	-29.749
6112580	Onderhoud & Techniek	1.725.398	2.057.229	-127.438	-204.393
6112581	Gebouwenbeheer Crisisbeheersing	4.598.258	4.874.442	-112.676	-163.508
6112582	Planning & Logistiek	0	21.794		-21.794
6112583	Beheer materieel	2.997.070	2.621.921	-225.914	601.063
6112592	Gebouwenbeheer Overhead	289.702	86.367		203.335
6112621	Project Redsuit Inc.	0	179.716	-171.991	-7.725
6112624	Oefenen Brand	16.500	11.782		4.718
6112625	Oefenen THV	98.500	81.842		16.658
6112626	Oefenen IBGS	30.000	18.028		11.972
6112627	Oefenen LCG	38.735	18.568		20.167
6112628	Oefenen Specialistisch	72.600	11.799		60.801
6112629	Oefenen Lokaal	31.900	13.586		18.314
6112630	Opleiden	923.394	845.466	-9.459	87.387
6112631	Oefenen	1.150.076	1.153.235	-51.144	47.985
6112632	Fitheid	0	38.735	-6.247	-32.488
6112640	Brandonderzoek, Lerend vermogen, Innovatie	52.711	39.705		13.006
6112645	Bedrijfsvoering Troned	0	1.495.650	-2.122.442	626.793
6112646	Bedrijfsvoering Safety Field Lab	0	68.306	-147.208	78.902
6112653	Project Safety Field Lab	0	30.835	-30.835	0
6112661	Algemeen Beheer S&O Crisisbeheersing	225.867	172.392	-7.211	60.686
6112662	Algemeen Beheer S&O Overhead	1.698.191	1.630.450	-7.642	75.384
6112667	Innovatie Inc.	0	26.549	-26.549	0
6112706	Algemeen Beheer M&O Crisisbeheersing	1.690.250	1.378.776	-309	311.783
6112707	Algemeen Beheer M&O Overhead	680.410	731.035	-8.573	-42.052
6112750	Open Dagen	11.671			11.671
6112751	Ondernemingsraad	31.203	10.180		21.023
6112760	S&O Beleid & Strategie Crisisbeheersing	190.467	84.889		105.578
6112761	S&O Beleid & Strategie Overhead	47.593	139.544		-91.951
6112801	Basisomgeving mobiele werkplekken	285.913	253.910	-5.465	37.468
6112802	Basisomgeving vast werkplekken	260.808	171.660	-54.251	143.399
6112803	Basisomgeving servers	159.523	111.629		47.894
6112804	Basisomgeving voorziening decentraal	1.279.624	1.273.943	-8.000	13.681
6112805	Basisomgeving voorzieningen centraal	0	40.012		-40.012
6112806	Printers	55.110	91.181		-36.071
6112807	Verbindings- en alarmeringsmiddelen	30.270	84.954		-54.684
6112808	RTR voorzieningen	0	40.111	-40.111	0
6112809	OMS	-357.318	431.784	-613.162	-175.940
6112812	Projecten informatievoorziening	83.152	135.403		-52.251
6112821	Project Drone Inc.	0	47.761		-47.761

Volgnr.	Omschrijving	Budget	Debet	Credit	Saldo
GHOR					
5120300	Leiding GHOR	109.118	155.993	-65.325	18.450
5120301	Bureau GHOR	640.025	666.541	-6.485	-20.031
6112301	GHOR functionarissen	364.092	336.257		27.835
6112302	Opleiding, training & oefenen GHOR	124.806	127.966		-3.160
6112303	Materieel	47.667	25.867		21.800
6112304	Operationeel planvorming	29.169	71.037	-41.243	-625
6112307	Interne bedrijfsvoering	80.748	69.491		11.257
6112308	Communicatie GHOR	19.244	19.357		-113
6112312	Zuidkamp	0	20.363	-21.432	1.070
6112350	Versterking verbetering trajecten kwal.zorg Inc.	0	25.447	-25.447	0
Gemeenten					
5120400	Gemeentelijke processen	164.459	277.283	-102.981	-9.843
6112400	Bevolkingszorg	85.679	200.359	-114.680	0
Totaal Veiligheidsregio Twente		41.304.229	59.591.040	-19.356.699	1.069.887
Gerealiseerde saldo van baten en lasten					1.069.887
6998000	Mutaties reserves	0	577.397	-19.433	-557.964
Gerealiseerde resultaat		41.304.229	60.168.438	-19.376.132	511.923

Bijlage 3 Aard, reden en oordeel per 31-12-2017 van de reserves

Algemene reserve	
Reden	Deze reserve komt voort uit het "Beleidskader batige rekeningsaldi". Doel is het in stand houden van een financiële buffer om incidenteel onverwachte c.q. onvoorziene uitgaven te dekken.
Oordeel per 31-12-2017	Betreft een algemeen dekkingsmiddel en is daarom per definitie houdbaar. Betreffende reserve is bij de verzelfstandiging overgeheveld. Het plafond van de reserve wordt jaarlijks aangepast o.b.v. van de bepalingen die zijn opgenomen in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen.

Materieel plan	
Reden	Betreft een reserve die is gevormd na invoering van het materieel plan in 1999, om een budgettair neutrale update van het plan af te dekken. Het plan is geleidelijk geïmplementeerd. De niet bestede gelden na lancering van het plan zijn in de reserve gedoteerd in afwachting van verdere ontwikkelingen in en om het wagenpark van de organisatie. Dit ook na het traject van regionalisering.
Oordeel per 31-12-2017	Betreffende reserve is gevormd in een periode waarin de brandweer nog niet was geregionaliseerd. Het materieel plan beslaat het regionaal inzetbare deel van het wagenpark van de brandweer en is bedoeld als dekkingsbron van eenmalige aanpassingen in dat wagenpark. Hierbij gaat het om zowel om aanpassingen die in structurele zin meer efficiency beogen als om aanpassingen die zich richten op modernisering van het wagenpark. Bij het spoor efficiency kan worden gedacht aan extra afschrijvingslasten, die het gevolg zijn van harmonisatie van onderdelen van het wagenpark. Bij het spoor vernieuwing kan worden gedacht aan eenmalige uitgaven die in de "pilotsfeer" worden gemaakt bijv. aanpassing van tankwagens met het oog op het creëren van een brandkraanafhankelijke bluswatervoorziening. In 2017 is de reserve aangewend om de kapitaallasten volgend uit een pilot van introductie van elektrische voertuigen te dekken.

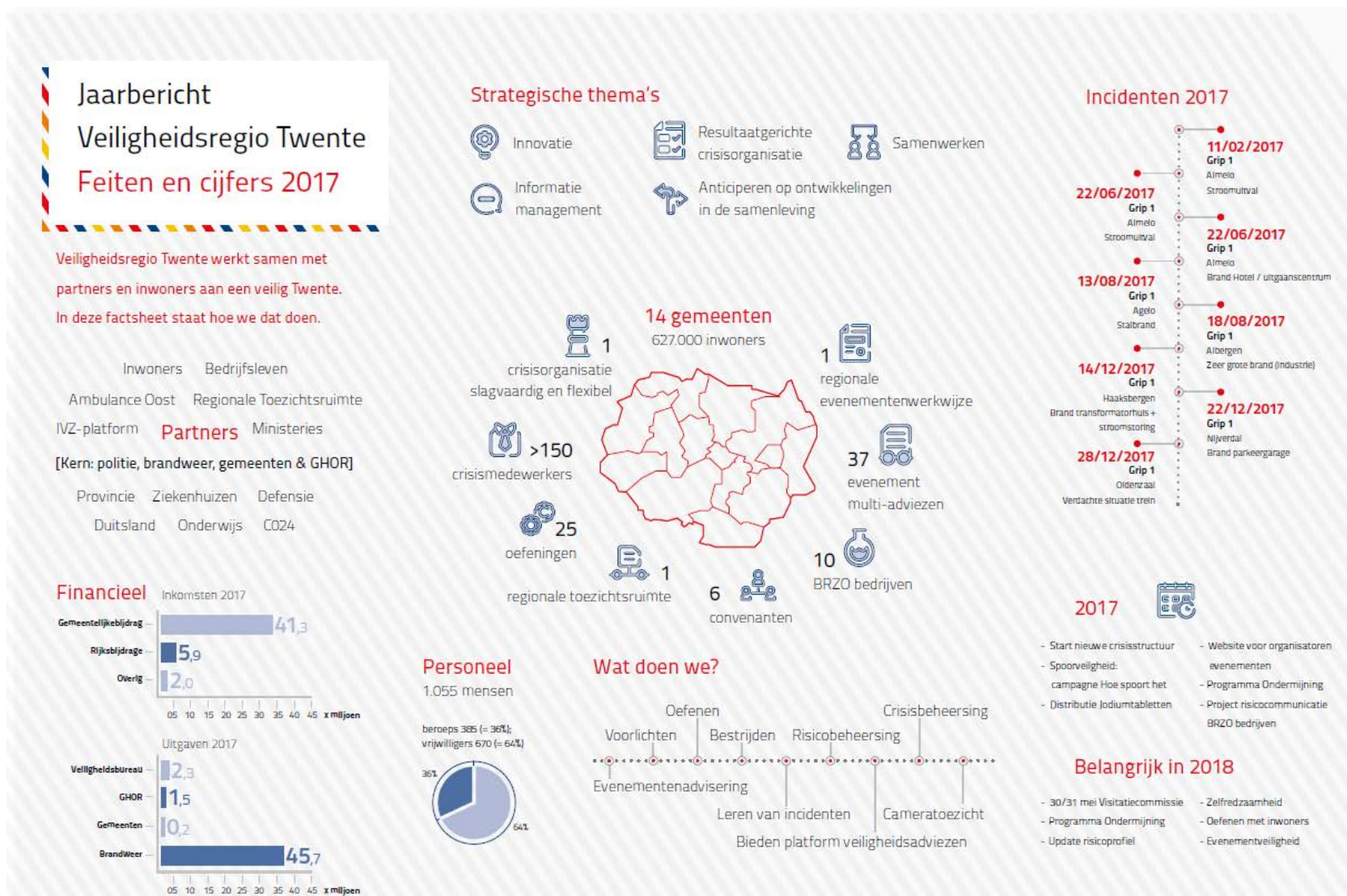
Onderhoudskosten Meldkamer	
Reden	Het opvangen van extra (technische) onderhoudslasten binnen meldkamerdomein (C2000).
Oordeel per 31-12-2017	Betreft reserve is gevormd om extra onderhoudskosten voor meldkamerinfrastructuur op te vangen. De reserve is in 2012 ingesteld wetende dat de meldkamer aan de vooravond staat van een landelijke reorganisatie. In het licht van de transitie dienen tijdelijk extra technische voorzieningen te worden aangelegd (GMS, C2000, CityGIS en bijbehorende hardware (servers)) die extra onderhoud vergen. De reserve is bedoeld om deze lasten (deels) van dekking te voorzien

Egalisatie FLO	
Reden	Per 1 januari 2006 is het FLO bij de brandweer herzien en wordt de 2e loopbaan ingevoerd. Brandweerfunctionarissen in een bezwarende functie treden niet meer vervroegd uit, maar stromen na uiterlijk 20 jaar door naar een niet-bezwarende functie. Voor medewerkers die onder de FLO-regeling vielen, is FLO-overgangsrecht afgesproken. Aan dit recht zitten langjarige financiële consequenties vast. Het overgangsrecht FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) treft een viertal gemeenten: Almelo, Hengelo, Enschede en Borne. Deze gemeenten hebben hiervoor afzonderlijk structureel budget ingebracht. Resultaten op deze begrotingspost dienen op enig moment afzonderlijk met betrokken gemeenten te worden verrekend. In dat kader is per gemeente een egalisereserve ingesteld. De bilaterale financiële afspraken worden periodiek geëvalueerd. In verband met de nog niet volledig uitgekristalliseerde wijzigingen in het overgangsrecht is de evaluatie voorlopig opgeschort.
Oordeel per 31-12-2017	Aanhouden van deze middelen is noodzakelijk, gezien de langjarige afspraken die hierover zijn gemaakt. Egalisereserves Enschede en Borne zijn, volgens de regelgeving BBV, in mindering gebracht op de algemene reserve. Deze reserve worden in de financiële administratie echter wel separaat verantwoord. Voor meer toelichting wordt verwezen naar de paragraaf toelichting op de balans.

Bedrijfsvoering Troned/ TSC	
Reden	In juni 2014 heeft het algemeen bestuur besloten tot instelling van deze reserve. Het oefencentrum Troned vormt onderdeel van de Twente Safety Campus (TSC). Dit centrum wordt buiten de gemeentelijke bijdrage om gefinancierd. Het oefencentrum is gehouden aan het uitgangspunt van een kostendekkende exploitatie. In boekjaar 2013 is de locatie meer dan kostendekkend geëxploiteerd. Voor de exploitatie van Troned (TSC) wordt gepleit voor een gesloten circuit van financiering. Dit sluit namelijk aan op het idee om TSC te beschouwen als een afzonderlijke entiteit binnen de organisatie. Daarmee is voor de safety campus een vertrekpunt gemarkeerd en dat geeft duidelijkheid richting toekomst (in welke constellatie TSC ook wordt voortgezet). Deze reserve is gevormd vanuit het exploitatieoverschot van 2013. Dit resultaat is dus bereikt met middelen die niet van Twentse gemeenten afkomstig zijn.
Oordeel per 31-12-2017	TSC heeft het jaar 2017 afgesloten met een positief saldo. Dit saldo is toegevoegd aan de reserve. Vanwege het taakstellende uitgangspunt van een eigenstandige bekostiging is voortzetting van de reserve nodig.

Innovatie	
Reden	Het wettelijke takenpakket van veiligheidsregio's is voortdurend aan veranderingen onderhevig. Voor een deel hangt dit samen met landelijke initiatieven (ministerie V&J, Instituut Fysieke Veiligheid). Voor een deel zijn de veranderingen het gevolg van technologische of maatschappelijke ontwikkelingen. Veiligheidsregio Twente neemt vanwege haar zorg voor een goede uitoefening van haar wettelijke taak deel aan projecten die zich richten op nieuwe werkwijzen of nieuwe toepassingen van de crisisorganisatie. Dit heeft vorm gekregen in het programma TS&S en krijgt nu verder inhoud binnen opvolgende activiteiten van dat programma.
Oordeel per 31-12-2017	Conform het besluit van AB op 10-10-2016 zal de reserve de komende jaren ingezet worden om kennis en kunde beschikbaar te stellen voor innovatie binnen het veiligheidsdomein.

Bijlage 4 Jaarbericht Veiligheidsregio Twente

Bijlage 5 Jaarbericht Brandweer Twente

Brandweer Twente in het jaar 2017

Brandweer Twente staat 24 uur per dag, 7 dagen per week en 365 dagen per jaar klaar met;

1.000 mensen

- ▶ Ca. 330 beroepsmedewerkers
- ▶ Ca. 670 brandweervrijwilligers

Er wordt gewerkt vanuit

29 kazernes

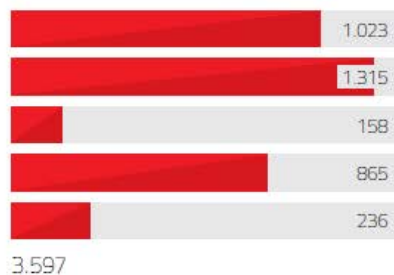

Verzorgingsgebied telt
14 gemeenten
met ruim
627.000 burgers

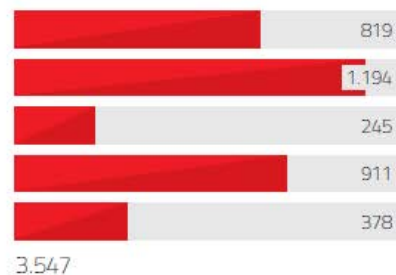
Brandweercijfers op een rij*

	Automatische brandmeldingen
	Branden
	Ongevallen (bijv. verkeer en gaslekkage)
	Dienstverlening (o.a. liftopsluitingen en dieren)
	Leefmilieu (o.a. storm- en wateroverlast)
	Totaal

2016

2017

In 2017 waren er **8** GRIP situaties, **8** zeer grote branden en **20** grote branden.
Het duikteam is in totaal **16** keer gealarmeerd, drone Argus **7** keer en Handcrew Overijssel **4** keer.

"Door samen te werken met onze partners komen wij tot innovatie ideeën en producten, zoals de REDSUIT, brandweerdrones Argus en MoSeS."

Brandveiligheidscijfers op een rij

909

voorlichtingsactiviteiten voor Twentse burgers. 27.044 mensen bereikt.

1.942

adviezen aan het bevoegd gezag waaronder gemeenten.

2.020

controles op brandveiligheid.

"De brandweer doet meer dan branden blussen en hulpverlening. Ook aan de voorkant van het vlammetje staan wij voor u klaar om mee te denken en u te adviseren over brandveiligheid in uw huis, bedrijf of omgeving."

Vooruitblik 2018

- Bij onze voorlichtingsactiviteiten gaan we verder met samenwerking met onze veiligheidspartners, gaan we gericht inzetten op basis van data (wijk- en doelgroepen analyses) en onderzoeken we het effect van onze voorlichtingsactiviteiten;
- We gaan (meer) werken op basis van beschikbare data en de aanwezige risico's in onze regio;
- We maken een vrijwilligersagenda, waarin we o.a. aangeven waar de kansen liggen in de toekomst, welke rol de vrijwilliger daarin speelt en we aandacht hebben voor hun hoofdwerkgever.

Kennisvergaring

94

onderzochte woningbranden.

Meest voorkomende oorzaak woningbrand >>>

01

Schoorsteenbrand

02

Keukenbrand

Bijlage 6 Jaarbericht GHOR Twente

Feiten en cijfers 2017

GHOR Twente is de verbinder tussen zorg en veiligheid in de regio Twente.

Strategische thema's

Wat doen we?

Wat doen we nog meer?

- SIS - Slachtofferinformatie Systematiek**
 - In samenwerking met Twentse ziekenhuizen en huisartsen
 - Werken met gezamenlijke lijsten
 - Implementatie Zorgmail
- Doorontwikkeling informatiemanagement**
 - Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS gz)
 - Snellere informatie deling binnen crisisorganisatie
 - Bijv. bij grote evenementen, uitbraak ziekte, vluchtelingencrisis
 - LiveOP

Kijk voor meer informatie op www.ghortwente.nl

GHOR Twente is onderdeel van Veiligheidsregio Twente

Bijlage 7 Jaarbericht Platform Integrale Veiligheidszorg

PLATFORM IVZ

SAMEN STERK VOOR EEN VEILIG TWENTE

BINNEN HET PLATFORM INTEGRALE VEILIGHEIDSZORG (IVZ) WORDT OP REGIONAAL NIVEAU STRUCTUREEL EN INTEGRAAL SAMENGEWERKT OP DIVERSE VEILIGHEIDSTHEMA'S TEN BEHOEVE VAN ONS BESTUUR EN INWONERS VAN TWENTE.

PLATFORM IVZ DRAAGT BIJ AAN

PRIORITEITEN PLATFORM IVZ

Verzorgingsgebied telt
14 GEMEENTEN

met ruim
627.000 INWONERS

WONINGINBRAKEN*

2011 > 2.292 2017 > 1.187

OPGEROLDE HENNEPKWEKERIJEN*

2011 > 204 2017 > 200

MELDINGEN PERSONEN MET VERWARD GEDRAG*

2011 > 865 2017 > 2.160

*Pallidatum 1 december 2017

JAARBERICHT 2017/2018

CIJFERS 2017*

WONINGINBRAKEN

1.187 woninginbraken
820 preventie-adviezen verstrekt
 Ruim **200** what's app groepen in Twente
 Ruim **245** opkopers aangesloten op het Digitale Opkopers Register

HENNEP

Dit jaar circa **200** hennepkwekerijen geruimd
 Beslag gelegd op **€ 5 MILJOEN** vermogen (afpakresultaat)
330 verdachten hennepcultuur behandeld

OVERLAST PERSONEN MET VERWARD GEDRAG

2.160 meldingen overlast door personen met verward gedrag

ONDERMIJNING

8 van de **14** ondermijningsbeelden opgeleverd
4 integrale acties uitgevoerd

*Pallidatum 1 december 2017

FOCUS 2018

- Zelfredzaamheid, burgerparticipatie en betrokkenheid inwoners versterken
- Intensievere integrale aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit door één overheid
- Informatiegestuurd werken

RJF

VEILIGHEIDSTWENTE

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	
SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018	
JenV A2 Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	
Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3	
Veiligheidsregio's	
Besteding (jaar T)	
Aard controle R Indicatornummer: A2/01	
€ 6.342.657	

Bijlage 9 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant (volgt)

Bijlage 10 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
ADSL	Asymmetric Digital Subscriber Line
AGGZ	Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AO	Administratieve Organisatie
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
AVT	Arbeidsvoorwaardenregeling Veiligheidsregio Twente
BAZE	Bureau Acute Zorg Euregio
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BERAP	Bestuursrapportage
BDUR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BMO	Brandweer Management Ontwikkeling
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRT	Bedrijfsbureau Regio Twente
BRW	Brandweer
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BV	Brandveiligheid
BVL	Brandveilig Leven
BW	Burgerlijk Wetboek
BZ	Bevolkingszorg
B&T	Beheer & Techniek
BZOO	Bevolkingszorg Op Orde
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBRN	Chemische, Biologische of Radiologische/Nucleaire stoffen
COPI	Coördinatieteam Plaats Incident
DB	Dagelijks Bestuur
DITSS	Dutch Institute for Technology, Safety & Security
DPG	Directeur publieke gezondheid
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsonslag
GGB	Grootschalige Geneeskundige Bijstand
GGD	De gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GMS	Geïntegreerd Meldkamer Systeem
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
HIN	Hoofden Informatie Geneeskundige zorg
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HRM	Human Resource Management
HSD	the Hague Security Delta
IBARC	Interregionale Brandweer Aanbesteding Radio Communicatiemiddelen
IC	Interne Controle
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IKB	Individueel Keuzebudget
IOC	Informatie Operationeel Centrum
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
IVZ	Integrale Veiligheidszorg
J&V	Justitie & Veiligheid
LCMS	Landelijke crisis management systeem
MOOI	Multidisciplinaire Overleg Operationele informatievoorziening
M&O	Mens & Organisatie
NIAV	Nationale Innovatieagenda Veiligheid
NWB	De Nederlandse Waterschapsbank
ODT	Omgevingsdienst Twente
OM	Openbaar Ministerie
OMS	Openbaar Brandmeld Systeem
OTO	Opleiden, Training & Oefenen

OVD	Officier van Dienst
OVDG	Officier van Dienst Geneeskundig
PDC	Productendienstencatalogus
PG	Publieke Gezondheid
P&C	Planning & Control
RFPN	Regionaal Forensisch Psychiatrisch Netwerk Oost-Nederland
RIE	Risico inventarisatie en -evaluatie
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
RTR	Regionale Toezicht Ruimte
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SCC	Safety Care Center
SISA	Single Information Single Audit
S&O	Strategie & Ondersteuning
TGB	Terrorismegevolgbestrijding
TRONED	Trainingscentrum Oost-Nederland
TSC	Twente Safety Campus
TS&S	Twente Safety & Security
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VB	Veiligheidsbureau
V&K	Vakbekwaamheid & Kennis
VNOG	Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
VPB	Vennootschapsbelasting
VPT	Veilige Publieke Taak
VR	Veiligheidsregio
VRIJ	Veiligheidsregio IJsselland
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WKR	Werkkostenregeling
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WVR	Wet Veiligheidsregio's

POSTBUS 1400, 7500 BK ENSCHEDE

Aan de gemeenteraden van de aan Veiligheidsregio Twente
deelnemende gemeenten

adres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

telefoon
088 256 7800

digitaal
info@vrtwente.nl

UW KENMERK: -

BEHANDELD DOOR: M. de Jong

ONS KENMERK: VRT/18001269

E-MAIL: m.dejong@brandweertwente.nl

DATUM: 6 april 2018

TELEFOON: 088 256 8129

ONDERWERP: Ontwerpbegroting 2019

Geachte raad,

Hierbij treft u aan de ontwerpbegroting 2019 van Veiligheidsregio Twente (VRT). Daarin is verwoord welke taken de organisatie het komende jaar verricht, welke prioriteiten daarbij zijn gesteld en wat de financiële implicaties daarvan zijn. VRT geeft uitvoering aan de programma's Brandweer, GHOR, Multidisciplinaire onderwerpen en Gemeenten. Het regionaal risicoprofiel en het beleidsplan 2016-2019 vormen de basis van deze programma's.

De begroting 2019 heeft een omvang van € 53,6 mln. Het gemeentelijke aandeel daarvan is geraamd op € 43,0 mln. De gemeentelijke bijdrage is ten opzichte van de begroting 2018 met € 1,7 mln. (4,0%) toegenomen vanwege de loon- en prijscompensatie, berekend volgens de vastgestelde financiële uitgangspunten.

Een belangrijke reden voor de toename met 4% is dat de in de huidige CAO opgenomen loonstijgingen en de stijging van de werkgeverslasten vanwege de pensioenpremies aanzienlijk hoger zijn dan waarmee in de uitgangspunten voor de begroting 2018 was gerekend. Het verschil komt tot uiting in de uitgangspunten voor de begroting 2019. Voor een nadere specificatie van de ontwikkeling van de bijdrage wordt verwezen naar bijlage 1 van de ontwerpbegroting.

Het algemeen bestuur heeft in februari 2018 besloten om naast de trendmatige ontwikkeling een verhoging van de gemeentelijke bijdrage op te nemen in de ontwerpbegroting, in verband met de financiële ontwikkelingen in de komende jaren. Het gaat om een verhoging van € 1,2 mln. voor de periode tot 2022, die in 4 stappen van € 0,3 mln. in de begroting wordt opgenomen. Het betreft de onderstaande financiële ontwikkelingen:

- Meldkamertransitie
- Exploitatie openbaar brandmeldsysteem
- BTW-compensatie op investeringen
- Vervanging onroerende activa
- Vervanging Rijksmaterieel

Bijgevoegde notitie gaat in op het ontstaan van deze ontwikkelingen, op de effecten die hierdoor optreden en op de mogelijkheden om deze effecten zoveel mogelijk te beperken.

De algemene bijdrage van 43,0 mln. is conform de afgesproken Cebeon-systematiek verdeeld over de gemeenten. Naast de afbouw van de ingroeiregeling, werkt ook de actualisatie van de Cebeon-cijfers door in de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. In bijlage 2 is de bijdrage per gemeente weergegeven. Bijlage 3 bevat de bijdrage per gemeente, waarbij rekening is gehouden met de verhoging van € 0,3 mln.

Het aanbieden van de begroting aan de raad vindt zijn grondslag in artikel 32 van de Regeling VRT. Daarin is bepaald dat het dagelijks bestuur jaarlijks zo tijdig mogelijk de ontwerpbegroting voor het komend kalenderjaar aan de raden van deelnemende gemeenten zendt. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen binnen acht weken na ontvangst van de begroting bij het dagelijks bestuur een zienswijze naar voren brengen. In dat kader zien wij uw schriftelijke reactie graag uiterlijk 8 juni 2018 tegemoet.

Uw eventuele schriftelijke zienswijze wordt met een reactie van het dagelijks bestuur gevoegd bij de ontwerpbegroting, zoals die ter vaststelling aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. In aanvulling op de geijkte procedure zijn wij uiteraard bereid een nadere toelichting op de begroting te verstrekken in de gemeenteraad.

De programmabegroting wordt op 9 juli 2018 in de vergadering van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio Twente behandeld.

Wij nemen aan u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Twente,
secretaris,

H.G.W. Meuleman

voorzitter,

dr. G.O. van Veldhuizen

Programmabegroting 2019

Concept t.b.v. AB VRT 23 april 2018

Voorwoord

Hierbij presenteren wij u de programmabegroting 2019 van Veiligheidsregio Twente. In de programmabegroting zijn de ambities van de organisatie beschreven langs een drietal “W-vragen”: wat willen we bereiken, wat gaan we doen en wat gaat het kosten. Deze vragen zijn kernachtig beantwoord. U treft dus geen volledige opsomming van taken aan, maar een uiteenzetting van de speerpunten van beleid voor het jaar 2019.

Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente voelt zich verantwoordelijk voor het waar mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten.

De organisatie onderscheidt een viertal programma's: Multidisciplinaire onderwerpen, Brandweer, GHOR, en Gemeenten. Deze indeling sluit aan op de structuur van de organisatie. De ambities zijn zoveel mogelijk SMART-geformuleerd. Dit maakt het mogelijk om verantwoording af te leggen over het resultaat en waar nodig bij te sturen.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente in het Beleidsplan 2016 – 2019 een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd, welke ook voor het jaar 2019 centraal staan:

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Samenwerking zoeken en intensiveren.

In de programmabegroting zijn naast een beknopte uiteenzetting van de going-concern taken van de organisatie ook de speerpunten van beleid, zoals verwoord in het Beleidsplan 2016 – 2019, verder geconcretiseerd. Centraal staat daarbij de veiligheid van degenen die in Twente wonen, werken en verblijven.

Bij het vaststellen van het Beleidsplan 2016-2019 is afgesproken dit beleidsplan halverwege de periode te evalueren. Medio 2018 verwachten wij u de uitkomsten hiervan te kunnen presenteren, incl. een actualisatie van het risicoprofiel.

Naast de kerntaken die grotendeels hun oorsprong in de wet vinden, zijn wij als Veiligheidsregio Twente een innovatieve en ondernemende organisatie. Wij kunnen mede innovatief zijn door de samenwerking die wij actief opzoeken met kennisinstituten, bedrijven, ondernemers en inwoners in Twente. De behoefte van inwoners en organisaties willen wij graag actief ophalen. Naast genoemde taken en werkzaamheden bieden wij een platform dat de samenwerking voor veiligheid faciliteert. Veiligheid heeft voor de VRT een brede betekenis. Het gaat hier om fysieke veiligheid, maar kan ook gaan over sociale veiligheid en zorg- en gezondheidsaspecten. Wij bieden verschillende initiatieven een platform om samen te werken en daardoor de veiligheid te verbeteren. Voorbeelden zijn het platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), veiligheidsnetwerk Oost Nederland en de Regionale Toezichtsruimte.

Voorbeelden van belangrijke thema's voor 2019 zijn de vorming van de meldkamer Oost Nederland voorbereiden, paraatheid en vrijwilligheid, projecten die de zelfredzaamheid van mensen in Twente vergroten en een goede informatievoorziening voor hulpverleners en voor inwoners van Twente.

Enschede, 20 juni 2018

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Twente

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
2 Veiligheidsregio Twente	5
2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?	5
2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente	5
2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?	6
2.4 De organisatie	6
3 Toelichting op de programma's	7
3.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen	7
3.2 Programma Brandweer	11
3.2.1 Twente Safety Campus	17
3.3 Programma GHOR	19
3.4 Programma Gemeenten	22
3.5 Geraamde totaal saldo van baten en lasten	24
3.6 Overzicht van herkomst en bestedingen baten en lasten	25
4 Paragrafen	26
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	26
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	31
4.3 Financiering	32
4.4 Bedrijfsvoering	34
4.5 Verbonden partijen	35
5 Financiële begroting 2018	37
5.1 Financiële uitgangs- en aandachtspunten	37
5.2 Overzicht van baten en lasten en de toelichting	39
5.2.1 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	39
5.2.2 Taakvelden	40
5.3 Uiteenzetting financiële positie	40
5.3.1 Meerjarenraming 2018-2021	40
5.3.2 Geprognosticeerde balans	41
5.3.3 Berekening EMU-saldo	42
5.3.4 Verloopoverzicht reserves	43
5.3.5 Verloopoverzicht voorzieningen	43
5.3.6 Investerings	43
5.3.7 Arbeidskostengerelateerde verplichtingen	45
Bijlagen	46
Bijlage 1 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage	47
Bijlage 2 Gemeentelijke bijdrage 2019	48
Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2019 met verhoging 0,3 mln.	49
Bijlage 4 Lijst met afkortingen	50

1 Inleiding

De programmabegroting omvat het geheel van taken en activiteiten van Veiligheidsregio Twente (VRT). Ze heeft een kaderstellende functie: ze wijst gelden toe aan programma's en autoriseert de besteding van die gelden. Op deze wijze ondersteunt ze het algemeen bestuur van de VRT bij de uitvoering van zijn sturende en controlerende taak. De gemeenschappelijke regelingen stellen de programmabegroting op overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Leeswijzer

- Hoofdstuk 2 heeft een inleidend karakter: het schetst een beeld van Veiligheidsregio Twente en haar taken en ambities.
- Hoofdstuk 3 bevat het programmaplan. In het programmaplan wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten en de manier waarop Veiligheidsregio Twente die effecten wil realiseren. Dit gebeurt aan de hand van de vragen, wat willen we bereiken, wat gaan we doen en wat gaat het kosten?
- Hoofdstuk 4 bevat de verplichte paragrafen weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering en verbonden partijen.
- Hoofdstuk 5 bevat de financiële begroting. Dit hoofdstuk geeft een overzicht van baten en lasten voor 2019, de meerjarenraming 2019-2022, de uiteenzetting van de financiële positie en het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

2 Veiligheidsregio Twente

2.1 Wie is Veiligheidsregio Twente?

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. De samenwerking is gestoeld op de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Veiligheidsregio Twente heeft een algemeen bestuur dat bestaat uit de burgemeesters van Twente. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf burgemeesters.

Voor de ondersteuning van het bestuur is er de Veiligheidsdirectie, die bestaat uit de commandant brandweer, de vertegenwoordiger van Politie Nederland, de directeur PG en de coördinerend gemeentesecretaris. Voorzitter van de Veiligheidsdirectie is de secretaris van het bestuur.

De basis voor de ambtelijke organisatie wordt gevormd door vier kolommen: brandweer, politie, GHOR en gemeenten, die als zelfstandige organisatieonderdelen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijke taken en onder de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur multidisciplinair innovatief samenwerken. De kolommen en andere veiligheidspartners staan garant voor een kwalitatief goede mono disciplinaire taakuitvoering en programmatische multidisciplinaire aanpak. De multidisciplinaire taken staan onder regie van de veiligheidsdirectie. De taken zijn daarbij in verschillende portefeuilles onderverdeeld.

Door het algemeen bestuur is besloten om bij de inwerkingtreding van de Nationale politie en daarmee het wegvallen van de functie van het Regionaal College, de regionale samenwerking op het terrein van integrale veiligheidszorg bestuurlijk te laten aansluiten op de overleg- en besluitvormingsstructuren van de Veiligheidsregio Twente (VRT). Door deze constructie zullen de verbindingen tussen sociale en fysieke veiligheid verder versterkt worden waardoor het brede domein van veiligheid van de burgemeester vanuit één organisatie bediend kan worden.

Om daadwerkelijk te komen tot meer veiligheid zet de VRT in op samenwerking en innovatie. Ontwikkelingen op gebied van bestuur, netwerken, technologie, economie en social media zijn aan de orde van de dag. Steeds vaker geldt dat met minder capaciteit, hetzelfde veiligheidsniveau moet worden gerealiseerd.

Met deze context als gegeven kiest de VRT als netwerkpartner voor een positie om publieke en private partners, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen rond het thema veiligheid en innovatie bijeen te brengen en vernieuwing mogelijk te maken ten gunste van 'meer' veiligheid en een hoger maatschappelijk rendement. Samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstituten is daarbij het uitgangspunt. De VRT participeert hierbij als 'spin in het web' en vervult verschillende rollen; coördinator, facilitator, adviseur, opdrachtnemer. Het aanjagen van innovatie en samenwerking moet leiden tot nieuwe activiteiten en faciliteiten op het gebied van veiligheid in Twente.

2.2 Missie en visie Veiligheidsregio Twente

Onze missie luidt: 'Samen werken aan een veilig Twente'.

Door de gezamenlijke aanpak creëren we meer veiligheid in Twente en hebben we aandacht voor de veiligheidsrisico's binnen onze regio. Veiligheidsregio Twente borduurt zo voort op de lange traditie van samenwerken in de regio Twente.

Visie

Iedereen is tot op zekere hoogte mede verantwoordelijk voor een veilig leven. Dat geldt voor individuele personen en voor (overheids-)organisaties. Daarom zorgen we samen voor veiligheid, burger én overheid. Dat is onze visie. Dit uit zich in het feit dat wij:

- De veiligheidsrisico's in Twente kennen;
- De aanpak van risico's, rampen en crises coördineren;
- Samenwerking tussen politie, brandweer, GHOR en de veertien Twentse gemeenten organiseren; daar waar nodig samenwerken met overige partijen zoals ambulancedienst, waterschap, defensie, de buurregio's, over de landsgrens, etc.
- Deskundige medewerkers inzetten, die hart hebben voor hun werk;
- Proactief inwoners en ondernemers informeren over risico's in Twente en stimuleren van zelfredzaamheid en samenredzaamheid;
- Inwoners en ondernemers van Twente stimuleren hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig leven.

2.3 Wat doet Veiligheidsregio Twente?

Wettelijke taken

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's beschikt iedere veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen. Wanneer een dergelijke situatie niet voorkomen kon worden, beschikt de veiligheidsregio over middelen om professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren.

Niet-wettelijke taken

Naast de wettelijke taakstelling voert Veiligheidsregio Twente in de beleidsperiode de volgende niet-wettelijke taken uit:

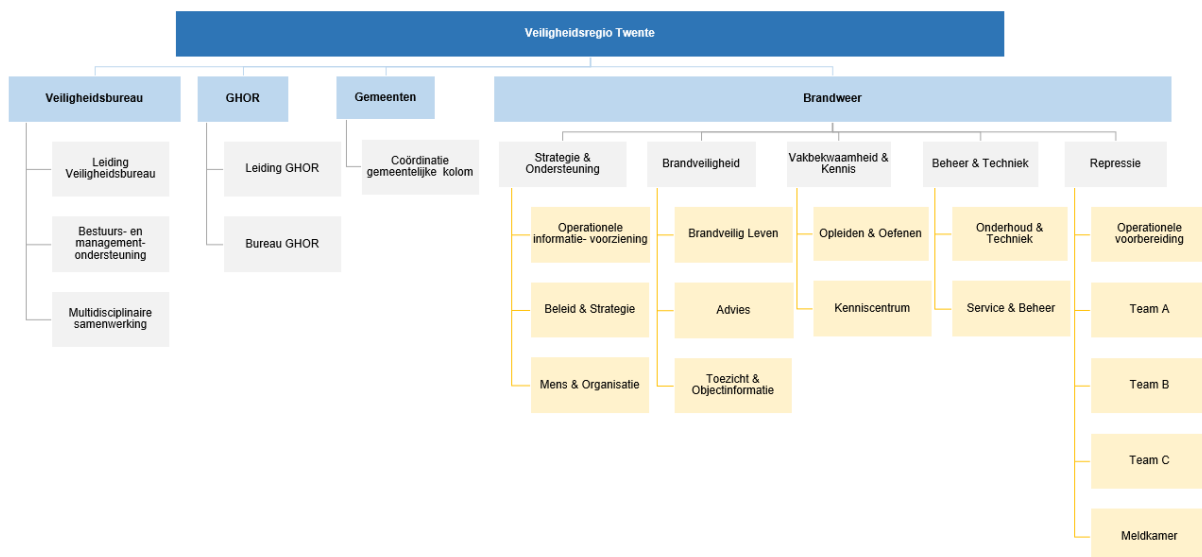
- het adviseren van gemeenten en provincie voor zover niet bij wet geregeld (de niet-wettelijke adviestaak).
- het adviseren bij (grootschalige) evenementen: VRT wil evenementen zo veilig mogelijk maken.
- het bieden van een platform voor samenwerking op het gebied van de fysieke of sociale veiligheid, zoals het Platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), Veiligheidsstrategie Oost Nederland en de Regionale Toezichtsruimte.
- bevorderen van de landsgrensoverschrijdende samenwerking.
- een deel van de activiteiten op de Twente Safety Campus (TSC.)

Medio 2015 is het Beleidsplan VRT 2016-2019 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. In 2019 zullen de voorbereidingen gestart worden voor het opstellen van een nieuw beleidsplan voor de periode 2020-2023. Het Beleidsplan vormt het strategische beleidskader en geeft richting aan de inspanningen van Veiligheidsregio Twente voor vier jaar. In deze begroting wordt weergegeven welke activiteiten er de komende begrotingsperiode uitgevoerd worden.

Veiligheidsregio Twente heeft de ambitie om de komende jaren op innovatieve en ondernemende wijze uitvoering te blijven geven aan haar wettelijke taken en op het gebied van innovatieve veiligheid verder door te ontwikkelen, in samenwerking met onze inwoners, partners, private en publieke partijen en maatschappelijke instellingen, waarbij we ons focussen op het voorkomen van incidenten en een toenemende zelfredzame samenleving.

2.4 De organisatie

Het organogram van de ambtelijke organisatie Veiligheidsregio Twente ziet er als volgt uit:

Het aantal fte's en het aantal vrijwilligers in de begroting 2019 is als volgt verdeeld over de programma's:

Programma	Aantal fte	Aantal vrijwilligers
Brandweer	318,97	693
Veiligheidsbureau	11,41	
GHOR	9,97	
Gemeenten	2	
Totaal	342,35	693

3 Toelichting op de programma's

3.1 Programma Multidisciplinaire onderwerpen

Portefeuillehouder	Dr. G.O. van Veldhuizen
Programmamanager	H.G.W. Meuleman

Samenvatting

Het programma multidisciplinaire onderwerpen bevat de coördinatie van de werkzaamheden, projecten en activiteiten welke multidisciplinair opgepakt worden.

Veiligheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de overheid. Private partners, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en burgers worden actief betrokken bij de uitvoering van de taken van de VRT. Om de taken die vanuit de wet aan Veiligheidsregio Twente worden gesteld te realiseren wordt intensief samengewerkt met verschillende partners.

Trends en Ontwikkelingen
Mede door de verschillende bezuinigingen die de laatste jaren zijn doorgevoerd, is bij een ieder het besef gegroeid dat op een andere wijze met veiligheid moet worden omgegaan. Innovatie en samenwerking vormen hierbij de sleutelwoorden op basis waarvan verder vorm gegeven wordt aan de inspanningen om te komen tot een meer betaalbare veiligheid. Veiligheidsregio Twente blijft de komende jaren op een innovatieve wijze uitvoering geven aan haar wettelijke taken en op een innovatieve manier verder door ontwikkelen. Daarnaast zijn landelijke ontwikkelingen en uitgangspunten voor ons ook van invloed op onze doelstellingen. Zonder een uitputtend overzicht te willen geven volgt hieronder een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen die wij signaleren en waarmee wij rekening willen houden: Terrorismedreiging Terroristische acties en dreigingen zijn de laatste paar jaar dichtbij ons gekomen. De wereld wordt harder. De kans op een terroristische aanslag tegen (belangen van) Nederland is reëel. Het voorbereiden op een terroristische actie, is iets waar we binnen onze veiligheidsregio aandacht aan besteden. Het is onderdeel van ons trainings- en oefenprogramma. Toenemende nadruk op zelfredzaamheid Burgers nemen meer en meer zelf verantwoordelijkheid voor hun eigen omgeving en hun eigen leven. Zelfredzaamheid, samen redzaam zijn, eigen regie en eigen verantwoordelijkheid zijn hierbij sleutelbegrippen. Dit komt ten dele omdat er minder middelen beschikbaar zijn, doordat mensen mondiger zijn, ouder worden (vergrijzing) en zelfstandiger (willen) blijven of zijn en deels ook door alle technologische (ICT) mogelijkheden. Deze ontwikkeling heeft ook zijn weerslag op het veiligheidsdomein. Mensen en bedrijven/ instellingen worden geacht zich bewust te zijn van de veiligheidsrisico's en, tot op zekere hoogte, te weten wat zij moeten doen als een risico zich voordoet. Bovendien neemt het gevoel van veiligheid toe, als mensen zelf invloed kunnen uitoefenen op hun eigen veiligheidssituatie. Onderdeel van onze visie is dat inwoners en ondernemers van Twente gestimuleerd worden hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor een veilig en gezond leven. Hiervoor zijn een aantal projecten gestart, bijv. de Risk Factory en de projecten "Veilig Wonen", "veiligheid rondom BRZO-bedrijven" (Besluit Risico's Zware Ongevallen) en veiligheid op het spoor. Digitale samenwerking in de veiligheidsketen Informatie-uitwisseling tussen de Nederlandse overheid, kennisinstellingen, burgers en bedrijven is noodzakelijk om Nederland veiliger te maken. Enerzijds verlangt de burger meer veiligheid en een proactieve houding van de overheid, anderzijds mag het niet ten koste gaan van zijn eigen privacy. Dit evenwicht moet worden gehandhaafd in een omgeving waarbij informatie-uitwisseling tussen ketenpartners in veiligheid noodzakelijk is om een informatiepositie te bewerkstelligen die het uitvoeren van de taken optimaal faciliteert. De mondige en verwachtingsvolle burger en de opkomst van digitale media Informatie en communicatie spelen een steeds belangrijker rol, en krijgen ook binnen Veiligheidsregio Twente een prominente plek in het denken en doen, zowel in de dagelijkse werkzaamheden als in crisissituaties. Voorbeelden hiervan zijn het media-monitoring systeem en het delen van informatie tijdens incidenten en crises.

Veranderde wetgeving

Wijzigingen in wet- en regelgeving kunnen gevolgen hebben voor onze organisatie en voor ons handelen. Zo is de Omgevingswet één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft “een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit” als één van zijn hoofddoelstellingen.

Door de decentralisaties in de jeugd- en ouderenzorg komen er meer taken te liggen bij de gemeenten. Dit kan z'n weerslag krijgen op veiligheidsgebied. Crisissituaties bijvoorbeeld op het terrein van jeugdzorg kunnen sneller op het bordje van de gemeenten terechtkomen.

De Wet Bescherming Persoonsgegevens stelt nadere en strengere eisen aan informatieveiligheid. In mei 2016 is Europese wetgeving aangenomen over bescherming van persoonsgegevens. Veiligheidsregio Twente heeft, net als andere organisaties, tot mei 2018 de tijd om deze wetgeving te implementeren. De belangrijkste punten die de Europese wetgeving voorschrijft zijn:

- Aantoonbaar op orde hebben van informatieveiligheid en daarover verantwoording kunnen afleggen;
- Het melden van datalekken
- Het aanstellen van een functionaris gegevens bescherming

Binnen Veiligheidsregio Twente is met een projectgroep een start gemaakt met bovenstaande, waarbij wordt ingezet op het in kaart brengen van informatiesystemen, processen en bewustwording van medewerkers. In de komende jaren zal dit onderwerp structureel menskracht vragen.

Slimmer gebruik maken van informatie

Veiligheidsregio Twente onderneemt verschillende initiatieven om informatie een meer cruciale rol te laten spelen in zowel de voorbereidende, koude fase van incidentbestrijding als in de lauwe en warme fase van incidentbestrijding. Voorbeelden zijn het werken aan een actueel operationeel beeld door het beschikbaar stellen van up to date informatie voor de verschillende functionarissen in de crisisorganisatie.

Transitie meldkamer

Sinds 2014 loopt een landelijk traject onder de naam Transitie Landelijke Meldkamer Organisatie. Hierin wordt uitvoering gegeven aan het besluit van de minister om over te gaan naar één nieuwe meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor 10 landelijke meldkamers (i.p.v. de 25 regionale meldkamers).

Daarnaast speelt nog het vraagstuk rond dat wat achterblijft, vooral een combinatie van meldkamer, Regionaal Coördinatiecentrum (RCC) en de Regionale Toezichtsruimte. De komende periode worden hiervoor plannen ontwikkeld.

Platformfunctie bieden

Veiligheidsregio Twente biedt een platformfunctie voor samenwerkingsconstructies op verschillende terreinen van veiligheid. Voorbeelden die reeds lopen zijn het bieden van een platform voor integrale veiligheidszorg (IVZ), Regionale toezichtruimte (RTR) en Veiligheidsstrategie Oost Nederland. In 2018 komt het Veiligheidshuis Twente ook bij de VRT.

Wat willen we bereiken?

Alle activiteiten van de Veiligheidsregio Twente richten zich op het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Twente. Dit doen wij door veiligheidsrisico's in Twente nauwgezet in kaart te brengen en de zelfredzaamheid bij inwoners en ondernemers in Twente te stimuleren. Onze activiteiten strekken zich uit van het voorkomen van (en voorbereiden op) ongevallen en rampen, tot het verhelpen van de situatie bij ongevallen en rampen. Daarbij gaat onze aandacht niet alleen uit naar bestaande risico's, ook de beheersing en bestrijding van nieuwe risico's staat hoog bij ons op de agenda. Het resultaat is niet per definitie een hoger veiligheidsniveau, maar wel meer veiligheid in Twente en duidelijkheid over de risico's waardoor mensen in Twente zich beter kunnen voorbereiden.

Rekening houdend met de landelijke uitgangspunten en –ontwikkelingen, het regionaal risicoprofiel en de wettelijke kaders, heeft Veiligheidsregio Twente een aantal strategische beleidsdoelstellingen geformuleerd. Het betreft de volgende strategische beleidsdoelstellingen:

1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen
2. Goede informatievoorziening
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving
4. Een op de samenleving toegeruste crisisorganisatie
5. Betekenisvol samenwerken.

In 2019 zullen de voorbereidingen voor het opstellen van het beleidsplan voor de nieuwe beleidsperiode 2020-2023 starten.

Wat gaan we doen?

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's beschikt iedere Veiligheidsregio in Nederland over de middelen om zware ongevallen, branden, rampen en crises waar mogelijk te voorkomen en, in geval van, professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Veiligheidsregio Twente heeft primair tot doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren, meer in het bijzonder de taken zoals genoemd in artikel 10 van de Wvr. Belangrijke activiteiten in het jaar 2018 vanuit het Veiligheidsbureau zijn :

Bestuursondersteuning

- Advisering aan en ondersteuning van het bestuur.
- Coördinatie van de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Coördinatie van de planning en controlcyclus.
- Voorzien in de meldkamerfunctie.
- Waar nodig en mogelijk ondersteuning aan brandweer, GHOR, gemeenten, politie en partners.
- Invulling geven aan het regisseurschap voor veiligheid; inmiddels de platformfunctie.

Samenwerking

Veiligheidsregio Twente werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het gaat hier om samenwerking met de regionale nutsbedrijven, zoals bijvoorbeeld, Essent, Vitens, Cogas, maar ook om samenwerking met Pro Rail, het waterschap Vechtstromen, de provincie Overijssel, het Regionaal Militair Commando of functionarissen van andere overheidsdiensten. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. Het regionale crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt.

Samenwerking vindt ook plaats met andere veiligheidsregio's. Met name op Oost 5 niveau. De transitie naar een meldkamer op Oost 5 niveau is daar een goed voorbeeld van.

Twente is een grensregio die met ongeveer de helft van zijn grens raakt aan buurland Duitsland. Bijzonder daarbij is, dat Twente grenst aan twee Duitse deelstaten, Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen. Deze "Bundesländer" maken weliswaar deel uit van één Duitsland, maar verschillen tegelijkertijd sterk in cultuur, wetgeving en organisatie.

De noodzaak om te investeren in de samenwerking met onze oosterburen is evident, ondanks het gegeven dat het een niet wettelijke taak is. De afgelopen periode hebben we daar een begin mee gemaakt. Ook in 2019 willen we inzetten op het intensiveren van de samenwerking met Duitsland, onder andere door :

- verschillende overlegvormen een structureel karakter te geven waardoor het beter mogelijk is uniforme afspraken met elkaar te maken.
- het actief ondersteunen van het organiseren van grensoverschrijdende liaisons.

Crisisorganisatie

Per 1 februari 2017 is de nieuwe crisisorganisatiestructuur ingevoerd. In 2018 en 2019 zal er, na de gemeentelijke verkiezingen, ruimschoots aandacht besteed worden aan het opleidingstraject voor nieuwe locoburgemeesters. In 2017 is een nieuw multi OTO beleidsplan opgesteld voor de komende jaren met de volgende pijlers:

- 14 systeemoefeningen als ruggengraat van de blijvende vakbekwaamheid van de crisisorganisatie.
- Expertsessies als maatwerk en experimenteermogelijkheid voor nieuwe vormen met maximaal rendement en in samenspraak met de doelgroepen met name gericht op vaardigheden en competenties.
- Ontwikkelingen van een vakbekwaamheidssysteem.

Innovatie

In 2017 heeft de Veiligheidsregio Twente van het ministerie van J&V een subsidie gekregen voor het project Next Level. Dit project beoogt met behulp van automatische drones en sensoren een nieuw veiligheidsconcept te ontwikkelen. Het projectresultaat is een test en demonstratie van een veiligheidsconcept met een automatische drone in een afgesloten ruimte (proof of concept). De planning is om medio 2019 dit project te hebben afgerond.

Risicocommunicatie

Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan burgers over de risico's, rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijkheid van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel. Risicocommunicatie is er niet alleen op gericht dat burgers zich bewust zijn van de risico's, maar ook van de

voorbereidingen die ze zelf kunnen treffen en acties die ze kunnen ondernemen op het moment van een incident.

Gemeentelijke kolom

Binnen Bevolkingszorg willen we het thema zelfredzaamheid meer vorm en inhoud gaan geven. We willen meer gebruik maken van de kennis, kunde en activiteiten van onze partners en de eigen kracht van inwoners meer benutten. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen.

Informatievoorziening

In 2015 is door het landelijk Veiligheidsberaad het programmaplan Informatievoorziening vastgesteld. Dit programma heeft een looptijd tot 2020 en heeft tot doel om als veiligheidsregio's efficiënter en effectiever te werken en samen te werken. Binnen het programma zijn zes speerpunten benoemd die worden opgepakt. Hiervoor zijn verschillende convenanten afgesloten met alle veiligheidsregio's. De thema's waar samenwerking wordt gezocht tussen de veiligheidsregio's zijn:

- Basisvoorziening GEO
- Landelijke Kernregistraties
- Landelijke ICT-omgeving
- Gemeenschappelijke applicaties
- Business intelligence (informatiegestuurd werken)
- Informatieveiligheid (cybersecurity).

Rampenbestrijdingsplannen

Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij Algemene Maatregel van Bestuur (amvb) worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld. Aan deze taak zal ook in 2019 uitvoering worden gegeven.

Visitatie

In mei 2018 bezoekt een visitatiecommissie de VRT. De commissie van collega's uit andere veiligheidsregio's en een extern lid praat dan met bestuur, directie, medewerkers en samenwerkingspartners van de VRT over de VRT. Na de visitatie volgt een visitatierapport. Op basis van de genoemde verbeter- en aandachtspunten wordt een plan van aanpak opgesteld voor de komende jaren.

Wat gaat het kosten?

Multidisciplinaire onderwerpen	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bestuursondersteuning	699.474	1.488.959	820.829	1.600.142	-121.355	-111.183
Rampenbestrijding en crisisorganisatie	266.910	-	309.580	54.261	-42.670	-54.261
Samenwerking & Innovatie	384.198	316.000	163.605	97.200	220.593	218.800
Meldkamer	794.544	389.543	828.892	389.543	-34.348	-
Kwaliteit & Informatievoorziening	181.583	51.000	163.100	39.086	18.483	11.914
Risicobeheersing & Communicatie	182.863	18.000	210.679	54.209	-27.816	-36.209
Platform IVZ	102.494	102.494	143.940	143.940	-41.446	-41.446
Totaal Multidisciplinaire onderwerpen	2.612.066	2.365.997	2.640.625	2.378.381	-28.559	-12.384
	246.069		262.244		-16.175	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 486.588. Incidentele middelen (vooruitontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 besteed aan projecten, zoals:

- Informatievoorziening
- Multidisciplinaire samenwerking
- Communicatie
- Platform IVZ
- Overige innovatieve projecten

3.2 Programma Brandweer

Portefeuillehouder	S.W.J.G. Schelberg
Programmamanager	S.J.M. Wevers

Samenvatting

In artikel 25 van de Wet op de Veiligheidsregio's staan de taken van de brandweer als volgt omschreven:

1. *De door het bestuur van de veiligheidsregio ingestelde brandweer voert in ieder geval de volgende taken uit:*
 - a. *het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;*
 - b. *het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand;*
 - c. *het waarschuwen van de bevolking;*
 - d. *het verkennen van gevaarlijke stoffen en het verrichten van ontsmetting;*
 - e. *het adviseren van andere overheden en organisaties op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen.*
2. *De brandweer voert tevens taken uit bij rampen en crises in het kader van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing.*
3. *De brandweer staat onder leiding van een commandant.*

Missie en visie

De missie en visie van Brandweer Twente zijn beschreven in het visiedocument 'Brandweer Twente over morgen' (oktober 2011). Minder slachtoffers en minder schade is het streven voor de komende jaren. Dat gebeurt met oog voor efficiënte bedrijfsvoering, acceptabele belasting van brandweermensen en een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en maatschappij. Brandweer Twente staat in de toekomst niet meer alleen voor bestrijden (beperken effect). Juist voorkomen en nazorg (verkleinen kans) krijgen meer aandacht. Kennis wordt de basis voor alle activiteiten. De brandweezorg die Brandweer Twente levert is voor burgers betaalbaar, voor het bestuur uitlegbaar en voor onze medewerkers behapbaar.

Brandweer heeft een uitvoeringsagenda gemaakt voor periode 2018-2023 gebaseerd op de huidige bestuurlijk vastgestelde visie. De jaren 2018-2023 staan in het teken van de drie pijlers:

1. Ondernemende en vernieuwende organisatie
2. Mens staat centraal
3. Midden in de maatschappij.

Ontwikkeling en realisatie van deze pijlers wordt uitgevoerd met het uitgangspunt: Brandweer Twente is er altijd.

Kaderstellende beleidsnota's

- Brandweer Twente over morgen, visie op één brandweer in Twente (oktober 2011)
- Principebesluit één Brandweer Twente
- Organisatieplan Brandweer Twente
- Beleidsplan Veiligheidsregio Twente 2016-2019
- Uitvoeringsagenda Brandweer Twente: De Blik veuroet 2018-2023. (januari 2018)
- Dekkingsplan Brandweer Twente
- Wet Veiligheidsregio's
- Landelijk agenda basis brandweezorg 2018- 2022 (februari 2018)

Trends en Ontwikkelingen

1. Omgevingsrecht

Er vinden momenteel diverse ontwikkelingen in het omgevingsrecht plaats, die de brandweer en de Veiligheidsregio raken. Het betreft de introductie van de Omgevingswet, de mogelijke introductie van private kwaliteitsborging in de bouw en de inrichting van regionale uitvoeringsdiensten/omgevingsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's). Met name de nieuwe Omgevingswet en de private kwaliteitsborging hebben invloed op de rol van de brandweer t.a.v. brandveiligheid in Nederland en hebben daarbij mogelijk ook invloed op het repressieve optreden van de brandweer.

- *Introductie Omgevingswet*

De Omgevingswet is één nieuwe, integrale wet waarmee het kabinet besluitvorming over ruimtelijk relevante ontwikkelingen wil vergemakkelijken en gaat o.a. over ruimte, bouwen, water, milieu en infrastructuur. De nieuwe wet heeft "een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en goede omgevingskwaliteit" als één van zijn hoofddoelstellingen. De taken van de brandweer met betrekking tot voorkomen en bestrijden van branden en andere incidenten blijft geborgd in de Wet Veiligheidsregio's. Mogelijk dat de wijze waarop dit gebeurt, aangepast wordt als gevolg van de introductie van de omgevingswet.

- *Private kwaliteitsborging*

De introductie van private kwaliteitsborging betekent - kort samengevat - dat marktpartijen en adviesbureaus een belangrijk deel van de technische Bouwbesluittoets gaan uitvoeren. De Minister voor

Wonen en Rijksdienst werkt momenteel aan de beoogde introductie hiervan. Inmiddels heeft de tweede kamer ingestemd met de private kwaliteitsborging. Dit betekent dat Brandweer Twente verder gaat met de doorontwikkeling van regelgericht naar risicogericht zowel op het gebied advies als toezicht. Brandveiligheid is immers een samenhangend geheel van gebouw, installaties, gebruik en omgeving. Deze integraliteit zal dan ook samen met bestrijdbaarheid van een incident worden meegewogen in een advies voor alle fases van een bouwwerk: van plan via realisatie en oplevering tot gebruik. Brandweer Twente heeft onderzocht hoe zij zich wil positioneren ten aanzien van bovenstaande ontwikkelingen en hoe zij kan bijdragen aan een optimale brandveiligheid in Twente. Deze strategie wordt in de komende jaren verder geïmplementeerd.

- *Inrichting regionale uitvoeringsdiensten (RUD's en Brzo-RUD's) of Omgevingsdiensten*

In Nederland ontstaat een stelsel van Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) dat belast is met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Een RUD, ook wel Omgevingsdienst genoemd, is één loket voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) op het gebied van milieu en mogelijk ook bouwen, natuur en water. Voor de vergunningverlening en handhaving rondom de BRZO-bedrijven zijn er zes gespecialiseerde RUD's.

De ontwikkeling inzake de Regionale Uitvoeringsdiensten (zowel inzake de uitvoering van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) als ook van het BRZO) is van invloed op de vormgeving van de advisering door de brandweer. Vanaf 1 januari 2018 moeten alle omgevingsdiensten verplicht als openbaar lichaam zijn ingericht. De gemeenten zijn bezig met het overgaan van het personeel om deze Omgevingsdienst voor Twente vorm te gaan geven. Brandweer Twente zal in deze een extern kennispunt brandveiligheid zijn en blijven, waardoor de manier van adviseren aan een Omgevingsdienst gelijk is aan de advisering aan een gemeente of provincie.

2. Opkomsttijden en doorontwikkeling repressie

RemBrand is een onderzoek dat gericht is op het bereiken van minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat dit alleen in een coproductie tussen verschillende partijen bereikt kan worden. Het huidige wettelijke kader legt te veel focus op opkomsttijden waarvan de onderbouwing ook nog moeilijk te achterhalen blijkt. De eerste fase is in opdracht van het Veiligheidsberaad vervolgd (RemBrand fase 2). Hierin zijn criteria gedefinieerd in termen van output- en outcome voor alle schakels van de veiligheidsketen, die een effect hebben op de impact van de brandweerbijstand voor de maatschappij. De uitkomsten van RemBrand hangen samen met de aankondiging dat de Wet Veiligheidsregio's geëvalueerd wordt. Het werkveld is nog in afwachting van deze herziening van de wet. Deze herziening bevat naar verwachting wijzigingen met betrekking tot de normtijden.

Voor het landelijke niveau ziet de agenda voor minder brand, minder slachtoffers en minder schade er dan als volgt uit, waarbij per thema indicatief de actoren zijn aangegeven:

- Het snel verbeteren van de rookmelderdichtheid door het bevorderen en ondersteunen van landelijke, en lokale acties enerzijds, en het bevorderen van wet- en regelgeving om werkende rookmelders in woningen te verplichten anderzijds.
- Het bevorderen van wet- en regelgeving voor Brandveilig meubilair.
- Veiligheidslabel voor woningen en bewoners (techniek en gedrag).
- Brandveiligheid in het technisch onderwijs (m.n. bouw- en installatie-gerelateerd).

In navolging op de landelijke ontwikkelingen, is brandweer Twente in 2016 gestart met het programma Risicogerichte Brandweerbijstand 2020. De landelijke zienswijzen worden hierbij toegepast en vertaald naar de Twentse praktijk. In dit programma wordt ook gewerkt aan het realiseren van het bestuurlijk uitgangspunt van een vergelijkbare regio (voortkomend uit de besluitvorming over de herverdeling financieringssysteem): het realiseren van een balans tussen de risico's en de bijbehorende maatregelen. Gelijkwaardige brandweerbijstand in heel Twente bij risico's van dezelfde aard en omvang (AB 29 juni 2015).

Informatie-gestuurd werken is hierbij een belangrijke voorwaarde en heeft dan ook prioriteit. Immers, inzicht in de aard en omvang van de risico's en de prestaties van de brandweer is nodig om de gevraagde afweging te maken. Het informatie en operationeel centrum van brandweer Twente speelt hierin een ondersteunende rol.

Er liggen drie leidende principes ten grondslag aan de aanpak:

- Accent verlegd van repressie naar preventie: deze beweging (bekend onder de term 'vlinderdas' of 'voor het vlammetje') is enige jaren geleden ingezet. In een aantal gevallen zal deze nog verder worden doorgevoerd in de komende jaren.
- Risico gestuurde aanpak: de risico's zijn leidend voor het handelen en organiseren. Het betreft hier voorlichting, advisering, toezicht, opleiding, oefenen, preparatie, paraatheid, etc. In feite wordt deze aanpak ook toegepast binnen de bedrijfsvoering.

- Twentse aanpak met lokale accenten: waar het mogelijk is wordt (veelal vanuit efficiency) gekozen voor een aanpak op Twentse schaal. De risico's laten dit niet altijd toe. Dan wordt een lokale focus aangebracht om het beoogde veiligheidsniveau te behalen.

Een separate bestuurlijke voortgangsnotitie over dit onderwerp is onlangs opgesteld.

3. Meldkamer brandweer

De meldkamer brandweer is op dit moment nog een onderdeel van de meldkamer Twente. Landelijk loopt er een project om de meldkamers te reorganiseren. Er komt één nieuwe landelijke meldkamerorganisatie die verantwoordelijk wordt voor de meldkamers in Nederland. Het aantal locaties van de meldkamers gaat terug van 25 naar 10, waarbij de meldkamer voor de oostelijke regio's in Apeldoorn is voorzien. De meldkamer van de toekomst moet in 2020 operationeel zijn qua nieuwe werkwijze – conform het bestuurlijk vastgestelde Samenvoegingsplan Meldkamers Oost Nederland (16 oktober 2017). Uitgangspunt bij de transitie is dat dit een geleidelijk proces is waarbij de nieuwe manier van werken wordt uitgewerkt en beproefd. Twente is betrokken bij het landelijke en regionale proces.

4. Vrijwilligersagenda

De *Brandweer over morgen* schetst het toekomstconcept voor de brandweer in 2040 met vrijwilligheid als belangrijke basis.

De vrijwilligers vormen de lokale sleutel naar de vermaatschappelijking van de brandweer. Met een effectieve uitvoering van de lokale brandweezorg rukken zij lokaal niet alleen uit voor brand en hulpverlening, maar helpen zij burgers ook brand te voorkomen en leren te beperken. Op deze wijze wordt vrijwilligheid in de hele lijnorganisatie vertegenwoordigd.

Diverse onderzoeken onder de brandweervrijwilligers hebben de tevredenheid van het vrijwilligerswerk aangetoond. Aandachtspunten voor verbetering zijn:

- In te spelen op de (h)erkenning van de vrijwilligers op hun specifieke maatschappelijke positie in de lokale samenlevingen,
- In te spelen op de vervreemding in de organisatieopbouw en;
- Rekening houden met de toenemende belasting thuis, bij de werkgever en in de kazerne.

In Twente wordt er gewerkt met de vrijwilligersagenda, waarbij de landelijke visie wordt ingebed. De werving van nieuwe vrijwilligers is een jaarlijks terugkerende campagne, op basis van het ideale aantal en het personeelsverloop.

5. Ontwikkelingen Business Intelligence

Data-analyse wordt binnen Brandweer Twente sinds enige tijd in het IOC structureel opgepakt. Met de verkregen informatie wordt het functioneren achteraf beoordeeld en worden eveneens afwegingen gemaakt naar de toekomst. Het is een instrument om de kwaliteit en efficiency van de brandweezorg, zowel preventief als repressief, te verbeteren. Hiervoor is structureel personele capaciteit nodig.

Algemeen zijn de ontwikkelingen BI samen te vatten in vier aandachtsgebieden:

- In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen infrastructuur
- In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen basisomgeving (servers en randapparatuur)
- In stand houden/onderhouden en doorontwikkelen van de operationele informatievoorziening
- Doorontwikkeling gebruik informatie als ondersteuning van de (crisis) organisatie.

Wat willen we bereiken?

Brandweer Twente is een herkenbare brandweerorganisatie die optreedt als sterke partner zowel in Veiligheidsregio Twente als daarbuiten. Onze bedrijfsvoering is gericht op efficiënt en risicogericht werken met een goede balans tussen kosten en baten. We streven naar een professionele en slagvaardige brandweezorg, die voldoet aan wensen en verwachtingen van de inwoners. Die past binnen dat wat de wet en ons bestuur van ons vraagt. We staan elke dag 24/7 paraat voor een veilig Twente. Dit doen we door uit te rukken naar kleine branden en complexe incidenten én door te werken aan het voorkomen van branden en ongevallen via preventie. Ons doel daarbij is minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Wat gaan we doen?

1. Ondernemende en vernieuwende organisatie

We kijken steeds naar de risico's in Twente en de gegevens die we daarover hebben. Onze acties stemmen we daarop af. Daarbij hebben we aandacht voor bestaande en nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij.

- We verzamelen steeds meer informatie uit onze organisatie, maar ook daarbuiten. Deze informatie geeft ons inzicht om onderbouwde keuzes te maken in ons werk. Dit noemen we Business Intelligence.

- b. We zijn vernieuwend: altijd op zoek naar het inzetten van nieuwe technologie en werkwijzen om er voor te zorgen dat onze mensen veilig en professioneel hun werk kunnen doen.
- c. Voor het vlammetje zijn we blijvend op zoek naar kennis over oorzaken en slimme manieren om incidenten te voorkomen. Dit doen we door advisering en toezicht op bestaande en nieuwe ontwikkelingen, lesgeven in brandveiligheid op ROC en Hogescholen en . door het verhogen van veiligheidsbewustzijn d.m.v. voorlichting en workshops. De Riskfactory is daarvan een structureel onderdeel.
- d. We staan 24/7 paraat vanuit ons netwerk van 29 kazernes. Elke kazerne levert een bijdrage aan het grote geheel. Elke kazerne krijgt ruimte voor lokale keuzes, bijvoorbeeld over oefenen, de kazerne en materiaal.

2. Mens staat centraal

- a. Medewerkers voelen zich gezien en gewaardeerd. We luisteren naar elkaar en hebben begrip voor elkaars rol en positie. Samen zijn we trots op Brandweer Twente.
- b. We staan bekend als een organisatie waar fitheid en gezondheid belangrijk is. Medewerkers zijn mentaal en fysiek gezond. Er zijn goede arbeidsomstandigheden en we werken aan mentale veerkracht.
- c. Het oefenprogramma sluit aan bij de wensen en behoeften van het repressieve personeel: wat je al kunt hoeft je niet te oefenen. Mensen worden uitgedaagd om te leren en krijgen de laatste kennis en inzichten aangeboden.
- d. We hebben aandacht voor de vakbekwaamheid en inzetbaarheid van onze mensen. Daarbij stimuleren we mensen om zelf na te denken over hun loopbaan. De organisatie faciliteert en ondersteunt hierin.
- e. Vrijwilligers vormen het grootste deel van ons personeelsbestand en voelen zich betrokken bij hun kazerne. Daarbij ligt de nadruk op het zoeken en het opleiden van voldoende repressieve vrijwilligers. De jeugdbrandweer biedt daarin kansen. Daarnaast kijken we naar nieuwe varianten van vrijwilligheid o.a. gerelateerd aan Brandveilig Leven.

3. Midden in de maatschappij

- a. We leggen steeds verbindingen met andere organisaties in de maatschappij. Bijvoorbeeld voor het verbeteren van veiligheid voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen en zorg.
- b. Met bedrijven en onderwijsinstellingen werken we samen, zodat kennis zoveel mogelijk wordt gedeeld en we elkaar op gebied van veiligheid versterken. De Twente Safety Campus speelt hierin een belangrijke rol.
- c. Landelijk bouwen we mee aan het Nederlandse brandweernetwerk. We laten daarbij onze Twentse stem horen. We zorgen o.a. voor een goede overgang van de Twentse meldkamer naar Oost Nederland.
- d. Als onderdeel van Veiligheidsregio Twente werken we voor de Twentse gemeenten. De brandweer is daarbij een deskundig adviseur. Specifieke thema 's voor de komende jaren is de introductie van de Omgevingswet en de nieuwe ontwikkelingen rondom duurzaamheid.
We staan ook paraat bij grote en complexe incidenten. Dit doen we door een slagvaardige bijdrage te leveren aan de crisisorganisatie van Veiligheidsregio Twente. We werken daarin samen met andere veiligheidspartners.

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2018)	Ambitieniveau (2019)
Verbinding met de gemeentes	1a	Principebesluit tot regionalisering	Brandweer Twente komt jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.	Brandweer Twente komt indien gewenst jaarlijks in iedere gemeente 1x langs om de gemeenteraden/-besturen te informeren over haar activiteiten.
Brandweer levert een bijdrage in de multidisciplinaire vakgroepen.	1b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	100%	100%
De indicatorenset zoals vastgesteld in de programmabegroting wordt in VRT verband gemonitord.	1c	Nvt	Rapportage in BERAP en in de jaarrekening	Rapportage in BERAP en in de jaarrekening
Vrijwilligersagenda wordt gebruikt voor faciliteren en motiveren van vrijwilligers	1d	NvT	De agenda is actueel en wordt geïmplementeerd in samenwerking met vrijwilligers.	Zichtbare plek in organisatie. Agenda en ondersteuning op orde.

Productdienstencatalogus (PDC) met afspraken over de werkwijze m.b.t. de thema's advies en controles/toezicht.	2a,b	N.v.t.	In 2017 ev. worden de afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.	In 2018 ev. zijn de afspraken uniform en worden die afspraken met de gemeentes gemonitord en waar nodig bijgestuurd.
Adviestermijn	2a,b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	90 % van de afgegeven adviezen is binnen de afgesproken en vastgelegde termijn verstrekt. 95% van de afgegeven adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria (PDC).	De afgegeven adviezen worden integraal behandeld en in nauwe samenwerking en afstemming met gemeente afgehandeld en verstrekt. De adviezen voldoen aan de afgesproken en vastgestelde kwaliteitscriteria.
Toezicht (controles brandveiligheid)	2a,b	Visie <i>Brandweer Twente over Morgen</i>	Ten minste 90% van de afgesproken controles is gerealiseerd. Tevredenheid over de uitgevoerde controles is minimaal voldoende (bepaald i.o.m. gemeente).	De diepgang, voortgang en realisatie van controles zijn afgestemd met de gemeenten. Daarbij wordt gestreven naar een integraal kwaliteitsniveau. Er vindt periodieke afstemming plaats met alle gemeenten omtrent de voortgang en eventuele bijzonderheden.
Brandveilig leven*	2c	n.v.t.	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 46.000 mensen. Betreft burgers die direct bereikt zijn door een BVL activiteit (bijv. leerlingen op scholen) en burgers die indirect in contact zijn gekomen met een BVL activiteit (bijv. de ouders van de leerlingen die deelnemen aan een BVL activiteit).	Bereik activiteiten BVL: jaarlijks ca 50.000 mensen.
Brandonderzoek	2d	n.v.t.	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – 100% van de woningbranden onderzocht	Naast de reguliere brandonderzoeken wordt: – 100% van de branden met slachtoffers onderzocht – Op verzoek worden woningbranden onderzocht
Basisbrandweezorg: uitrukken die voldoen aan de normtijd	3a	Dekkingsplan Brandweer Twente	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente in	Bij daadwerkelijke uitrukken voldoet BRW Twente aan

			90% van de gevallen aan de berekende tijd uit het vastgestelde dekkingplan Brandweer Twente.	de wettelijke maximale opkomsttijd van 18 minuten. Wij rapporteren periodiek over de mate waarin we hebben voldaan aan de berekende tijden uit het dekkingplan.
Risicogerichte brandweezorg	3b,c	n.v.t.	Programma Risicogerichte Brandweezorg gestart: voortgangsnotitie bestuurlijk vastgesteld in 2017.	Uitvoering programma risicogerichte brandweezorg loopt. Er wordt een start gemaakt met de actualisering van het dekkingplan 2020-2023.

Wat gaat het kosten?

Brandweer	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Repressie	13.411.054	1.080.705	12.900.183	1.041.344	510.871	39.361
Beheer & Techniek	12.259.742	1.207.906	11.560.726	1.100.390	699.016	107.516
Brandveiligheid	4.206.906	337.437	3.994.475	322.447	212.431	14.991
Vakbekwaamheid	5.582.780	491.797	4.323.241	348.986	1.259.539	142.811
Strategie & Ondersteuning	11.378.532	1.609.059	12.451.144	1.953.248	-1.072.612	-344.189
Troned	2.101.398	2.101.398	1.933.848	1.933.848	167.550	167.550
Totaal Brandweer	48.940.412	6.828.303	47.163.617	6.700.263	1.776.795	128.040
	42.112.110		40.463.354		1.648.756	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 225.971. Incidentele middelen (vooruit ontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 onder andere besteed aan:

- Twente Safety Campus (cofinanciering investeringen)
- Diverse overige projecten

3.2.1 Twente Safety Campus^[1]

De Twente Safety Campus (TSC) is een plek waar partners op het gebied van veiligheid elkaar ontmoeten en samenwerken. De Twente Safety Campus is opgezet vanuit een denken-doen-beleven- concept.

Het 'doen' gedeelte van Twente Safety Campus is het oefencentrum **TRONED** waar verschillende hulpdiensten werken aan hun vakbekwaamheid. Er is ruimte om te oefenen, om te experimenteren en om bezig te zijn met de praktijk. Het centrum wordt gebruikt door Twents brandweerpersoneel, maar wordt ook ingezet voor trainingen aan andere regio's en partners in het veiligheidsdomein, die deze trainingen inkopen.

In de **Risk Factory** kan veiligheid 'beleefd' worden. Het doel is vergroten van het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van burgers. In de Risk Factory kunnen mensen door levensechte simulaties (on)veiligheid aan den lijve ervaren. Zo leren mensen een onveilige situatie te herkennen of te voorkomen. Ook leren ze om in een bepaalde situatie snel, veilig en zeker te kunnen optreden. Hierbij krijgen ze voorlichting en handelingsperspectieven aangeboden.

Het **Safety Field Lab** is een plek waar kennis ('het denken') centraal staat en een platform biedt om samen met kennisinstituten en bedrijven kennis en producten om ideeën te ontwikkelen naar producten en deze naar de veiligheidspraktijk te brengen. In de kennisprogramma's wordt samengewerkt met andere partijen waarbij we op zoek zijn naar innovatieve veiligheidsoplossingen. Oplossingen die Twente (betaalbaar) veilig houden én die vermarkt kunnen worden: van kennis naar kunde naar kassa.

Hiermee is de TSC een belangrijke ontmoetingsplek voor veiligheid in Twente. De verschillende onderdelen van de TSC (oefencentrum TRONED, de Risk Factory en het Safety Field Lab) halen verschillende disciplines en deskundigheden bij elkaar en waar mensen en kennis bij elkaar komen ontstaan ideeën en bedrijvigheid. Dit is de kern van TSC als onderdeel van het brede veiligheidsnetwerk in Twente, waarvan ook Twente Safety&Security deel uitmaakt.

Bestuurlijk

In november 2014 heeft het AB VRT besloten om een deel van TSC uit de projectfase te halen en dit deel als integraal onderdeel van de Veiligheidsregio Twente voor een periode van tenminste 5 jaar te exploiteren en door te ontwikkelen. Daarnaast is in december 2014 door het AB VRT opdracht gegeven voor het uitwerken van een 'open ontwikkelroute' waarin de toekomstige mogelijkheden, inclusief de bijbehorende route en beslispunten, van TSC in samenhang met TS&S worden verkend. Dit wordt opgepakt in het programma Twente Safety Campus. Het bestuur is in november 2015 tijdens de bestuurlijke tweedaagse over veiligheid geïnformeerd over de laatste stand van zaken rondom de Twente Safety Campus. In 2017 is de visie op doorontwikkeling van de Twente Safety Campus verder uitgewerkt en wordt er periodiek een terugkoppeling gegeven.

Wat willen we bereiken?

We willen de vakbekwaamheid en professionaliteit van hulpverleners en de hulpverlenersorganisatie stimuleren. Met de Risk Factory geven we invulling aan het veiligheidsbewustzijn door de zelfredzaamheid en het handelingsperspectief van Twentse burgers te vergroten. Niet alleen voor basisschoolleerlingen, maar ook voor hun omgeving en de groep van thuiswonende ouderen vanaf 65-70 jaar. Samen met bedrijven en kennisinstellingen zijn we op zoek naar innovatieve veiligheidsoplossingen die Twente betaalbaar veilig houden. Hiermee helpen we tevens Twentse bedrijven om ideeën door te ontwikkelen tot vermarktbare producten (Safety Field Lab). Dit alles naast de bijbehorende doelstelling om TSC op een bedrijfseconomisch verantwoorde manier exploiteren, continueren en doorontwikkelen.

Wat doen we ervoor?

We bieden onze activiteiten aan, aan verschillende doelgroepen:

- Oefenprogramma's en trainingen voor hulpverleners (Troned);
- Interactieve educatieprogramma's gericht op veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid van inwoners (Risk Factory);
- Mogelijkheden voor testen, simulaties en experimenteermogelijkheden voor bedrijven (Safety Field Lab). In het fieldlab wordt samengewerkt met bedrijven en overheidspartijen aan veiligheidsthema's. Hier worden onder andere producten getest op brandveiligheid. Daarnaast vindt daar co-creatie plaats, waarbij de unieke kenmerken van het vliegveld (afgeschermd, mooie testlocatie, veel ruimte) wordt benut.

^[1] Twente Safety Campus opereert programma-overstijgend. Omdat de brandweerkolom het grootste aandeel heeft in de activiteiten is TSC onder dit programma verantwoord.

Vanaf 2016 is onder andere gestart met een gemeenschappelijk dronescentrum. Dit ontwikkel, test en opleidingscentrum voor drones is een publiek-private samenwerking waarbij een focusgebied is drones in relatie tot Safety & Security. Vanaf 2017 wordt aan de rol van de VRT als "trekker" naar "partner" meer inhoud gegeven (conform AB besluit van 10 oktober 2016).

Onderstaand in hoofdlijnen de financiële kenmerken van en de belangrijkste financiële opgave voor de betreffende onderdelen van TSC.

Troned

Balanswaarde per 01-01-2019	3,4 mln.
Exploitatieomvang	2,0 mln.
Personele sterkte	8,1 fte
Uitgangspunten financieel	Kostendekkende exploitatie.
Belangrijkste dekkingsbronnen	a. Omzet uit trainingen b. Inzet BDUR-gelden (als buffer)
Primaire focus financieel	Realiseren van genoeg cashflow om continuïteit te waarborgen.

Risk Factory

Balanswaarde per 01-01-2019	0,1 mln.
Exploitatieomvang	0,3 mln.
Personele sterkte	1,65 fte (basiscapaciteit)
Uitgangspunten financieel	Basiscapaciteit geleverd vanuit staande organisatie. Aanvullende uitgaven gefinancierd uit bijdragen van partners / derden.
Gebruikte dekkingsbronnen	– Gemeentelijke bijdrage (basiscapaciteit) – Bijdragen scholen en overige instellingen – Inzet BDUR-gelden (als buffer)
Primaire focus financieel	Borging structurele financiering Risk Factory.

Safety Field Lab

Balanswaarde per 01-01-2019	0,2 mln.
Exploitatieomvang	0,16 mln.
Personele sterkte	0,6 fte
Uitgangspunten financieel	Test- en certificering: kostendekkende exploitatie. Onderzoek en ontwikkeling: veelal gericht op cofinanciering.
Gebruikte dekkingsbronnen	– Subsidies – Omzet derden – Inzet BDUR-gelden (niet als buffer, maar gericht)
Primaire focus financieel	Financiële houdbaarheid van innovaties Risicoafweging bij doorontwikkeling / verbreding Field Lab

3.3 Programma GHOR

Portefeuillehouder	T.J. Schouten
Programmamanager	S. Dinsbach

Samenvatting

GHOR Twente coördineert, regisseert en adviseert over de geneeskundige hulpverlening bij rampenbestrijding en crisisbeheersing. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen de bureauorganisatie en de crisisorganisatie.

De bureau organisatie heeft de volgende reguliere werkzaamheden:

- Evenementadvisering
- Beleidsmatige en inhoudelijke advisering
- Het ontwikkelen van plannen en procedures
- Opleiden, trainen en oefenen

Alle producten en taken van GHOR Twente zijn opgenomen in een productenboek.

De geneeskundige zorg tijdens een crisis wordt geleverd door verschillende geneeskundige organisaties, zoals ambulancediensten, GGD, huisartsen en ziekenhuizen. GHOR Twente vormt de schakel tussen deze organisaties. Zij coördineert de geneeskundige hulpverlening tijdens crises. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van een grootschalige stroomuitval tot een ongeval met een groot aantal slachtoffers.

Missie en visie

Samen werken aan een veilig Twente

De GHOR is De enige onafhankelijke, verbindende schakel tussen zorg en veiligheid met de focus op eigen verantwoordelijkheid van de partners. Waarbij de volgende waarden geformuleerd zijn: GHOR Twente is zichtbaar, betrouwbaar, betrokken, laagdrempelig en toegevoegde waarde.

Kaderstellende beleidsnota's

- Visiedocument Veiligheidsregio Twente
- Organisatieplan VRT
- Regionaal risicoprofiel VRT
- Regionaal beleidsplan VRT
- Regionaal crisisplan VRT
- Actieplan GHOR Twente 2020
- Productenboek GHOR Twente

Trends en Ontwikkelingen

Zelfredzaamheid en informatie gestuurde GHOR

Een belangrijke trend en ontwikkeling is dat de burgers langer thuis blijven wonen. Hierdoor verspreiden zich ook de risico's voor minderzelfredzame burgers. Bij rampen/crisis zijn deze mensen niet meer in beeld. Het is dus zaak om de minderzelfredzame burgers beter in beeld te krijgen. Hiervoor zal gebruik moeten worden gemaakt van big data. Voor de advisering en operationele crisisorganisatie, met name bij de grootschalig inzetten is een informatie gestuurde GHOR noodzakelijk.

Omgevingswet

Met de implementatie van de omgevingswet wordt tevens onderzocht welke impact deze heeft. Hierbij wordt de samenwerking met de GGD verkend met de vraag of een coalitie voor beiden voordeel heeft.

Wat willen we bereiken?

De GHOR heeft als opdracht het coördineren van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises, oftewel de witte kolom. Deze crisissituaties kunnen uiteenlopen van bijvoorbeeld een grootschalige stroomuitval tot een ongeval of ramp met een groot aantal slachtoffers. Verder heeft de GHOR als taak ondersteuning te bieden en coördinatie te verzorgen bij de voorbereiding van partijen op rampen en crises. Met het uiteindelijke doel om slachtoffers onder alle omstandigheden verantwoorde zorg te bieden, door een samenhangende zorgketen. Een zorgketen waarbij ook sprake is van een nauwe samenwerking met andere hulpdiensten. De GHOR adviseert daartoe de zorgsector en overige overheden en organisaties over de wijze van voorbereiding.

Wat gaan we doen?	
1. Innovatie als uitgangspunt van ons denken en doen	a. Live-op door ontwikkelen
2. Goede informatievoorziening	a. Investeren in een goede informatievoorziening koud en warm b. Ontwikkelen rol GHOR Twente binnen VIC c. Doorontwikkeling HIN piket d. Participeren in de werkgroep informatiemanagement (landelijke en regionaal)
3. Anticiperen op en faciliteren van ontwikkelingen in de samenleving	a. Participeren in de werkgroep omgevingswet en vergunningen b. Het project veilig en gezond wonen c. Participeren in de doorontwikkeling van de Risk Factory d. Het actief meedenken, ontwikkelen, uitvoeren, en voor bereiden op terrorisme gevolg bestrijding e. Evenementen advisering en beleidsontwikkeling f. Participeren in het traject 'ziekte en antibioticaresistentie' in samenwerking met de GGD en Acute Zorg Euregio g. Vervolgtraject Jodiumprofylaxe
4. Een op de samenleving afgestemde crisisorganisatie	a. Risico en crisiscommunicatie. In samenwerking met VRT, de verbinding maken. Tussen operationele GHOR functies en het aangeven van informatie bij communicatie woordvoering b. Repressieve GHOR: Doorontwikkeling crisisorganisatie c. OTO GHOR: Uitvoeren en participeren in het multi OTO traject d. Evaluatie en lerende organisatie: Mono GHOR en multidisciplinair
5. Samenwerking zoeken en intensiveren	a. Partners van zorg continuïteit in hun kracht zetten b. Convenanten herzien c. Communiceren en informeren van partners, zichtbaarheid van de GHOR verbeteren d. Ketenpartners meer betrekken bij de GHOR op: Bestuurlijk niveau, Managementniveau en organisatieniveau. En op operationeel niveau gericht op de Informatiemanagers, crisis coördinatoren etc. e. Samenwerking Oost 5 intensiveren op het gebied van gebied van de repressieve organisatie, OTO, grensoverschrijdende samenwerking, kwaliteit en de informatie gestuurde organisatie van de GHOR en GGD.

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2018)	Ambitieniveau (2019)
Advisering GHOR bij C evenementen	3	Regionaal evenementen beleid	100%	100%
Sleutelfuncties bemenst	4	Reg. crisisplan	100%	100%
GHOR functionarissen opgeleid en min. 1x beoefend	4	OTO jaarplan	85%	85%
Evaluaties na inzet	4	Evaluaties na inzet	100%	100%

Wat gaat het kosten?

GHOR	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bedrijfsvoering GHOR	897.962	893.555	895.367	906.992	2.595	-13.437
GHOR functionarissen	418.667	-	415.891	-	2.776	-
Opleiding, training en oefenen	159.499	33.000	122.934	-	36.565	33.000
Operationele planvorming	49.070	-	47.687	-	1.383	-
Innovatie	21.000	21.000	50.000	50.000	-29.000	-29.000
Totaal GHOR	1.546.197	947.555	1.531.879	956.992	14.318	-9.437
	598.642		574.887		23.755	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 76.167. Incidentele middelen (vooruitontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 besteed aan:

- versterking en verbetering van trajecten kwaliteitszorg
- Diverse innovatieve projecten

3.4 Programma Gemeenten

Portefeuillehouder	T.J. Schouten
Programmamanager	Jan Eshuis - H.G.W. Meuleman

Samenvatting

De Wet Veiligheidsregio's stelt de gemeentelijke kolom verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de bevolkingszorg. Binnen deze kolom is de coördinerend gemeentesecretaris belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen voor crisisbeheersing en Bevolkingszorg. De uitvoering van de taken worden gedaan door de Twentse Ambtenaren Openbare Veiligheid (AOV) en het veiligheidsbureau, in samenwerking met het team bevolkingszorg en externe partners.

De doorontwikkeling naar de nieuwe crisisorganisatie is afgerond en in 2017 worden, ook voor Bevolkingszorg, de laatste aanpassingen gedaan. Daarmee is de basis op orde. Binnen Bevolkingszorg willen we het thema zelfredzaamheid meer vorm en inhoud gaan geven. We willen meer gebruik maken van de kennis, kunde en activiteiten van onze partners en de eigen kracht van inwoners meer benutten. Dit sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen.

Missie en visie

De visie van de gemeentelijke kolom sluit aan bij die van de VRT en de landelijke visie 'Bevolkingszorg op Orde (BZOO)'. Zelfredzame burgers moeten in staat worden gesteld om hun eigen weg te gaan en wanneer dat nodig is, moeten zij daarin gefaciliteerd en gestimuleerd worden. Dit betekent dat Bevolkingszorg zich meer moet richten op het helpen van diegenen die verminderd dan wel niet zelfredzaam zijn. Spontane hulp uit de samenleving wordt waar mogelijk geaccepteerd, gestimuleerd en gefaciliteerd.

Kaderstellende beleidsnota's

- Regionaal Beleidsplan 2016-2019
- Regionaal Crisisplan 2017-2020
- Handreiking Maatschappelijke Onrust
- Organisatieplan 'inrichting gemeentelijke kolom' (2011)
- Bevolkingszorg op orde in Twente (2014)

Trends en Ontwikkelingen
De trends, benoemd in het multi deel van deze begroting, zoals terrorismedreiging en de toenemende nadruk op zelfredzaamheid, hebben ook invloed op de kolom Bevolkingszorg.

Wat willen we bereiken?
• Bevolkingszorg is er zowel voor de fysieke als sociale crises • Uitdragen van de visie van BZOO in Twente aan (externe) crisispartners; • Het opleiden en oefenen van het team bevolkingszorg op basis van deze visie; • Zorgdragen voor een goede verbinding tussen de vakgebieden van zorg en veiligheid; • Faciliteiten van gemeenten zijn op orde voor de regionale crisisorganisatie

Wat gaan we doen?
De gemeentelijke kolom, bestaande uit het veiligheidsbureau, de Twentse AOV's en het team bevolkingszorg, geeft uitvoering aan het jaarplan Bevolkingszorg. Hier staan alle activiteiten, zowel projectmatig als beheersmatig, benoemd die gerelateerd zijn aan de visie en de doelstellingen.

Indicatoren				
Indicator	Nr. activiteit	Bron	Huidig niveau (2018)	Ambitieniveau (2019)
Percentage van de taken van het jaarplan zijn uitgevoerd door de gemeentelijke kolom		Jaarplan 2018	80%	80 %
Percentage van de sleutelfunctionarissen, Algemeen Commandant (AC) BZ, Officier van Dienst (OVD) Bevolkingszorg (BZ), HIN en hoofden Bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend		Jaarplan 2018	< 80%	> 80%

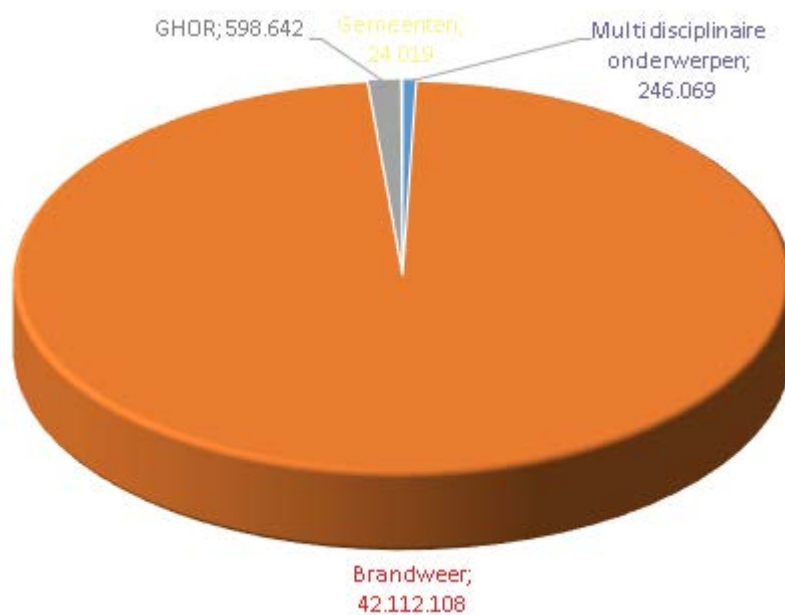
Wat gaat het kosten?

Gemeenten	2019		2018		Verschil	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Gemeentelijke processen	188.792	259.009	186.709	258.854	2.084	155
Bevolkingszorg	282.543	188.307	274.780	188.307	7.763	-
Totaal Gemeenten	471.335	447.316	461.489	447.161	9.847	155
	24.019		14.328		9.692	

In de begroting 2019 zijn incidentele baten en lasten opgenomen voor in totaal € 13.692. Incidentele middelen (vooruit ontvangen BDUR-gelden en/of subsidies) worden in 2018 en 2019 besteed aan:

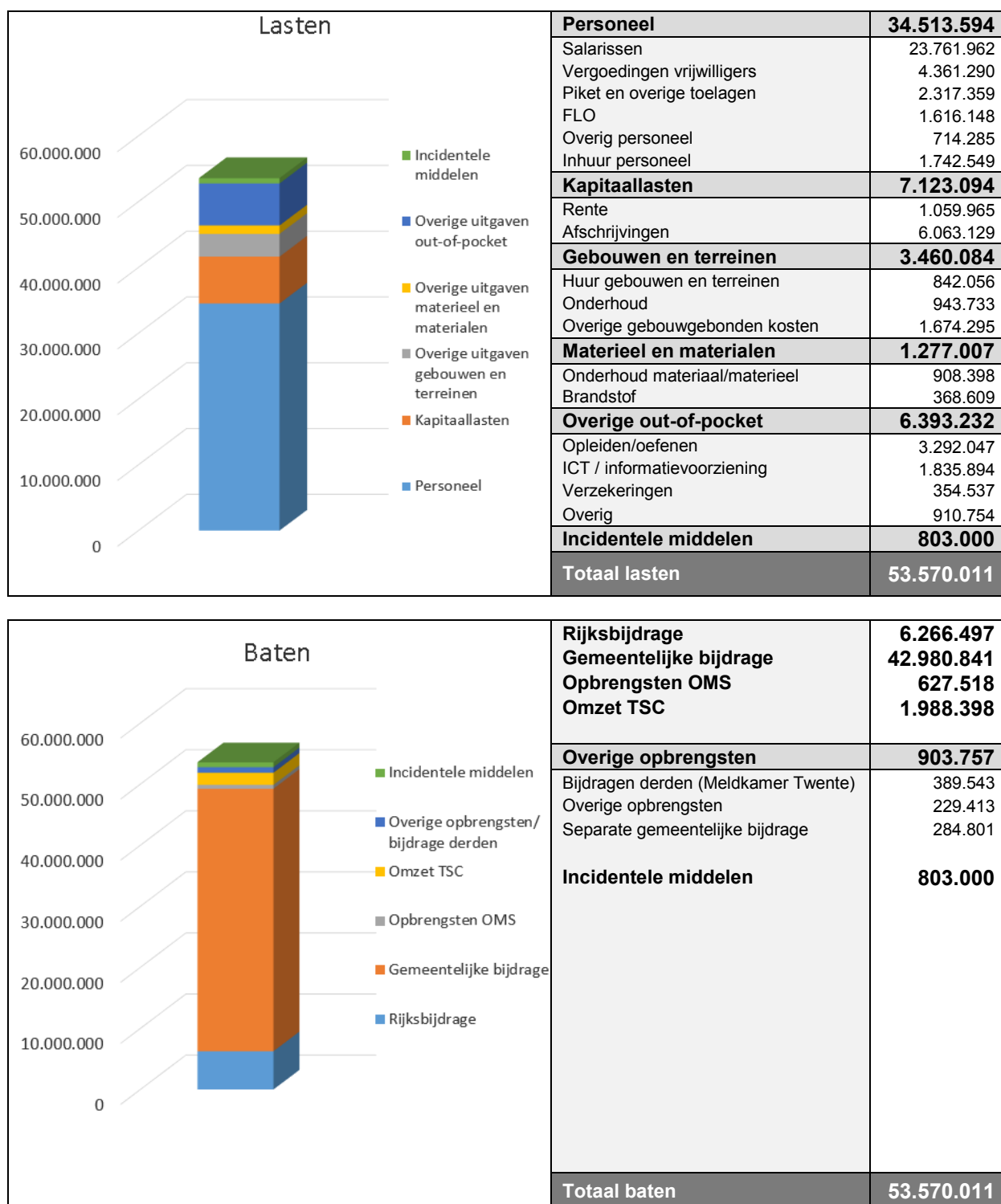
- Multi oefenprogramma

3.5 Geraamde totaal saldo van baten en lasten

Programma	Lasten	Baten	Totaal
Multidisciplinaire onderwerpen	2.612.066	2.365.997	246.069
Brandweer	48.940.412	6.828.303	42.112.110
GHOR	1.546.197	947.555	598.642
Gemeenten	471.335	447.316	24.019
Totaal Veiligheidsregio Twente	53.570.011	10.589.170	42.980.841

3.6 Overzicht van herkomst en bestedingen baten en lasten

4 Paragrafen

De begroting bevat de volgende paragrafen:

1. **Weerstandsvermogen en risicobeheersing**
2. **Onderhoud kapitaalgoederen**
3. **Financiering**
4. **Bedrijfsvoering**
5. **Verbonden partijen**

Dit hoofdstuk bestaat uit 5 paragrafen. Ze geven een dwarsdoorsnede van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Deze aspecten kunnen grote financiële gevolgen hebben en daardoor de realisatie van de programma's beïnvloeden.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

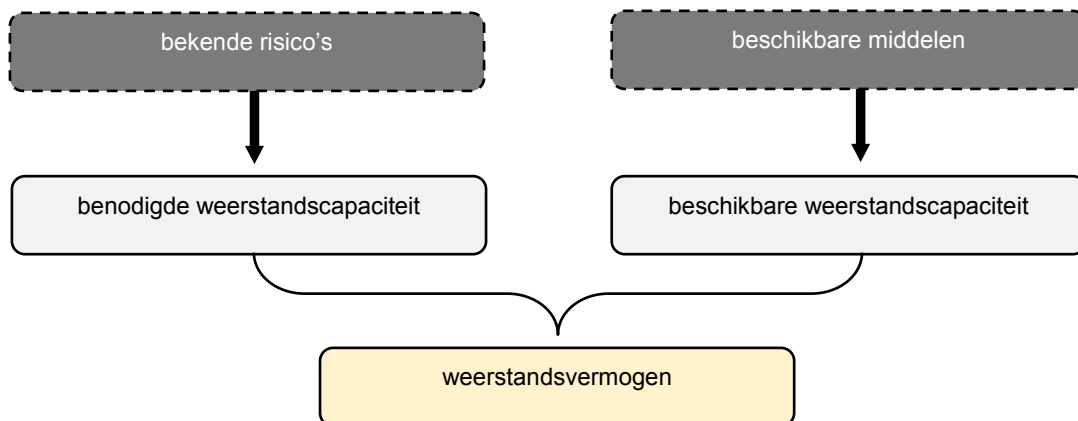
Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf omvat zowel de beschikbare weerstandscapaciteit als een inschatting van risico's die daarmee moeten worden afgedekt. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit. Al afgedekte risico's, via voorzieningen of verzekeringen, hebben geen invloed op het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen laat zien hoe robuust de begroting van de VRT is voor wat betreft het kunnen opvangen van risico's.

Technisch gesproken geeft het weerstandsvermogen de relatie weer tussen:

- a. De middelen en mogelijkheden waarover VRT beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit);
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit komt tot uiting in de benodigde weerstandscapaciteit.

Schematisch:

In 2015 is het beleidskader risicomanagement / weerstandsvermogen vastgesteld. Het beleidskader is in samenspraak met specialisten vanuit gemeenten uitgewerkt. Het cyclische karakter ervan maakt het mogelijk om de systematiek onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Het beleidskader geeft aan wat als beschikbaar weerstandscapaciteit kan worden gerekend en hoe, op basis van de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit wordt berekend.

4.1.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit dient om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. We maken hierbij onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat in beginsel uit algemene middelen die als buffer dienen voor de opvang van onvoorziene incidentele kosten. Voor de VRT geldt dat vanwege de hybride financieringsstructuur de middelen afkomstig kunnen zijn van zowel de gemeenten als het Rijk.

Gemeentelijke middelen

Tot het weerstandsvermogen wordt gerekend de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarop nog geen verplichtingen rusten.

De VRT beschikt per 1 januari 2018 over een Algemene Reserve van € 404.000. De bestemmingsreserves waarop nog geen verplichting rusten bedragen in totaal € 617.000.

Rijksmiddelen

Veiligheidsregio's ontvangen jaarlijks een doeluitkering van het Rijk, de zogenaamde Brede Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR). De BDUR is in brede zin inzetbaar voor de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De BDUR is sinds 2011 verhoogd ter naleving van de nieuwe wet- en regelgeving. Eerder al hebben regio's voor hetzelfde doel incidentele stimuleringsbijdragen ontvangen. Deze financiële injecties van het Rijk zijn in Twente maar beperkt aangewend.

Gegeven de vele ontwikkelingen waarmee VRT rekening dient te houden, is in 2011 ervoor gekozen om € 1.100.000 te alloceren voor onvoorziene tegenvallers. Hiervan resteert per 1 januari 2018 een bedrag van € 526.000. De omvang van de totale weerstandscapaciteit bedraagt daarmee per 1 januari 2018 **€ 1.547.000**

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte capaciteit uit hoofde van tarieven, heffingen en bijdragen. Deze kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, als hiervoor geen andere dekkingsmiddelen bestaan. De structurele weerstandscapaciteit van de VRT is nihil. Slechts een fractie van de begroting is afgedekt met tarieven en deze zijn overwegend marktconform. Verhoging zou daarom automatisch leiden tot omzetverlies.

4.1.2 Benodigde weerstandscapaciteit

Risico's

Jaarlijks wordt, conform beleidskader, het financiële risicobeeld in termen van kans en impact geactualiseerd. In het beleidskader zijn kans en impact in ordinale scores tot uitdrukking gebracht in een range van 1 (= klein) tot 5 (= groot). Een risico is daarom minimaal gewaardeerd op 1 en maximaal op 25. Risico's met een score vanaf 9 (oranje en rode scores) wegen mee in de weerstandscapaciteitsberekening. Risico's met een score lager dan 9 (groene scores) in beginsel niet tenzij het geheel ervan uitstijgt boven 1% van het begrotingsniveau (ca. € 500.000).

In onderstaande tabel zijn de risico's met een score boven de 9 (oranje en rode scores) verder toegelicht en gekwantificeerd. Daarbij is aangegeven welke beheersmaatregelen denkbaar zijn.

Risico-omschrijving	Beheersmaatregelen	Type	Kans/ impact berekening
Personeel			
Langdurig verzuim en arbeidsongeschiktheid Elke organisatie heeft te maken met verzuim. Bovengemiddeld langdurig verzuim, eventueel resulterend in arbeidsongeschiktheid, kan leiden tot hoge kosten voor inhuur van personeel.	Al in een vroegtijdig stadium actief sturen op verzuim.	exogeen	€ 140.000
Individueel keuze budget (IKB) Het IKB wordt per 2018 ingevoerd bij VRT. Een element hiervan is dat medewerkers de bovenwettelijke verlofuren voortaan krijgen uitbetaald. De verlofuren kunnen worden teruggekocht, maar het risico bestaat dat veel medewerkers dat niet gaan doen. Met het nieuwe systeem wordt bovendien de drempel verlaagd om verlofuren te verkopen.	Duidelijk communiceren richting medewerkers dat zij gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlofuren (terug) te kopen.	exogeen	€ 98.000
Risicoclaims beroepsziekte brandweer In het land hebben verschillende gevallen zich inmiddels voorgedaan. Naast de claims zelf kunnen er ook kosten zijn voor tijdsbesteding aan de betreffende case.	Doorvoeren van het Schoon werken. Behoud van een goede aansprakelijkheidsverzekering.	exogeen	€ 45.000

Vrijwilligers korter in dienst bij de brandweer Dit leidt tot extra kosten voor met name opleidingen. De kosten nemen nog verder toe indien vrijwilligers sneller doorstromen naar functies waarvoor specifieke opleidingseisen gelden (bv. chauffeur).	Differentiatie van opleidingsaanbod. Bewustwordingsgesprek voor start van de opleiding over kosten van de opleiding. Optimaliseren personeelscapaciteit.	exogeen	€ 105.000
Overig			
TSC exploitatie Het gaat om het risico van exploitatieverlies en het mogelijk besluiten tot beëindiging van de exploitatie na afloop van de 1e huurperiode, waarmee boekwaardeverlies optreedt. Voor de nabije jaren lijkt het risico kleiner te zijn geworden, vanwege de aanwezige orderportefeuille. De sturing is verbeterd door de aanstelling van een directeur.	Kennis van de branches waarin TSC zich begeeft. Focus op optimalisering van de bedrijfsvoering. Ontwikkeling van een passende governance.	endogeen	€ 527.000
Vervanging brandweermaterieel en materiaal De prijzen van het specialistische brandweermaterieel en materiaal stijgen mogelijk sneller dan de reguliere prijsindex. (gebrek aan marktwerking).	Bijtijds inzicht in vervangingsmomenten en een zorgvuldige afweging maken ten aanzien van eisen en kosten.	exogeen	€ 170.000
Informatieveiligheid De Wet Bescherming Persoonsgegevens is per 2016 aangescherpt. Dit brengt voor VRT de volgende risico's met zich mee. De organisatie moet (verder) worden ingericht op deze wetgeving, wat extra kosten met zich meebrengt. Bij overtreding van de wet kan aan VRT een forse boete worden opgelegd. Per mei wordt de wetgeving verder aangescherpt. VRT valt niet in een hoog risicoprofiel.	De risico op een boete verkleinen door bewustwording, inregelen effectieve procedures, monitoring van systemen en auditing.	exogeen	€ 151.000

Risico's die zijn opgetreden of gaan optreden

Het uitgangspunt is dat weerstandscapaciteit moet worden aangehouden voor risico's die kunnen optreden. In het beleidskader is vastgelegd dat risico's met een structurele impact worden gekwantificeerd op basis van 3x de jaarlast. Daarmee wordt verondersteld dat de organisatie in staat is het structurele effect van risico's binnen een termijn van 3 jaar op te vangen. In die redenering is daarom voor onderstaand reeds opgetreden risico een risicoscore aangehouden ter berekening van de weerstandscapaciteit. De score loopt af en vervalt dus volledig na 3 jaar (of eerder afhankelijk van het moment waarop het effect is ondervangen).

Omschrijving	Bedrag
Schoon werken Door de invoering van Schoon werken nemen de kosten op jaarbasis met € 130.000. Het gaat onder andere om extra investeringen en extra inzet op het gebied van wassen. Ook gaat het om hogere kosten vanwege extra slijtage van bluspakken. Rekening houdend met een implementatietermijn van 3 jaar, wordt nog 1 jaar meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.	€ 130.000

Financiële ontwikkelingen (5 knelpunten)

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2018 waren de onderstaande 5 risico's opgenomen. Deze risico's hebben in de loop van de tijd steeds meer het karakter van een knelpunt gekregen, dat wil zeggen dat steeds duidelijker werd dat de risico's gaan optreden of reeds zijn opgetreden. In 2017 is gedetailleerd onderzoek verricht naar de bijbehorende financiële ontwikkelingen en in november 2017 is de Vervolgnottitie financiële ontwikkelingen op termijn en oplossingsrichtingen opgesteld. Hierin wordt per onderwerp ingegaan op de aanleiding, de stand van zaken, het effect op middellange termijn en de mogelijke oplossingsrichtingen. Daarmee is invulling gegeven aan één van de besluitpunten over de begroting 2018: het opstellen van een plan van aanpak voor deze ontwikkelingen.

Omschrijving	Bedrag
Effect is opgetreden en neemt jaarlijks toe	
BTW-compensatie De wijziging (het niet meer kunnen compenseren van BTW) is doorgevoerd m.i.v. 2014. Dit vertaalt zich in een oplopend knelpunt over een periode van 30 jaren tot 1 mln. Het bedrag is berekend op grond van de toename van jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	180.000
Vervanging gebouwen De investeringsbudgetten zijn niet toereikend bij nieuwbouw van kazernes. Achterliggende oorzaken zijn: budgetten zijn in het verleden niet of onvoldoende geïndexeerd, de bouw van een aantal kazernes is in het verleden deels met incidenteel geld gedekt of de uitgaven daarvan werden vanwege geldende comptabiliteitsvoorschriften anders verantwoord. Het bedrag is berekend op grond van de toename van jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	113.000
Effect is nog niet opgetreden	
Traject Landelijke Meldkamer In 2020 worden de meldkamertaken overgeheveld naar verzorgingsgebied Oost in Apeldoorn. De transitie brengt verschillende financiële risico's met zich mee, waaronder frictiekosten personeel en leegstand pand meldkamer Twente. Vanwege afspraken die nu worden gemaakt met het ministerie van J&V over de vergoeding voor transitiekosten en de bekostiging van het beheer (huisvesting en ICT) is de risicoscore afgenomen. Het bedrag is berekend op grond van de extra jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	255.000
Vervanging Rijksmaterieel Het gaat om 3 WTS pelotons (grootschalig water) die overgaan naar VRT zonder bijbehorend budget. Het materieel zal op enig moment moeten worden vervangen. Het bedrag is berekend op grond van de extra jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	375.000
Wijzigingen wetgeving OMS Zoals het er nu uitziet is de inning van abonnementsgelden door veiligheidsregio's niet meer mogelijk per 2020, vanwege het vervallen van de juridische grondslag. Deze gelden dekken momenteel een substantieel deel van de apparaatskosten van de organisatie af. Het bedrag is berekend op grond van de extra jaarlast maal factor 3 (structureel effect).	750.000

Risico's die in de toekomst kunnen ontstaan

Hieronder volgt een opsomming van toekomstige risico's, dat wil zeggen risico's die pas na 2019 kunnen optreden. Daarom tellen zij nog niet mee in het benodigde weerstandsvermogen.

Risico-omschrijving
Tweede loopbaanbeleid Het gaat om de verplichting om medewerkers op een andere functie te plaatsen. Hierbij is het nog onzeker of de beoogde regelgeving doorgaat of nog wordt aangepast. Zoals het er nu uitziet zullen de gevolgen zich voordoen per 2026.
Op sterkte houden repressieve slagkracht (vrijwilligers) De werving van vrijwilligers in de afgelopen tijd had in het algemeen goede resultaten, op diverse locaties waren er echter weinig aanmeldingen. Op korte termijn lijken er nog geen problemen te zijn. Een complicatie is dat meer mensen niet meer dag en nacht beschikbaar willen zijn. Dit kan worden opgelost door een vrijgekomen plaats in te vullen door 2 personen.
Renterisico op leningenportefeuille In de komende jaren beperkte afloop van lange leningen.
Werkkostenregeling onkosten vrijwilligers Per 2020 zal een nieuw besluit gelden over het al dan niet verlengen van de vrijstelling voor onkosten vrijwilligers.
Omgevingswet De invoering van de wet is uitgesteld naar 2021. Risico's zijn enerzijds verlies van taken en bijbehorende frictiekosten en anderzijds een mogelijke mismatch van huidige competenties met toekomstig werk.

4.1.3 Beoordeling weerstandsvermogen

Aantal geïdentificeerde risico's	18
Aantal groene scores (waardering 1-8)	11
Aantal oranje scores (waardering 9-16)	7
Aantal rode scores (waardering 17-25)	0
Is de som van de groene scores > 1% van de begroting	nee
Hoe hoog stijgt de som van groene scores hierboven uit?	n.v.t.
Zijn de rode scores alleen exogeen (ontstaan buiten de invloedssfeer van de organisatie)?	n.v.t.
Berekende omvang van het risico (oranje, rode en groene scores boven de drempel)	€ 3.039.000
Beschikbare weerstandscapaciteit ter dekking van de risico's (stand per 31-12-2017)	€ 1.547.000
Weerstandsratio feitelijk o.g.v. huidig risicobeeld	51%
Weerstandsratio toegestaan (cf. beleidskader)	70%

Uit het recapitulerende beeld blijkt dat het feitelijk weerstandsratio, net als bij de begroting 2018, onder de norm zit. Dit betekent dat positieve saldi in de jaarrekening worden toegevoegd aan de algemene reserve totdat de afgesproken norm is bereikt.

4.1.4 Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing - in aanvulling op de ratio weerstandsvermogen - een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte Veiligheidsregio Twente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of op te vangen. De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn niet van toepassing voor Veiligheidsregio Twente. Daarom worden deze kengetallen niet meegenomen in deze paragraaf.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote laat het niveau van de schuldenlast zien, ten opzichte van de baten. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten op de exploitatie drukken.

	Jaarrekening 2017	Begroting				
		2018	2019	2020	2021	2022
1a Netto schuldquote	100,2%	100,1%	105,3%	105,5%	105,5%	105,5%
1b netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	100,1%	99,9%	105,2%	105,4%	105,4%	105,4%

De toename vanaf 2019 komt door de verwachte investeringen in nieuwbouw kazernes en de bijbehorende benodigde financiering.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is de verhouding eigen vermogen/balanstotaal en geeft inzicht in de mate waarin een organisatie in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

	Jaarrekening 2017	Begroting				
		2018	2019	2020	2021	2022
Solvabiliteitsratio	2,0%	2,7%	2,3%	2,2%	2,2%	2,2%

VRT heeft al sinds de oprichting een beperkt eigen vermogen en daarmee een lage solvabiliteit.

3. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is nodig om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte nodig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

	Jaarrekening 2017	Begroting				
		2018	2019	2020	2021	2022
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

4.1.5 Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen in relatie tot de financiële positie

De structurele baten en lasten zijn in evenwicht. Het eigen vermogen is vrijwel nihil en kan tijdelijke verstoringen in dit evenwicht maar zeer beperkt opvangen.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf beschrijven we het beleidskader voor het onderhoud van kapitaalgoederen.

Kapitaalgoederen worden onderscheiden in vaste en vlottende activa, die als bezittingen op de balans staan en waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa, zoals bedrijfsgebouwen. Ze onderscheiden zich doordat ze voor hun instandhouding en verbetering structureel een substantieel beslag op middelen in de exploitatiebegroting leggen. Dit geldt niet voor de financiële activa en de bedrijfsmiddelen (vlottende activa) omdat die frequent worden vervangen.

Gebouwen

Veiligheidsregio Twente (VRT) heeft in totaal 39 gebouwen in gebruik (45.000 m² BVO) waarvan er 30 in eigendom zijn van de VRT. Brandweer Twente heeft hier 31 gebouwen (31.500 m² BVO) van in gebruik (de brandweerkazernes). De boekwaarde van allen panden tezamen bedraagt per 2018 33,9 mln.

Het beheer van de vastgoed portefeuille is belegd bij de sector Beheer & Techniek van Brandweer Twente. Het team Service & Beheer heeft hiertoe een Servicedesk ingericht die 24 uur per dag en 7 dagen in de week bereikbaar is voor storingen, klachten en schades. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van onderliggende onderhoud- en beheersplannen. Deze plannen zijn na de aanbesteding van het meerjarig onderhoud opnieuw tegen het licht gehouden en op onderdelen herijkt.

In de afgelopen jaren zijn de gebouwen qua onderhoud op orde gebracht. Achtereenvolgens zijn de buitenschillen aangepakt en het binnenonderhoud op niveau gebracht. In de komende jaren ligt het accent op het bijhouden van het onderhoudsniveau (3) en energiereductie (vermindering CO₂ uitstoot).

Het onderhoudsbudget is de laatste jaren gefixeerd op **€ 0,9 mln**. Die is over de jaren heen gezien toereikend gebleken. De onderhoudsuitgaven hebben afgelopen jaren vanwege correctief onderhoud wel de nodige fluctuaties vertoond. Inmiddels is de nadruk komen te liggen op preventief (planbaar) onderhoud. De onderhoudsuitgaven zijn daardoor naar verwachting naar beneden bij te stellen. De middelen blijven evenwel benodigd voor de instandhouding van het huidige vastgoed (service- en investeringslasten)

Voor 2019 staan de volgende specifieke thema's op de rol:

- Nieuwbouw kazernes Almelo en Hellendoorn
- Verbouw kazerne Hengelo (aanleggen van tijdelijke voorzieningen om kazernerij mogelijk te maken).
- Aanbesteding meerjarig groot onderhoud (bouwkundig deel)

Materieel

Veiligheidsregio beschikt over een groot arsenaal aan voertuigen. Na de regionalisering zijn in de eerste plaats de dienstvoertuigen tegen het licht gehouden. Het daaruit volgende dienstvoertuigenplan is in 2015 in uitvoering gebracht. Het plan omvatte ook een pilot voor het gebruik van elektrische voertuigen. In de loop van 2018 wordt het plan geëvalueerd.

In 2015 is voorts besloten tot een forse herschikking en reductie van het grootschalig materieel (efficiencyroute). Daarmee is inhoud gegeven aan een deel van de totale bezuinigingsopgave. De reductie is fasegewijs doorgevoerd (in gelijke tred met de wijze waarop de taakstelling fasegewijs wordt doorgevoerd in de begroting). Het wagenpark is inmiddels conform de planning gereduceerd. Op 2 januari jongstleden is de hoogwerker verplaatst van Nijverdal naar Rijssen. Met die verplaatsing is de efficiencyroute officieel voltooid.

Het onderhoudsbudget (out-of-pocket) bedraagt **€ 0,27 mln**. Ook dit budget is gefixeerd. Omdat is bezuinigd op het grootschalig materieel, rust ook nog een navenante bezuiniging op het bijbehorende exploitatiekosten, waaronder het onderhoud. Deze zal in het resterende deel van het afgesproken bezuinigingspad (t/m 2019) worden gerealiseerd.

Voor de komende periode krijgen de volgende thema's bijzondere aandacht:

- Aanbesteding natuurbrandvoertuigen en andere 1^e lijnsvoertuigen (toekomstbestendig bluswater).
- Aanbesteding tankautospijten
- Evaluatie dienstvoertuigenplan

4.3 Financiering

Treasury gaat over het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen en de hieraan verbonden risico's. Het in 2015 vastgestelde treasurystatuut stelt hiervoor de beleidskaders.

Het Rijk heeft met de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en aanvullende regelgeving regels gesteld over hoe decentrale overheden hun geld en kapitaal beheren. De regeling schatkistbankieren houdt in dat overtollige middelen van decentrale overheden bij het ministerie van financiën moeten worden aangehouden. Het treasurystatuut sluit aan op de regelgeving en geeft ook de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden weer. De Bedrijfsvoering Regio Twente is belast met de dagelijkse uitvoering van de treasury.

Belangrijke instrumenten voor de uitvoering van de treasury zijn de liquiditeitsplanning en de rentevisie. Deze worden tweemaal per jaar opgenomen in een treasurybericht voor de portefeuillehouder Middelen.

Risicobeheer

Door de wet Fido en aanvullende regelgeving zijn de risico's op de treasuryactiviteiten als beperkt te kwalificeren. De wet Fido stelt grenzen aan de mogelijkheid om goederen te financieren met kortlopende middelen (kasgeldlimiet) en maximeert de aflossing en renteherziening op aangetrokken leningen in enig jaar (renterisiconorm). Daarmee wordt het renterisico beperkt. Ook zijn er regels gesteld ten aanzien van het gebruik van derivaten, de vorm waarin leningen worden opgenomen of verstrekt en met welk soort instellingen financiële transacties mogen worden gedaan.

Door proactief uitvoering te geven aan de treasuryfunctie (periodiek opstellen liquiditeitsplanning en periodieke check op renteprognoses) zijn de restrisico's verder te verminderen.

Wettelijke kengetallen

Vanuit de regelgeving zijn er drie kengetallen die periodiek moeten worden berekend. De kasgeldlimiet en het schatkistbankierenpercentage worden achteraf gemiddeld per kwartaal berekend. Voor de renterisiconorm wordt vooruit gekeken met een berekening voor het komende jaar en een doorkijk naar de volgende drie jaren.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Deze limiet beperkt het aandeel van de financieringsbehoefte dat met kortlopend vreemd vermogen mag worden gefinancierd. Bij wet is het maximum gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. Dat komt voor de organisatie neer op een bedrag van ca. € 4,4 mln.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat decentrale overheden de verplichting hebben om hun middelen aan te houden bij het ministerie van financiën. Voor de middelen beneden het drempelbedrag (0,75% van het begrotingstotaal) geldt deze verplichting niet. Met de bank is afgesproken om automatisch saldo af te dragen.

Renterisiconorm

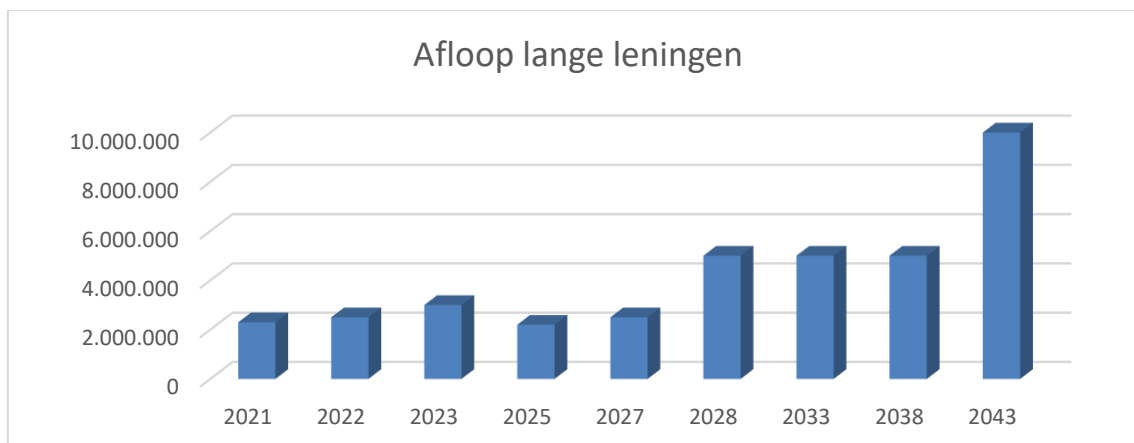
De renterisiconorm bepaalt dat van de vaste schuld jaarlijks een bedrag van maximaal 20% (c.a. € 10,7 mln.) van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een grens gesteld aan het renterisico op de leningenportefeuille. De renterisicopercentage 's voor de komende jaren (berekend op basis van het begrotingstotaal 2019) staan in onderstaande tabel.

	Maximum	2019	2020	2021	2022
Renterisiconorm	20%	0,0 %	0,0 %	4,3 %	4,7 %

In 2021 en in 2022 lopen onderdelen van de langlopende leningenportefeuille af. Het gaat om € 2,3 miljoen resp. € 2,5 miljoen. Hiermee wordt ook voor de komende jaren de renterisiconorm niet overschreden.

Lening portefeuille

De langlopende leningenportefeuille bedraagt in totaal € 40,5 miljoen (stand ultimo 2017). Onderstaande grafiek geeft de verdeling van deze portefeuille naar aflooptdata.

Ontwikkeling treasuryfunctie

De belangrijkste stap in de verdere ontwikkeling van de treasuryfunctie is het verbeteren van de liquiditeitsplanning. Hiertoe moet met name de meerjareninvesteringsplanning scherper in beeld worden gebracht. De jaarlijkse confrontatie van planning en realisatie zal bijdragen aan de verfijning. Gezien de verwachte toename van investeringen (kazernes) zal de portefeuille lange leningen de komende jaren moeten worden uitgebreid.

Omslagrentepercentage

Het omslagrentepercentage wordt, conform vernieuwd BBV, berekend door de verwachte rentelasten te delen door de verwachte boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het begrotingsjaar. De rente wordt doorberekend aan de taakvelden waar de vaste activa bij behoren. Het gecalculerde omslagpercentage mag op een veelvoud van 0,5% worden afgerond. Een actuele prognose van het omslagpercentage voor 2019 komt uit op 2,10%. Bij de keuze voor de kleinste afronding komt de te hanteren omslagrente uit op 2,0%. Hiermee wordt gekozen voor een stabiele meerjarige omslagrente. Het verschil tussen de geprognosticeerde en de te hanteren omslagrente moet als een verwacht negatief resultaat worden opgenomen op taakveld Treasury. De externe rentelasten, renteomslag en renteresultaat zijn opgenomen in onderstaand renteschema.

Renteschema 2019 (x € 1.000,-)		
a.	de externe rentelasten over korte en lange financiering	1.099
b.	de externe rentebaten over de korte en lange financiering	2
	Saldo rentelasten en rentebaten	1.097
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	n.v.t.
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	n.v.t.
c3.	De rentebaat van door-verstreckte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	n.v.t.
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0
d1.	Rente over eigen vermogen	n.v.t.
d2.	Rente over voorzieningen	n.v.t.
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0
e.	De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	1.070
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	27 -/-

4.4 Bedrijfsvoering

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie. Elke kolom vormt een zelfstandig organisatieonderdeel binnen de VRT en heeft daarin haar eigen taken en verantwoordelijkheden. Met betrekking tot bedrijfsvoeringstaken is afgesproken dat deze in gezamenlijkheid worden opgepakt voor de kolommen brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau waarbij de brandweerkolom daarop regie voert.

De sector Strategie & Ondersteuning (kolom brandweer) is sinds 1 januari 2013 verantwoordelijk voor een aantal bedrijfsvoering dossiers. Onder deze bedrijfsvoeringdossiers vallen de taakgebieden Financiën, Verzekeringen, Strategische Inkoop, HRM, Fitheid & Arbo en Post & archief. Deze taakgebieden (met uitzondering van managementondersteuning en recepties) worden daarbij tevens uitgevoerd voor het Veiligheidsbureau en de GHOR.

De medewerkers van de kolom brandweer nemen de strategische en tactische onderdelen van deze taakgebieden voor hun rekening. Het operationele en uitvoerende deel van deze taakgebieden wordt voor een deel ingekocht bij Bedrijfsbureau Regio Twente (BRT). Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze overeenkomst wordt periodiek geëvalueerd.

Doelstellingen die onder andere ten aanzien van bedrijfsvoering zijn geformuleerd:

- Strakke monitoring financieel perspectief VRT (gezien de ontwikkelingen op middellange termijn).
- Ontwikkeling P&C: review vorm, inhoud en proces programmabegroting
- Periodieke informatievoorziening voor management o.g.v. bedrijfsvoering (i.s.m. M&O), specifiek TSC
- Voorbereiding invoering e-facturering
- Introductie portfoliobenadering voor goederen en diensten en ondersteuning bij de implementatie daarvan.
- Doorlichting en digitalisering schadebeheerproces (i.s.m. verschillende taakvelden)
- Begeleiding geven aan het BMO traject;
- Ontwikkelingen inzake Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren monitoren;
- Ontwikkelen HRM-beleid en rechtspositie, daar waar nodig in afstemming met OR en GO;
- Uitbreiden aantal HRM cijfers in beeld;
- Uitvoering geven aan HR beleid (inclusief Mobiliteit, aandacht voor zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid van medewerkers);
- Uitvoering geven aan arbobeleid, PPMO en RI&E's;
- Aandacht voor mentale weerbaarheid binnen Veiligheidsregio Twente.
- Uitvoeren nieuwe DVO RT voor periode 2019-2020

Ten behoeve van de afstemming rondom bedrijfsvoeringsprocessen heeft de organisatie een overleg (Bedrijfsvoeringsoverleg / BVO) ingesteld waarin de kolommen brandweer, GHOR en Veiligheidsbureau zijn vertegenwoordigd. Daarnaast vindt daar waar nodig en/of gewenst uiteraard overleg en afstemming plaats met BRT.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is de overkoepelende term voor het geheel van organisatorische, technische en procedurele maatregelen, gericht op bescherming van informatie. De aandacht hiervoor is sinds de wijziging van de wet bescherming persoonsgegevens per 1-1-2016 systematisch verhoogd. Met de komst van de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die op 25 mei 2018 van kracht wordt, is het thema ook meer dwingend op de agenda gezet. Onder de nieuwe verordening is er meer toezicht op het borgen van informatieveiligheid en kunnen boetes worden opgelegd indien organisaties hun gegevens onvoldoende beschermen.

Tot dusverre wordt het traject om te komen tot een betere informatieveiligheid en te voldoen aan de wettelijke bepalingen van de verordening projectmatig opgepakt. Daarbij wordt informatieveiligheid vanuit vier invalshoeken belicht.

- 1: proces en techniek
- 2: Gedrag & cultuur
- 3: Beleid en organisatie
- 4: Beheer & control

Voor de komende periode staan o.a. de volgende actiepunten op stapel:

- Afronding van de screening van de belangrijke bronsystemen op criteria van informatieveiligheid (o.a. Beaufort, Veiligheidspaspoort en AFAS).
- Een follow-up van de bewustwordingscampagne, zoals ingezet in 2017.
- Het formaliseren van het beleidskader voor informatieveiligheid (Baseline Informatiebeveiliging VRT) en daaruit volgend flankerende beleidslijnen.
- Het functioneel inbedden van informatieveiligheid door toewijzing van de rol van CISO, FG en Privacy Officer.
- Het ontwerpen van een systematiek van verantwoording, vergelijkbaar met de ENSIA-systematiek die voor gemeenten verplicht is gesteld.
- Realisatie van een goede overdracht van projectresultaten en daaruit volgende actiepunten aan de staande organisatie.

In 2018 wordt – naast de bovengenoemde actiepunten - verder nagedacht over de opzet en inhoud van de verantwoordingsinformatie over informatieveiligheid in de P&C-cyclus.

4.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf betreft derde rechtspersonen waarmee Veiligheidsregio Twente een bestuurlijk én financieel belang heeft, door een participatie in een vennootschap of deelnemingen in stichtingen. Met een bestuurlijk belang bedoelen we een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Een financieel belang houdt in dat de organisatie middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op haar verhaald kunnen worden. Van een financieel belang is ook sprake als Veiligheidsregio Twente bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen.

Visie en beleid op verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente heeft geen specifieke visie ontwikkeld op gebied van verbonden partijen. Het belang daarvan groeit naarmate de organisatie zich verbindt aan meer partijen. Maar dat is niet het geval. Het aantal verbonden partijen van VRT is sinds oprichting stabiel.

Risicoanalyse verbonden partijen

Het is niet nodig om de partijen waarmee VRT zich heeft verbonden te voorzien van een risicoscore. Zowel de vereniging van eigenaren als de stichting Meldkamer Twente zijn rechtspersonen die enkel in het leven zijn geroepen om de uitvoering van zaken te waarborgen. Het zijn bovendien rechtspersonen zonder personeel (en dus zonder eigen wil).

Lijst met verbonden partijen

Stichtingen en verenigingen

Vereniging van Eigenaren genaamd Hulpverlenings-diensten. Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie
1.	Doestelling	De vereniging opereert conform het vastgestelde reglement als bedoeld in artikel 111d, Boek 5 van het B.W., welk reglement bestaat uit een Modelreglement bij Splitsing Appartement. Daarnaast is opgenomen dat het bepaalde in annex 1 uitdrukkelijk niet van toepassing is en zijn aanvullingen en wijzigingen op het modelreglement in de splitsingsakte vermeld.
2.	Bestuurlijk en financieel belang	De eigenaren in de gemeenschap zijn stemgerechtigd voor de volgende delen: • Veiligheidsregio Twente 52 stemmen • Stichting Ambulance Oost 48 stemmen Het bestuur van de vereniging bestaat uit twee bestuurders van Veiligheidsregio Twente namelijk de portefeuillehouder Financiën en de secretaris VRT en één bestuurder (directeur) van de Stichting Ambulance Oost. Veiligheidsregio Twente bezit 52 procent eigendomsrecht van het onroerend goed. Zij kan voor 52/100 deel aansprakelijk gesteld worden bij een faillissement of bij een financieel probleem

3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Ruime invloed op bedrijfsvoering is mogelijk via de benoemde bestuurders en de meerderheid van stemmen.	
Financiële kengetallen		01-01-2019	31-12-2019
4.	Jaarrekeningresultaat		€0
5.	Eigen vermogen	€63.509	€63.509
6.	Vreemd vermogen	€60.555	€60.555

Stichting Meldkamer Twente Gevestigd aan de Demmersweg 55 (Westermaat) te Hengelo.		Informatie	
1.	Doestelling	Het bevorderen van multidisciplinaire samenwerking van de meldkamers van de Politie Twente, Ambulance Oost en Veiligheidsregio Twente, door het faciliteren van ondersteunende processen. Zij tracht haar doelstelling te bereiken door het verwerven en exploiteren van infrastructuur en andere voorzieningen.	
2.	Bestuurlijk en financieel belang	De stichting wordt financieel gevoed door de achterliggende organisaties. (Politie, Ambulance Oost en VRT). Het stichtingsbestuur wordt gevormd door de directeurs van de verschillende hulpverleningsdiensten.	
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	De beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is redelijk groot gelet op het lidmaatschap van VRT in het stichtingsbestuur.	
Financiële kengetallen		01-01-2019	31-12-2019
4.	Jaarrekeningresultaat (prognose)		€98.000
5.	Eigen vermogen	€770.087	€868.087
6.	Vreemd vermogen	€ 95.000	€95.000

Stichting BOGO Brandweeropleidingen gevestigd te Zwolle.		Informatie	
1.	Doestelling	Het bevorderen van de opleiding, oefening en training ten behoeve van de brandweer en de hulpverlening in de ruimste zin, zulks overeenkomstig, voor zover van toepassing, de richtlijnen te dezer zake van overheidswege, met dien verstande dat hieronder niet zijn begrepen commerciële en marktgerichte activiteiten	
2.	Bestuurlijk en financieel belang	Het bestuur van de stichting bestaat naast de voorzitter, vice voorzitter en secretaris uit 6 regionale commandanten. De regionaal commandant van VRT is hier één van. Bij liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende Samenwerkingsverbanden.	
3.	Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering	Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het lid in het bestuur.	
Financiële kengetallen		31-08-2018	31-12-2019
4.	Jaarrekeningresultaat		400.000
5.	Eigen vermogen	2.518.377	2.918.377
6.	Vreemd vermogen	3.800.000	3.800.000

5 Financiële begroting 2018

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bestaat de financiële begroting uit een overzicht van baten en lasten en een uiteenzetting van de financiële positie, aangevuld met een toelichting. We starten met de grondslagen waarop de financiële begroting is gebaseerd.

5.1 Financiële uitgangs- en aandachtspunten

a. Basis begrotingskader 2019

De begroting van het lopende begrotingsjaar vormt in eerste aanleg het financiële kader voor de begroting van het komende begrotingsjaar. Het fundament voor deze begroting is grotendeels neergelegd in het principebesluit tot regionalisering d.d. 22 februari 2012.

b. Loon- en prijscompensatie

De cijfers van de Macro Economische Verkenning (MEV), uitgevoerd door het Centraal Plan Bureau (CPB), dienen als basis voor de berekening van de compensatie van loon- en prijsstijgingen. Voor de begroting 2019 worden de cijfers uit de MEV 2018 van september 2017 gehanteerd.

Loonmutaties

De huidige CAO gemeenten heeft slechts een looptijd tot 1 januari 2019 en daarom wordt uitgegaan van de loonvoet sector overheid uit de MEV. Het CPB gaat uit van een loonstijging van **2,7%** in 2018. Voor 2019 is nog geen prognose afgegeven. Daarom wordt het cijfer voor 2018 ook van toepassing verklaard voor 2019.

Noot:

Het verschil tussen de geraamde en de werkelijke ontwikkeling van de loonsom, voor het zover CAO-ontwikkelingen of mutaties in het stelsel van sociale zekerheid betreft, wordt, indien sprake is van een betekenisvolle afwijking, separaat tussentijds verrekend met de gemeenten.

Prijsmutaties

Voor de prijsmutaties wordt uitgegaan van de IMOC (netto materiële overheidsconsumptie) met correcties van de indices over de jaren t-3, t-2 en t-1. Deze index is nog niet berekend voor 2019 en daarom wordt de index voor 2018 op extrapolatiebasis aangehouden. De index voor 2018 bedraagt **1,4%**. Vorig jaar werd nog uitgegaan van een index voor 2018 van 0,8%, derhalve een bijstelling van 0,6%. Het CPB heeft de inflatiecijfers voor 2016 en 2017 ook weer bijgesteld met resp. 0,3% en 0,6%. In totaal bedraagt de nacalculatie **1,5%**. Om die reden worden de prijsindex-gerelateerde budgetten voor het begrotingsjaar 2019 verhoogd met **(1,4% + 1,5%) = 2,9%**.

b1. Grondslag voor de loonsom

Ten behoeve van het principebesluit is in het zogeheten normalisatietraject de formatie van de brandweer doorgerekend op basis van max-1 van de functieschaal plus een dekking voor de kosten van zogenaamde “uitloopschalen”. Dit vormt tevens de grondslag voor de loonsom van 2019. Dezelfde grondslag (max-1 van de functieschaal) wordt eveneens voor de overige kolommen van de organisatie toegepast. Voor beschikbare vacatures wordt met ingang van 2015 de “max-2”-regel als grondslag genomen.

c. FPU (Flexibel Pensioen) / FLO

Voor brandweermanfunctionarissen met een bezwarende functie geldt het FLO-overgangsrecht. De bezwarende functies komen voor in een viertal gemeenten (Almelo, Hengelo, Enschede en Borne). De financiële implicaties van de regeling zijn voor rekening van de desbetreffende gemeenten (gesloten systematiek).

De uitgangspunten die liggen onder de berekening van de FLO-kosten zijn in 2012 met de gemeenten overeengekomen. Ook bestaat er consensus over de dekking van deze kosten. In 2017 is een definitief landelijk akkoord gesloten over de herziening van het FLO-overgangsrecht. Deze moet echter nog in detail worden uitgewerkt. Daardoor is de herijking van de uitgangspunten die liggen onder de financiering van het FLO-overgangsrecht opgeschoven.

d. Kapitaallasten

Rentelasten en rentebaten

Voor de begroting wordt het omslagrentepercentage berekend door de verwachte rentelasten te delen door de verwachte boekwaarde van de vaste activa per 1 januari van het begrotingsjaar. De rente wordt doorberekend aan de taakvelden waar de vaste activa bij behoren. Het bij de begroting gecalculerde omslagrentepercentage mag op een veelvoud van 0,5% worden afgerond.

Een actuele prognose van het omslagpercentage voor 2019 komt uit op een percentage van 2,10 %. Bij de keuze voor de kleinste afronding komt de te hanteren omslagrente uit op 2,0%. Hiermee wordt gekozen voor een

stabiële meerjarige omslagrente. Het verschil tussen de geprognostiseerde en de te hanteren omslagrente moet als een verwacht negatief renteresultaat worden opgenomen.

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvestering. Vervangingsinvesteringen worden met ingang van 2015 gecorrigeerd voor inflatie. Hierbij geldt eveneens het herrekenende IMOC-cijfer van het CPB (voor 2019 dus **2,9%**).

e. Tarieftaken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren. Dit sluit aan bij de wet Markt en Overheid.

f. Financieringssystematiek

Op 29 juni 2015 heeft het algemeen bestuur besloten om de zogenaamde Cebeon-norm als grondslag te nemen voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage. Daarbij is eveneens een ingroeipad afgesproken. Op 12 oktober 2015 is met het algemeen bestuur een nadere technische uitwerking van het Cebeon-model overeengekomen. Deze technische uitwerking vormt dan ook de basis voor de financieringssystematiek voor de begroting 2019. In concreto komt het neer op de volgende uitgangspunten:

- Grondslag voor de maatstafaantallen in enig begrotingsjaar (t): septembercirculaire t-2.
- Grondslag voor de verdeelmodule: de per 15 maart (t-1) bekende bedragen per maatstaf.
- Het ingroeipad is niet van toepassing op begrotingsjaar 2019 (begrotingsjaar 2018 laatste jaar van verevening).
- Het rekeningresultaat wordt na rato inbreng verrekend met gemeenten.
- Er vindt geen nacalculatie plaats vanwege bijstelling van de maatafaantallen voor enig jaar. De septembercirculaire t-2 blijft leading.

5.2 Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Hieronder zijn totaaloverzichten van alle lasten, baten en reservemutaties opgenomen.

In het onderstaand overzicht worden naast de vier programma's de algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing vennootschapsbelasting (Vpb) en het bedrag voor onvoorzien gepresenteerd. Hierdoor wijkt het gepresenteerde totaal per programma in hoofdstuk 3 (incl. overhead, etc.) af van het hieronder gepresenteerde totaal per programma (excl overhead, etc.).

Bedrag x € 1.000,-	Realisatie 2017			Begroting 2018			Begroting 2019		
Programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Multidisciplinaire onderwerpen	2.525	2.290	-235	2.116	2.378	263	2.060	2.366	306
Brandweer	48.302	8.850	-39.453	37.240	6.641	-30.599	38.661	6.769	-31.891
GHOR	1.518	996	-522	1.342	957	-385	1.348	948	-401
Gemeenten	478	453	-25	461	447	-14	471	447	-24
Subtotaal	52.823	12.589	40.234	41.159	10.424	30.735	42.540	10.530	-32.010
Algemene dekkingsmiddelen	-	41.304	41.304	-	41.315	41.315	-	42.981	42.981
Overhead	-	-	-	10.638	59	-10.579	11.030	59	-10.971
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Subtotaal	-	41.304	41.304	10.638	41.374	30.735	11.030	43.040	32.010
Totaal gerealiseerd saldo baten en lasten	52.823	53.893	1.070	51.798	51.798	-	53.570	53.570	-
Toevoegingen/ onttrekkingen aan reserves	577	19	-558	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan weerstandsvermogen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	53.400	53.912	512	51.798	51.798	-	53.570	53.570	-

Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand geven we een beeld van de algemene dekkingsmiddelen (gesaldeerd: lasten en baten).

Bedrag x € 1.000,-	Begroting 2019
Lokale heffingen	-
Algemene uitkeringen	-
Dividend	-
Saldo van financieringsfunctie	-
Overige algemene dekkingsmiddelen	42.981
Totaal algemene dekkingsmiddelen	42.981

5.2.1 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Binnen Veiligheidsregio Twente is er geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

5.2.2 Taakvelden

Het volgende overzicht geeft inzicht in het verdelingsprincipe van de taakvelden naar de programma's voor het begrotingsjaar 2019. De lasten en baten zijn *exclusief* reservemutaties

Taakveld	Multidisciplinaire onderwerpen		Brandweer		GHOR		Gemeenten		Totaal
Bedragen x € 1.000,-	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	-	24	-	-	-	-	-	-	24
0.4 Overhead	-	552	59	10.280	-	198	-	-	10.971
0.5 Treasury	-	-	1.033	1.060	-	-	-	-	27
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-513	-	-	-	-	-513
0.9 Heffing VPB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.1 Crisisbeheersing & Brandweer	2.360	2.030	5.736	36.757	948	1.348	447	471	31.115
1.2 Openbare orde & veiligheid	6	6	-	-	-	-	-	-	-
8.3 Wonen & Bouwen	-	-	-	1.358	-	-	-	-	1.358
Totaal	2.366	2.612	6.828	48.940	948	1.546	447	471	42.981

5.3 Uiteenzetting financiële positie

Deze paragraaf geeft een uiteenzetting weer van de financiële positie. De paragraaf bevat een meerjarenperspectief met daarin de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage, prognose van de balans en het EMU-saldo. Daarnaast zal aandacht worden besteed aan het verloop van de reserves en het verloop van de voorzieningen, de investeringen en de jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

5.3.1 Meerjarenraming 2018-2021

Het meerjarenperspectief en daarin de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage is hieronder beknopt weergegeven. De uitgangspunten die in de meerjarenraming zijn gehanteerd worden weergegeven onder het meerjarenoverzicht.

9.2.2 Meerjarenraming gemeentelijke bijdrage

PROGRAMMA	Lasten				Baten			
	Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar			Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar		
		2020	2021	2022		2020	2021	2022
Alle bedragen X 1.000,-	2019				2019			
VRT								
Brandw eer	€ 48.985	€ 1.157	€ 1.177	€ 1.198	€ 6.823	€ 119	€ 121	€ 124
GHOR	€ 1.698	€ 30	€ 30	€ 31	€ 950	€ 17	€ 17	€ 17
Multidisciplinair	€ 2.594	€ 45	€ 46	€ 47	€ 2.369	€ 41	€ 42	€ 43
Gemeenten	€ 593	€ 10	€ 11	€ 11	€ 448	€ 8	€ 8	€ 8
TOTAAL VRT	€ 53.870	€ 1.243	€ 1.264	€ 1.287	€ 10.590	€ 185	€ 189	€ 192
Cumulatief	€ 53.870	€ 55.113	€ 56.377	€ 57.664	€ 10.590	€ 10.775	€ 10.964	€ 11.156

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

2017	€	43.280
2018	€	44.337
2019	€	45.413
2020	€	46.508

Noot:

1. In de meerjarenraming zijn alle financiële taakstellingen verw erkt. De laatste tranche is in 2019 doorgevoerd.
2. In de meerjarenraming is de voorgestelde stapsgew ijze verhoging van de gemeentelijke bijdrage ad 1,2 mln. volledig opgenomen.

Uitgangspunten bij meerjarenraming:

- 1) Loon- en prijscompensatie zijn meerjarig geraamd op 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers).
- 2) De afschrijvingscomponent van de kapitaallasten worden geïndexeerd met 1,5% (gewogen gemiddelde van huidige CPB-cijfers)
- 3) Risico's, zoals beschreven in par. 4.1 treden niet op of worden eigenstandig opgevangen.
- 4) Nieuw beleid is geraamd op 0.
- 5) Taakstellende bezuinigingen zijn conform besluit verwerkt en gerealiseerd.
- 6) De nadelige effecten die ontstaan a.g.v. de 5 majeure ontwikkelingen verhouden zich in omvang en tijd 1 op 1 met de voorgestelde stapsgewijze verhoging van de gemeentelijke bijdrage, bedoeld om deze effecten te kunnen ondervangen.

5.3.2 Geprognosticeerde balans

In het onderstaand overzicht is de geprognosticeerde balans opgenomen voor het begrotingsjaar 2019 en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar.

Activa (x € 1.000,-)	01-01-2019	31-12-2019	2020	2021	2022
Investeringen economisch nut	53.290	57.777	57.777	57.777	57.777
Financiële vaste activa	73	73	73	73	73
Totaal vaste activa	53.362	57.849	57.849	57.849	57.849
Uitzettingen	2.224	2.224	2.224	2.224	2.224
Liquide middelen	151	151	151	151	151
Overlopende activa	776	776	776	776	776
Totaal vlottende activa	3.151	3.151	3.151	3.151	3.151
Totaal activa	56.513	61.000	61.000	61.000	61.000

Passiva (x € 1.000,-)	01-01-2019	31-12-2019	2020	2021	2022
Eigen vermogen	1.521	1.421	1.321	1.321	1.321
Voorzieningen	0	0	0	0	0
Vaste schulden	37.500	42.882	43.677	44.372	44.472
Totaal vaste passiva	39.021	44.303	44.998	45.693	45.793
Vlottende schulden	14.599	14.104	13.609	13.114	13.114
Overlopende passiva	2.893	2.593	2.393	2.193	2.093
Totaal vlottende passiva	17.492	16.697	16.002	15.307	15.207
Totaal passiva	56.513	61.000	61.000	61.000	61.000

5.3.3 Berekening EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een bij de euro aangesloten land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Het EMU-tekort wordt bepaald door een gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen. Vanuit het BBV is het verplicht om in de begroting een raming van het eigen EMU-saldo op te nemen.

In de onderstaande tabel is het EMU-saldo van Veiligheidsregio Twente berekend voor de jaren 2018-2022.

Berekening EMU-saldo (x € 1.000,-)	2018	2019	2020	2021	2022
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-	-	-	-	-
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-	-	-	-	-
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	3.912	10.187	5.700	5.700	5.700
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-	-
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-	-	-	-	-
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
9 Lasten op balanspost voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	-	-	-	-
10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet valleen onder een van bovenstaande posten	-	-	-	-	-

11	Verkoop van effecten: de verwachte boekwinst bij verkoop	-	-	-	-	-
EMU-saldo		1.588	-4.687	-200	-200	-200

5.3.4 Verloopoverzicht reserves

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de beschikbare reserves.

Reserves (x € 1.000,-)	Stand 31-12-2018	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Stand 31-12-2019
Algemene reserve	916.270			916.270
Reserve FLO Enschede	- 1.136.470	250.000		- 886.470
Reserve FLO Borne	- 55.318			- 55.318
Totaal algemene reserve	- 275.518	250.000	0	-25.518
Onderhoudskosten meldkamer	28.058			28.058
Brandweermateriaalplan	173.508			173.508
Bedrijfsvoering Troned/ TSC	148.005			148.005
Innovatie	200.001		100.000	100.001
FLO Almelo	498.327		100.000	398.327
FLO Hengelo	748.593		150.000	598.593
Totaal bestemmingsreserves	1.796.493	0	350.000	1.446.493
Totaal reserves	1.520.975	250.000	350.000	1.420.975

5.3.5 Verloopoverzicht voorzieningen

In 2019 zijn er geen voorzieningen aanwezig.

5.3.6 Investeringsplanning

Veiligheidsregio Twente is een relatief kapitaalintensieve organisatie. De organisatie beschikt over veel vastgoed (kazernes) en een wagenpark van dienstvoertuigen en hulpverleningsvoertuigen. Het takenpakket van Veiligheidsregio Twente is qua omvang en inhoud jaarlijks relatief stabiel. Om die reden wordt in de uitgangspunten van de begroting uitgegaan van de "going concern". Het investeringsprogramma richt zich dan ook nagenoeg alleen op vervanging. Daarbinnen worden wel accenten verlegd omdat bijv. moet worden ingespeeld op actuele thema's zoals schoon werken.

Investeringsplanning

De vervangingsinvesteringen worden planmatig uitgevoerd om budgettaire en aanbestedingstechnische redenen. Het geplande investeringsbeeld wordt eens per kwartaal bijgewerkt. Daarbij wordt een horizon van 3 jaar aangehouden. Het laatste investeringsbeeld dateert van februari 2018 en ziet er voor de komende periode (2018-2020) als volgt uit:

Tabel A: investeringsplanning 2018-2020

Categorie	2018	2019	2020
Gebouwen	2,1 mln.	4,9 mln.	1,3 mln.
Materieel	0,9 mln.	4,4 mln.	0,7 mln.
Materialen	0,8 mln.	0,7 mln.	0,8 mln.
ICT	0,9 mln.	0,2 mln.	0,3 mln.
Totaal	4,7 mln.	10,2 mln.	3,1 mln.

Voor de jaarschijf 2018 en 2019 staan enkele nieuwbouwprojecten op de rol (kazernes Almelo, Glanerbrug en Hellendoorn). Betreffende locaties zijn al enige tijd afgeschreven en zijn om die reden aan vervanging toe. De investeringen in het wagenpark zijn voor de in beschouwing genomen periode vooral gericht op de vervanging van tankautospuitten, natuurbrandbestrijdingsvoertuigen en dienstvoertuigen. Het ICT-investeringsniveau kent een dalende trend, omdat in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van clouddiensten.

Investeringsruimte (excl. geplande investeringen)

Bij beoordeling van de haalbaarheid van de investeringsplanning vormt het budgettaire kader in beginsel de leidraad. In de begroting wordt feitelijk rekening gehouden met een gemiddelde vrijval van ca. € 5,8 mln. (= niveau afschrijvingen). De beschikbare ruimte in enig jaar hangt echter af van de mate waarin de werkelijke investeringen zich in bedrag en tempo hebben verhouden tot die van de begroting. Onderstaand overzicht laat

een beeld zien van de beschikbare investeringsruimte en de vrijval voor de komende jaren. Ruimte die dus kan worden ingezet op de bovenstaande investeringsplanning (tabel A) te financieren.

Tabel B: investeringsruimte 2018-2020

Categorie	2018			Vrijval 2019	Vrijval2020
	per 1-1	vrijval	totaal		
Gebouwen	-3,9 mln.	1,3 mln.	-2,6 mln.	2,3 mln.	0,3 mln.
Materieel	3,6 mln.	1,5 mln.	5,1 mln.	1,6 mln.	1,6 mln.
Materialen	-0,3 mln.	0,7 mln.	0,4 mln.	0,7 mln.	0,5 mln.
ICT*	2,2 mln.	0,9 mln.	3,1 mln.	0,8 mln.	1,4 mln.
Totaal	1,6 mln.	4,4 mln.	6,0 mln.	5,5 mln.	3,7 mln.

* De investeringsruimte op gebied van ICT is grotendeels het gevolg van een terughoudend vervangingsinvesteringsregime voor de meldkamer. De meldkamerinvesteringen staan op naam van VRT, maar worden voor 75% verrekend met de Nationale Politie en Ambulance Oost. Een beperkt deel van de lasten slaat neer in de eigen exploitatie.

Het overzicht laat zien dat de investeringsruimte op onderdelen knelt. Per 1-1-2017 is de ruimte overall gezien nog positief, mede dankzij het besluit van het AB d.d. 06-02-2017 om de rentestelpost van 290.000,- in te zetten ter dekking van de toenemende kapitaalslasten. Toch schiet de investeringsruimte bij het onverkort uitvoeren van de investeringsplanning per 2019 weer in het negatief. Deze tendens zet zich zonder verdere maatregelen verder door.

Ruimte	1-1-2017	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020
Totaal	1,6 mln.	1,3 mln.	-3,4 mln.	-2,8 mln.

Financieel perspectief op middellange termijn

De aanleiding voor de tekorten in de investeringssfeer is drieledig:

- Gebrek aan BTW-compensatie op brandweertaken=> het gebrek aan BTW-compensatie slaat neer op de investeringen. Dit effect weegt naargelang het tempo van vervangingsinvesteringen steeds zwaarder op de exploitatie.
- Vervangingsinvesteringsruimte voor onroerende activa is niet ontoereikend.
- Geen dekking voor vervanging van Rijksmaterieel

Over deze knelpunten is in afgelopen jaren meermaals gecommuniceerd. In het voorjaar van 2017 is een separate notitie uitgegeven waarin de aard en reden van deze ontwikkelingen en de effecten daarvan uitgebreid zijn toegelicht. Tenslotte is in Q4 een vervolgnote uitgebracht, waarin de financiële context ook langjarig scherp is gemaakt en er oplossingsrichtingen zijn aangereikt om de nadelige effecten zoveel mogelijk te beperken. De geschetste oplossingsrichtingen zijn per saldo niet voldoende om de opwaartse effecten volledig te ondervangen. Het restanttekort voor de komende periode (2018-2023) wordt ingeschat op c.a. **€ 1,2 mln.** Om die reden heeft het algemeen bestuur op 12 februari 2018 besloten om in de ontwerpbegroting een stapsgewijze ophoging van de gemeentelijke bijdrage op te nemen.

Investeringsruimte 2019 (10,2 mln.)

Zoals in tabel A weergegeven bedraagt de investeringsbehoefte voor de jaarschijf 2019 10,2 mln. Het overgrote deel van de beoogde investeringen (9,9 mln.) zijn bedoeld om de going concern te waarborgen. Dat streven volgt onder meer uit het besluit van 12 februari 2018, waarin in termen van brandweerlocaties de randvoorwaarden zijn gelegd voor het nieuwe dekkingsplan (2020-2023).

De investeringsbehoefte is ook inpasbaar binnen de begrotingskaders, indien ervan wordt uitgegaan dat de voorgestelde ophoging van de gemeentelijke bijdrage ad € 1,2 mln. (stapsgewijs doorgevoerd in tranches van € 0,3 mln.) door het algemeen bestuur wordt geaccordeerd. Vanuit die gedachte wordt gevraagd om bij vaststelling van de begroting 2019 tevens akkoord te gaan met vaststelling van de benodigde investeringen ad € 9,9 mln. De investeringen zijn hieronder nader gespecificeerd.

Tabel C: investeringen 2019

Categorie		Vrijval2020
Gebouwen	Nieuwbouw Almelo (<i>n.a.v. besluit d.d. 12 februari 2018</i>)	3.759.750,-
	Nieuwbouw Hellendoorn (<i>n.a.v. besluit d.d. 12 februari 2018</i>)	756.000,-
	Inrichting overige locaties	85.000,-
Materieel	Tankautospuitten 4x2 (7x)	2.184.000,-
	Natuurbrandvoertuigen (5x)	1.510.000,-
	Dienstvoertuigen (13x)	405.267,-
	Overig materieel; (containers en haakarmbakken)	70.000,-
Materialen	Persoonlijke uitrusting	821.848,-
	Werkmaterialen en oefenmaterialen	145.000,-
ICT*	Mobile devices en audiovisuele communicatie	150.000,-
Totaal		9.886.865,-
<i>Separaat te besluiten</i>	<i>Verbouwing Hengelo (i.v.m. project kazernering Hengelo)</i>	<i>300.000,-</i>
		10.186.865,-

5.3.7 Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

In onderstaand overzicht zijn de arbeidskostengerelateerde verplichtingen opgenomen, die jaarlijks een vergelijkbaar volume hebben. De dekking van deze verplichtingen is in de meerjarenraming voorzien.

Bedrag x € 1.000,-	Jaarlijks
Individueel Keuzebudget	2.500
Totaal arbeidskostengerelateerde verplichtingen	2.500

Bijlagen

Bijlage 1 Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage

Vergelijking gemeentelijke bijdrage		
Bijdrage begroting 2018	€ 41.314.811	
Bijdrage begroting 2019	€ 42.980.841	
Per saldo een stijging van de bijdrage 2019 t.o.v. de begroting 2018		€ 1.666.030
Uitgangspunten begroting 2019		
- Looncompensatie (a)	€ 1.427.319	
- Prijscompensatie	€ 136.825	
- Grondslag voor de loonsom vacatures (max -2)	€ 440	
- Mutatie kapitaallasten (vervangingsinvesteringen)	€ 191.600	
Totaal van de effecten van de uitgangspunten van begroting 2019		€ 1.756.184
Principebesluit 22-12-2012		
- Structurele taakstelling	-€ 100.000	
- Verlaging garantiebijdrage	€ 17.846	
Totaal van de effecten van het principebesluit		-€ 82.154
Overig		
Kosten coördinatie PSH naar Regio Twente	-€ 8.000	
Totaal van overig		-€ 8.000
Totaal stijging gemeentelijke bijdrage		€ 1.666.030

(a) Toelichting op de looncompensatie: De huidige CAO (looptijd 1 mei 2017 – 31 december 2018) met de daarin opgenomen loonstijgingen en de stijging van de werkgeverslasten vanwege de pensioenpremies geven een 4% stijging van de loonsommen, dat is aanzienlijk hoger dan waarmee in de uitgangspunten voor de begroting 2018 was gerekend (1,4%). Het verschil komt tot uiting in de uitgangspunten voor de begroting 2019. Daarbij komt de looncompensatie voor 2019 (2,7%).

Bijlage 2 Gemeentelijke bijdrage 2019

Gemeente	Vastgestelde bijdrage 2018	Nivellering effect d.m.v. ingroeipad 25% in 2018	Verhoging uitgangspunten 2019	Mutaties Cebeon	Bijdrage 2019
Almelo	4.748.194	47.283	190.266	12.487	4.998.229
Borne	1.154.282	44.614	49.073	28.652	1.276.620
Dinkelland	1.655.823	-22.955	68.366	110.377	1.811.611
Enschede	12.181.081	-39.531	468.967	-246.369	12.364.147
Haaksbergen	1.415.786	19.784	60.105	3.152	1.498.826
Hellendoorn	2.024.720	-8.191	84.429	19.238	2.120.196
Hengelo	5.708.118	-45.497	224.343	-28.345	5.858.619
Hof van Twente	2.394.195	-77.919	96.979	9.411	2.422.667
Losser	1.426.991	-41.508	58.008	11.845	1.455.337
Oldenzaal	1.857.047	74.754	80.882	10.722	2.023.405
Rijssen / Holten	2.122.277	7.697	89.179	16.301	2.235.454
Tubbergen	1.405.877	57.736	61.279	8.402	1.533.294
Twenterand	1.877.831	-2.021	78.537	19.302	1.973.650
Wierden	1.342.590	-14.246	55.616	24.826	1.408.787
Totaal	41.314.811	0	1.666.030	0	42.980.841

Bijlage 3 Gemeentelijke bijdrage 2019 met verhoging 0,3 mln.

Gemeente	Vastgestelde bijdrage 2018	Nivellering effect d.m.v. ingroeipad 25% in 2018	Verhoging uitgangspunten 2019	Mutaties Cebeon	Bijdrage 2019
Almelo	4.748.194	47.283	224.527	12.577	5.032.581
Borne	1.154.282	44.614	57.910	28.859	1.285.664
Dinkelland	1.655.823	-22.955	80.676	111.176	1.824.720
Enschede	12.181.081	-39.531	553.413	-248.152	12.446.811
Haaksbergen	1.415.786	19.784	70.928	3.174	1.509.672
Hellendoorn	2.024.720	-8.191	99.632	19.377	2.135.538
Hengelo	5.708.118	-45.497	264.740	-28.550	5.898.811
Hof van Twente	2.394.195	-77.919	114.442	9.479	2.440.198
Losser	1.426.991	-41.508	68.454	11.931	1.465.868
Oldenzaal	1.857.047	74.754	95.446	10.800	2.038.047
Rijssen / Holten	2.122.277	7.697	105.237	16.419	2.251.630
Tubbergen	1.405.877	57.736	72.314	8.463	1.544.389
Twenterand	1.877.831	-2.021	92.680	19.442	1.987.932
Wierden	1.342.590	-14.246	65.631	25.006	1.418.981
Totaal	41.314.811	0	1.966.030	0	43.280.841

Bijlage 4 Lijst met afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
AC	Algemeen Commandant
AMVB	Algemene Maatregel Van Bestuur
AOV	Ambtenaar Openbare Veiligheid
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BDUR	Besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen
BERAP	Bestuursrapportage
BI	Business Intelligence
BMO	Brandweer Management Ontwikkeling
BRT	Bedrijfsvoering Regio Twente
BRW	Brandweer
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BVL	Brandveilig Leven
BVO	Bedrijfsvoeringsoverleg
BZ	Bevolkingszorg
BZOO	Bevolkingszorg Op Orde
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CPB	Centraal Plan Bureau
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Europese Monetaire Unie
Fido	Financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FPU	Flexibel Pensioen en Uittreding
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GO	Georganiseerd overleg
HIN	Hoofd Informatie
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IMOC	Prijsmutatie netto materiële overheidsconsumptie
IKB	Individueel Keuze Budget
IOC	Informatie en Operationeel Centrum
IVZ	Integrale Veiligheidszorg
J&V	Ministerie van Justitie & Veiligheid
MEV	Macro Economische Verkenning
OMS	Openbaar Brandmeld Systeem
OR	Ondernemingsraad
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OVD	Officier van Dienst
PDC	Productendienstencatalogus
P&C	Planning & Control
PG	Publieke Gezondheid
PSH	Psychosociale hulpverlening
PPMO	Periodiek Preventief Medisch Onderzoek
RCC	Regionaal Coördinatiecentrum
RI&C	Risico Inventarisatie en –Evaluatie
RT	Regio Twente
RTR	Regionale toezicht ruimte
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch & Tijdsgebonden
TRONED	Trainingscentrum Oost-Nederland
TSC	Twente Safety Campus
TS&S	Twente Safety & Security
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
VPB	Vennootschapsbelasting
VRT	Veiligheidsregio Twente
VTH	Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving
V&J	ministerie van Veiligheid en Justitie

WABO
WTS
WVR

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
Water Transport Systeem
Wet Veiligheidsregio's

MEMO

AAN Leden Dagelijks Bestuur
VAN D. Ellenbroek
DATUM 10 november 2017
ONDERWERP Vervolnotitie financiële ontwikkelingen op termijn en oplossingsrichtingen

Vervolnotitie financiële ontwikkelingen op termijn en oplossingsrichtingen

Op 18 november 2016 is ter voorbereiding op de bestuurlijke tweedaagse van 24 en 25 november 2016 een notitie in omloop gebracht, waarin de financiële context van de organisatie is beschreven. Dit als onderdeel van de toelichting op de wijze waarop de brandweer stapsgewijs verder inhoud geeft aan het begrip "risicogerichte brandweerzorg". In dat bericht is gewezen op het feit dat de organisatie in toenemende mate bloot staat aan een reeks van nadelige financiële ontwikkelingen. De notitie is o.a. behandeld in het portefeuillebeeraad Middelen van 25 januari 2017.

In navolging daarvan is in het voorjaar van 2017 een notitie uitgegeven waarin nader is ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen met een financieel nadelige impact. Concreet is per ontwikkeling de aanleiding beschreven, de actuele stand van zaken geschetst en is er een actuele inschatting gemaakt van het effect op middellange termijn (2017 – 2022). Ook zijn er oplossingsrichtingen geïdentificeerd, maar nog niet nader verkend. De notitie is besproken in het portefeuillebeeraad van mei 2017. Nog eens in herinnering gebracht, een vijftal ontwikkelingen staat centraal:

- 1) **meldkamertransitie**
- 2) **wijzigingen exploitatie openbaar brandmeldsysteem**
- 3) **gebrek aan BTW-compensatie op investeringen**
- 4) **vervanging onroerende activa**
- 5) **vervanging rijksmaterieel**

In deze notitie wordt een nieuwe update gegeven van de financiële situatie van de organisatie, voor zover die door bovengenoemde ontwikkelingen wordt beïnvloed. Daarnaast staan de mogelijke oplossingsrichtingen centraal. Daarmee wordt gevolg gegeven aan één van de besluitpunten over de begroting 2018, waarin in het licht van genoemde ontwikkelingen een nader plan van aanpak is toegezegd.

De geschetste oplossingsrichtingen zijn niet voldoende om de opwaartse effecten te ondervangen. Het restanttekort voor de komende periode (2018-2023) wordt ingeschat op c.a. **€ 1,2 mln.** Een verhoging van de gemeentelijke bijdrage is dan ook onontkoombaar.

De notitie wordt geagendeerd voor de vergadering van het algemeen bestuur in februari 2018. In deze vergadering worden ook de (technische) uitgangspunten voor de begroting 2019 voorgelegd. Beide elementen vormen input voor het opstellen van de begroting 2019.

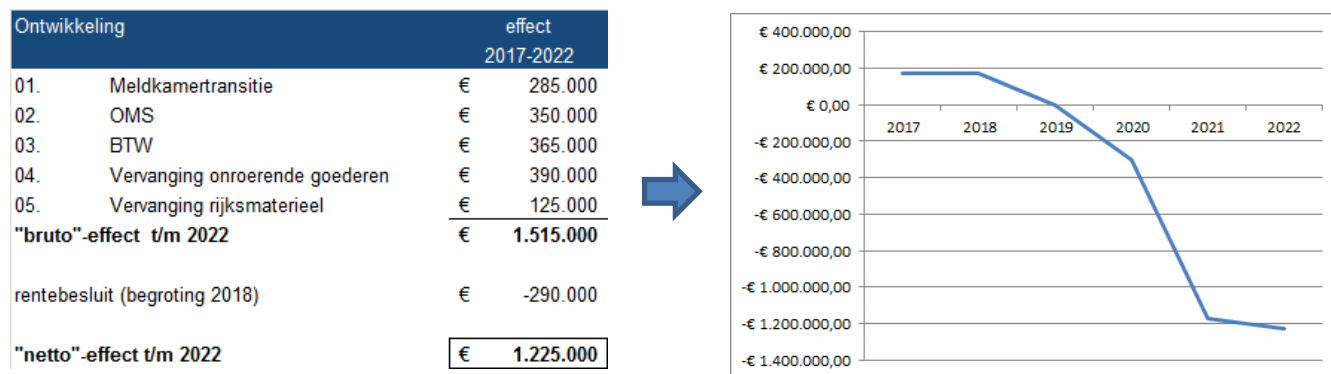
De notitie is als volgt opgebouwd:

1. Aanscherping financieel beeld
 - Laatste stavaza voor wat betreft de 5 ontwikkelingen in zijn algemeenheid.
 - Totaalbeeld voor de lange termijn
2. Stand van zaken van de oplossingsrichtingen
 - Uitwerking beheersmaatregelen voor risico's die volgen uit de meldkamertransitie
 - Opties om de lasten van onroerende activa te verminderen (uitgaande van "going concern")
 - Stand van zaken heroriëntatie benodigd rijksmaterieel
3. Weerstandsvermogen
 - Uitvoering en uitkomsten begrotingsscan ter beoordeling ontwikkeling weerstandsvermogen
4. Voorstellen ter verhoging van de gemeentelijke bijdrage

In bijlagen is per ontwikkeling de stand van zaken weergegeven.

1) Aanscherping financieel beeld

In het voortgangsbericht van mei 2017 is per ontwikkeling een eerste indicatie gegeven van de effecten op middellange termijn. Daarbij is een scope aangehouden tot aan 2022. De effecten voor de periode daarna (met name op gebied van onroerende activa) waren op dat moment nog troebel. Het overall beeld voor de periode 2017 – 2022 zag er indicatief als volgt uit:

Het beeld voor de middellange termijn is sinds het voorjaar intrinsiek niet wezenlijk veranderd. Hooguit de constatering dat de economie sterker dan verwacht aantrekt. Hierdoor verbetert eveneens de situatie op de Nederlandse kantorenmarkt¹. Leegstand van gebouwen in eigendom (één van de kwesties in het meldkamerdossier) is in tijden van een betere conjunctuur een minder groot knelpunt.

Het beeld van de wijze waarop het BTW-nadeel oploopt, is wel gewijzigd. Een groter deel daarvan lijkt eerder op te treden dan in het voorjaar ingeschat. De BTW-effecten op enkele kortlopende investeringen (repressieve uitrusting en materialen) bleek enigszins onderbelicht. De projecties zijn in deze notitie op dit punt geactualiseerd.

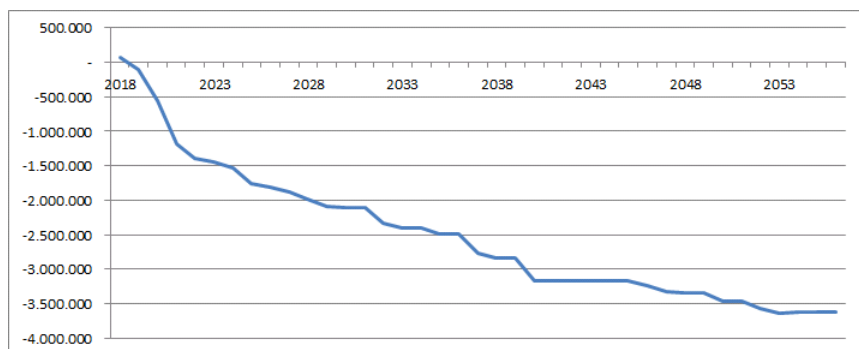
Uitkomsten investeringsbeeld onroerende goederen

In 2017 is de inventarisatie van de kazernes in eigendom uitgevoerd. Dit in navolging van een soortgelijke exercitie voor het materieel. Gekeken is naar wanneer de kazernes zijn gebouwd, wanneer ze zijn gerenoveerd, wat het oppervlak is van de panden en welke herbouwwaarde daarbij past. De einduitkomst is serieus: zonder verdere maatregelen loopt het tekort op de kapitaallasten voor huisvesting op naar c.a. **€ 2,1 mln**. Dit is met inbegrip van het BTW-nadeel dat op deze investeringscategorie rust. Het genoemde tekort bouwt zich wel langzaam op. Het vervangingsinvesteringsprogramma heeft een horizon tot aan 2052. Met reden: in dat jaar is het BTW-nadeel op huisvesting pas volledig verwerkt in de exploitatie.

¹ Factsheet kantoren- en bedrijfsruimte DTZ Zadelhof medio 2017

Totaalbeeld

Met het gegeven perspectief voor de onroerende goederen is een totaalbeeld voor de lange termijn te schetsen, waarin de gevolgen van alle ontwikkelingen tezamen zijn gecumuleerd. Dat beeld ziet er als volgt uit:

Specificatie per ontwikkeling

Vervanging onroerende goederen*	2,14 mln.
Vervanging (rijks)materieel**	0,96 mln.
OMS	0,35 mln.
Meldkamertransitie	0,29 mln.
BTW-nadeel overige investeringen***	0,32 mln.

Invoering restwaardes materieel	-0,14 mln.
Rentebesluit (begroting 2018)	-0,29 mln.
	3,63 mln.

* incl. BTW-nadeel op onroerende goederen

** incl. BTW-nadeel op (rijks)materieel

*** ICT en repressieve materialen

Bevindingen

- Het structurele nadeel van de 5 ontwikkelingen tezamen is voor de lange termijn berekend op **€ 3,6 mln.**
- Het nadeel loopt v.a. 2020 relatief snel op naar c.a. € 1,45 mln. in 2023. Nadien vlakkt de curve af.
- In de periode 2023-2032 verslechtert de situatie gestaag. Vooral vanwege vervanging van het materieel. Het tekort loopt in die periode op naar c.a. 2,4 mln.
- Vanaf 2032 is het resterende effect enkel toe te schrijven aan vervanging van kazernes.

Het hier geschetste totaalbeeld heeft een wat theoretisch karakter. Het gaat uit van de "going-concern" gedachte voor een periode van 35 jaar. VRT is als uitvoeringsorganisatie sterk gebaat bij het idee van de going concern. Toch zal de wereld veranderen op een wijze die in dit stadium niet is te overzien. Het is dus zaak om met inachtneming van de financiële context gericht op nieuwe ontwikkelingen in te spelen.

2) Stand van zaken oplossingsrichtingen

In het voortgangsbericht bericht van afgelopen mei zijn verschillende oplossingsrichtingen opgesomd, waarmee de nadelige financiële effecten deels zijn te ondervangen. Onderstaande tabel geeft een recap van de huidige stand van zaken:

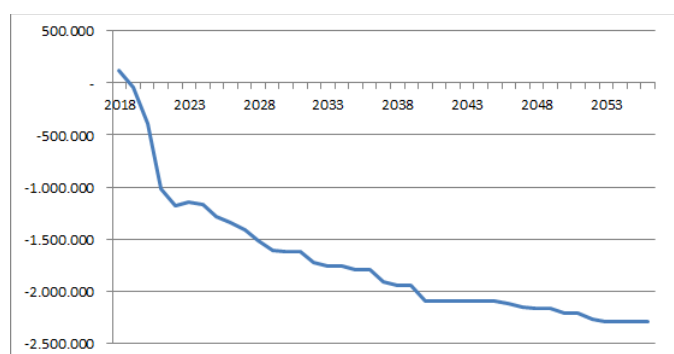
Ontwikkeling	Oplossingsrichting	status
Meldkamertransitie	Flexibilisering personeel	
	Visie op gebouwen (locatie Demmersweg specifiek)	
	Temporiseren vervangingsinvesteringen	
	Tijdsde afspraken met VVE over doorlopende servicekosten	
	Lobby voor desintegratievergoeding	
BTW-nadeel	Focus op inbesteding van taken	
	Lobby herijking verdeling BTW compensatie	
Vervanging onroerende goederen	Visie op gebouwen integraal	
	Kader voor renovatie / nieuwbouw	
	Herziening benodigd oppervlak	
Vervanging rijksmaterieel	Herziening nut / noodzaak arsenaal rijksmaterieel	

legenda status oplossingsrichtingmaatregel

	in gang gezet en/of uitkomsten bekend
	nog niet in gang gezet; uitkomsten nog niet bekend
	niet uitvoerbaar; uitkomsten nihil

Het gros van de oplossingsrichtingen is momenteel in gang gezet. De resterende “geparkeerde” oplossingsrichtingen zijn nog steeds een nadere verkenning waard. In de bijlagen is de stand van zaken van de genoemde oplossingsrichtingen nader weergegeven.

De oplossingsrichting zijn indicatief doorgerekend, tenminste voor zover die effecten momenteel zijn te kwantificeren. Het “bruto”-knelpunt valt met deze besparingsmaatregelen terug te dringen van € 3,6 mln. naar € 2,3 mln. Dit betekent een bijstelling van het financiële nadeel met ruim 35%:

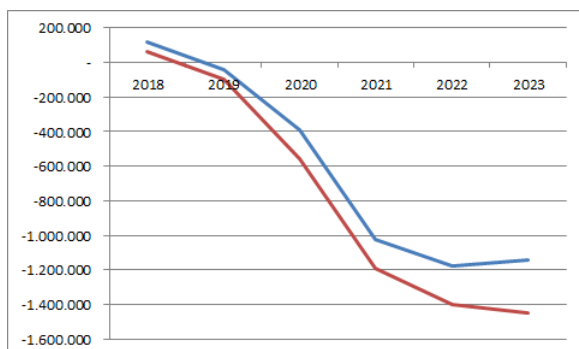

Specificatie per ontwikkeling incl. besparingen	
Vervanging onroerende goederen*	0,94 mln.
Vervanging (rijks)materieel**	0,96 mln.
OMS	0,35 mln.
Meldkamertransitie***	0,14 mln.
BTW-nadeel overige investeringen****	0,32 mln.
Invoering restwaardes materieel	-0,14 mln.
Rentebesluit (begroting 2018)	-0,29 mln.
	2,29 mln.
* incl. BTW-nadeel op onroerende goederen	
** incl. BTW-nadeel op (rijks)materieel	
*** uitgaande van behoud van het pand Demmersweg	
**** ICT en repressieve materialen	

De grafiek laat zien dat de realisatie van besparingen eveneens om een lange termijn vraagt. Nogal logisch, want een groot deel van de oplossing hangt samen met nieuwbouwprojecten. De langjarige projecties schetsen weliswaar een concreet beeld van de 5 genoemde ontwikkelingen, het is niet realistisch om voor de lange termijn alle overige omstandigheden als “gelijk blijvend” te beschouwen. Daarom is het van belang om de problematiek weer terug te brengen tot een periode die is te overzien.

Terug naar de middellange termijn

In de onderstaande tabel is ingezoomd op de periode die bij de eerstvolgende begrotingscyclus in acht wordt genomen. De rode lijn schetst het “bruto-effect tot aan 2023. De blauwe lijn schetst het “netto effect” tot aan 2023. Die bedraagt dan c.a. **€ 1,2 mln.**

Effecten oplossingsrichtingen 2018-2023

Meldkamertransitie	0,15 mln.
OMS	n.v.t.
BTW	p.m.
Vervanging onroerende goederen	0,10 mln.
Vervanging (rijks)materieel	p.m.
	<u>0,25 mln.</u>

3) Weerstandsvermogen

In de voorgaande hoofdstuk is beschreven hoe het financiële nadeel als gevolg van de genoemde ontwikkelingen de komende jaren oploopt. De mogelijkheden om dergelijke in omvang toenemende tegenvallers op te vangen zijn momenteel beperkt. Het weerstandsvermogen van de organisatie is precair. Per 1-1-2017 bedraagt het eigen vermogen € 73.000. De solvabiliteit bedraagt per 1-1-2017 slechts 0,1%. Voor een deel heeft de lage solvabiliteit overigens een technische oorzaak².

Om een betere inschatting te kunnen maken van hoe het eigen vermogen zich de komende jaren verder ontwikkelt, zijn de financiële resultaten van de organisatie, los van de hier genoemde ontwikkelingen, in brede zin doorgelicht. Dit in de vorm van een zogenaamde begrotingsscan. Hierbij is met name gekeken naar voor- en nadelen die een doorwerking hebben naar volgende jaren. Eenmalige voor- en nadelen hebben in dit kader minder invloed.

Op voorhand werd aangenomen dat de scan weinig positieve resultaten zou geven. De marges in de begroting zijn, zo werd gesteld, nagenoeg verdwenen. Dergelijke exercities zijn in het licht van de totale bezuinigingsopgaaf ad € 6,0 mln. al verschillende keren uitgevoerd. En de uitkomsten daarvan benut voor invulling van de taakstelling. Toch leek het in ieder geval een poging waard om de scan nog eens uit te voeren.

De begrotingsscan is uitgevoerd op begrotingsonderdelen die dus losstaan van de geschetste ontwikkelingen. De scan is tweeledig uitgevoerd:

1) Scan op out-of-pocket budget

Scope:	Betreft begrotingsposten, niet zijnde het salaris en de kapitaallasten.
Budgetomvang onderzocht:	€ 15,9 mln. (alleen brandweerkolom is in beschouwing genomen):
Werkwijze:	- signaleren van afwijkingen t.o.v. budget o.b.v. uitgavenpatroon 2014-2017 - criterium: minimaal 10% met drempelwaarde van 5.000,-

Voorlopige uitkomst

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de resultaten op de out-of-pocket uitgaven in enig jaar grotendeels worden beïnvloed door incidentele factoren. De structurele voor- en nadelen zijn beperkt en liggen redelijk in elkaars verhouding.

2) Scan op de formatie

Scope:	Betreft de personeelsbegroting (exclusief de vergoedingen).
Omvang:	€ 22,6 mln. (ruim 340 fte)
Werkwijze:	Uitgevoerd a.d.h.v. geactualiseerde formatie / bezettingsoverzichten.

Uitkomst

Er zijn geen grote verschillen zijn tussen formatie en bezetting. Voor de meeste organisatieonderdelen beweegt het verschil tussen formatie en bezetting zich binnen een bandbreedte van 1 fte (voor- of nadelig). Een dergelijke bandbreedte is acceptabel vanwege verloop (vacatures, inwerkperiodes etc.).

Per saldo zijn van de 341 formatieplaatsen er nu ruim 339 bezet. Grote budgettaire effecten zijn op dit punt de komende tijd niet te verwachten. Het weerstandsvermogen zal de komende jaren hierdoor dus niet sterk wijzigen.

² In het eigen vermogen van VRT zit een negatief bestandsdeel ad 1,9 mln., dat volgt uit een bilaterale afspraak met de gemeente Enschede over de bekostiging van het FLO-overgangsrecht. Het negatieve bestandsdeel wordt via dezelfde bilaterale afspraken stapsgewijs afgebouwd.

Daarmee is niet gezegd dat de formatieve sterkte op de langere termijn niet aan verandering onderhevig kan zijn. Natuurlijk verloop biedt mogelijkheden om nut, noodzaak en omvang van bepaalde formatieplaatsen tegen het licht te houden. Over de omvang van die effecten valt in dit stadium echter niet te speculeren.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat het weerstandsvermogen van de organisatie zich ontwikkelt op basis van een onderliggend beleidskader "risicomanagement / weerstandsvermogen". In dit beleidskader is de weerstandsratio voor de organisatie bepaald op 0,7. Dit houdt in dat maximaal 70% van de financiële risico's is afgedekt met eigen reserves. Deze norm heeft dus het karakter van een plafond, niet van een minimum.

Omdat het weerstandsvermogen van de organisatie momenteel ver onder de norm ligt, zal ingeval van een positief rekeningresultaat, het resultaat worden toegevoegd aan de algemene reserve.

4) Voorstellen ter verhoging van de gemeentelijke bijdrage

Voorstel

Tot aan 2023 hebben de geschetste ontwikkelingen tezamen een nadelige impact van € 1,45 mln. Dit nadeel is met beschreven oplossingen terug te dringen tot c.a. **€ 1,2 mln.** Indien het binnen de mogelijkheden ligt om het pand Demmersweg af te stoten, dan kan het tekort verder worden bijgesteld tot **€ 1,05 mln.** Verkoop van het betreffende pand gaat weliswaar gemoeid met boekverlies. Maar vanuit financieel optiek is een eenmalig boekverlies al snel te prefereren boven een structureel nadeel.

Voorgesteld wordt om het hier gepresenteerde begrotingstekort aan te zuiveren door middel **van ophoging van de gemeentelijke bijdrage**. Het tekort bedraagt c.a. 2,3% van de totale begroting. Gevraagd wordt dus om de gemeentelijke bijdrage naast de reguliere indexering met dit percentage in een tijdsbestek van 4 jaar op te hogen.

Omdat het tekort een opbouwend verloop kent, zijn er verschillende mogelijkheden denkbaar om de gemeentelijke bijdrage hierop aan te passen. Een tweetal varianten ligt voor de hand:

- A. De gemeentelijke bijdrage wordt vanaf 2019 in 4 gelijke stappen verhoogd.
- B. De gemeentelijke bijdrage wordt in twee stappen (2019 en 2021) verhoogd.

Varianten A is naar de omgeving toe wellicht beter communiceerbaar. Variant B volgt het tekort iets beter. In de onderstaande tabel zijn de voorgestelde varianten financieel vertaald.

Bij verkoop van het pand Demmersweg				Bij behoud van het pand Demmersweg			
dienstjaar	variant A	variant B		dienstjaar	variant A	variant B	
2019	€ 262.500	€ 525.000		2019	€ 300.000	€ 600.000	
2020	€ 262.500			2020	€ 300.000		
2021	€ 262.500	€ 525.000		2021	€ 300.000	€ 600.000	
2022	€ 262.500			2022	€ 300.000		
	€ 1.050.000	€ 1.050.000			€ 1.200.000	€ 1.200.000	

Tenslotte

Met het bovenstaande voorstel zal de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage de komende jaren licht uitstijgen boven de autonome trend (+ 0,6% per jaar). Daarmee vertoont de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage een ander patroon dan voorgaande jaren. Het gemeentelijke aandeel in de kosten van VRT in 2018 ligt nog steeds onder het niveau van die van 2011³. Die vlakke, zelfs licht dalende trend in afgelopen jaren is vooral toe te schrijven aan de bezuinigingsopdracht ad € 6 mln. die de afgelopen jaren fasegewijs is uitgevoerd⁴. Een deel daarvan is overigens opgelegd en ten goede gekomen aan het Rijk.

Los daarvan is in 2014, buiten de bezuinigingen om, € 720.000, aan rentebudget teruggegeven aan de gemeenten. Dat budget kon worden vrijgespeeld door de overdracht en herfinanciering van de gebouwen en het materieel. De organisatie beschikte dus over ruimte in de kapitaalsfeer, die met de inzichten van nu misschien beter hadden kunnen worden gereserveerd voor investeringsknelpunten in de toekomst. Maar dat is een constatering achteraf.

Het voorliggende verzoek om aanvullende middelen is niet ingegeven door nieuwe ambities, maar door ontwikkelingen die op de organisatie afkomen. Omdat in de afgelopen periode de focus lag op bezuinigen, is het nu niet mogelijk om effecten van deze ontwikkelingen zelfstandig te pareren. Een deel kan worden opgevangen, zo blijkt uit de verkenning naar oplossingsrichtingen, die in de bijlagen verder is uitgewerkt. Maar voor het resterende deel achten wij een verhoging van de bijdrage als onontkoombaar.

³ Begroting 2011 (= financiële foto's na technische correctie): 42,0 mln. => Begroting 2018: 41,3 mln.

⁴ Het bezuinigingspad loopt door t/m 2019. Een klein deel moet nog worden gerealiseerd.

Bijlage 1: Meldkamertransitie

Aanleiding

In de herfst van 2013 is het transitieakkoord "Meldkamer van de toekomst" getekend. Daarmee is de basis gelegd voor de overheveling van de meldkamertaken naar een Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO), waarbij de taken voor het verzorgingsgebied van de provincies Overijssel en Gelderland worden uitgevoerd vanuit Apeldoorn. De transitie is na enkele valse starts in volle gang. Inmiddels is door het Politie Diensten Centrum grond aangekocht voor de bouw van de nieuwe meldkamer. Daarnaast is onlangs het samenvoegingsplan goedgekeurd door het algemeen bestuur (zij het onder enkele voorwaarden).

De transitie brengt verschillende risico's met zich mee:

1. Boventallig personeel

De meldkamertransitie heeft tot doel om 25 meldkamerregio's terug te brengen naar 10 meldkamerregio's. Daarmee wordt inhoud gegeven aan een rijksbezuiniging van V&J. De besparing wordt vooral gezien in reductie van de formatieve sterkte. Dit houdt in dat niet voor alle centralisten en overige meldkamerpersoneel in Twente plaats is in de nieuwe meldkamer. Als gevolg daarvan het risico van boventalligheid.

2. Leegstand gebouw Demmersweg

De huidige meldkamer (bestaande uit Politie, Ambulance en Brandweer) is gevestigd aan de Demmersweg te Hengelo. Dat pand (althans het appartement waar de meldkamer is ondergebracht) is in bezit van VRT. De kosten voor dit pand wordt gemeenschappelijk door de hulpdiensten opgebracht. Als de meldkamertaak verdwijnt, dan valt de financiële dekking van dit pand weg. Het aanhouden van dit pand is dan in beginsel verlieslijdend. De locatie is echter, kijkend naar de ontwikkelingen op de kantoormarkt, ook niet zonder fors boekverlies af te stoten.

3. Desinvesteringen in meldkamertechniek

De continuïteit van de meldkamer is afhankelijk van een groot aantal technische applicaties dat momenteel door de genoemde hulpdiensten worden bekostigd. De overgang naar Apeldoorn brengt op gegeven moment een zeker desinvesteringsrisico met zich mee.

4. Structurele lasten Meldkamer Twente versus structurele bijdrage aan de LMO

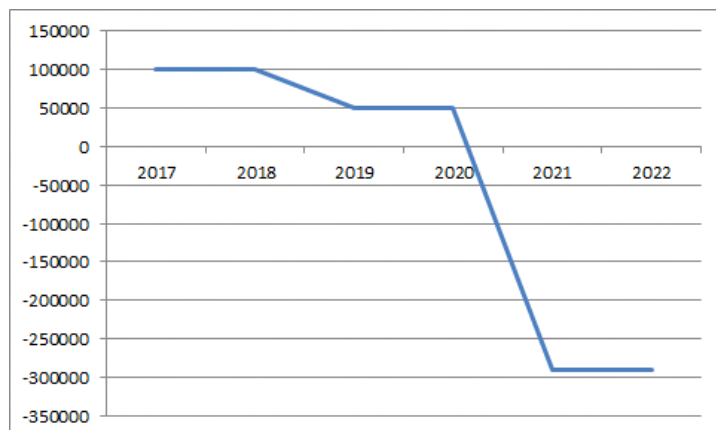
In dit stadium is onduidelijk hoe de structurele Twentse bijdrage aan de nieuwe meldkamer zal worden vastgesteld. Een en ander hangt af van:

- het werkelijke kostenniveau van de nieuwe meldkamer
- de verdeling van kosten tussen hulpdiensten binnen de meldkamer Apeldoorn
- de wijze waarop budget uiteindelijk wordt overgedragen aan de nieuwe meldkamerorganisatie (mogelijk via onttrekking aan Gemeentefonds).

Het risico is aanwezig dat de structurele bijdrage aan de nieuwe meldkamer vanwege herverdeeffecten hoger uitvalt dan de huidige lasten van de meldkamer in Twente.

Actueel financieel beeld

Momenteel draait de meldkamer ruimschoots binnen budget. Dit vanwege een terughoudend vervangingsinvesteringsregime. De hiervoor genoemde financiële effecten treden op bij de daadwerkelijke overgang naar de nieuwe meldkamer. Onderstaand verloop is gebaseerd op de jongste risico-score.

Oplossingsrichtingen

Alle hiervoor genoemde risico's krijgen momenteel expliciet aandacht. Onderstaand een uiteenzetting van de huidige stand van zaken:

Personele frictie

- Flexibilisering personeelsbestand: in de poule van 14 centralisten zijn tot dusverre 2 centralisten succesvol doorgestroomd binnen de organisatie. De poule van centralisten is aangevuld met flexkrachten.
- Er is een grote bereidheid bij centralisten om, indien daar er plaats voor is, te verhuizen naar de nieuwe meldkamer in Apeldoorn.
- Er heerst optimisme bij het management t.a.v. de opgave om het achterblijvende personeel te herplaatsen..

Desinvesteringen meldkamertechniek

Voor de vervangingsinvesteringen in meldkamertechniek geldt al enige jaren het principe "nee, tenzij". De boekwaarde van de meldkamertechniek zal dan ook per 2020 te overzien zijn (geen grote afboekingen). Enkele bouwkundige aanpassingen, in 2004 doorgevoerd om de gecolokeerde meldkamer in Twente mogelijk te maken, vertonen per 2020 nog wel een boekwaarde van c.a. 0,4 mln. Het bestuur van stichting Meldkamer Twente heeft dit jaar besloten om die boekwaarde met inzet van de algemene reserve af te waarderen.

Leegstand gebouw Demmersweg

Deze zomer is een projectgroep in het leven geroepen die zich buigt over de toekomst van het pand aan de Demmersweg. Centraal staat de vraag of het aantrekkelijker is om het pand te behouden dan wel te verkopen? De projectgroep levert begin december de eerste bevindingen op.

Voorlopige indrukken:

- VRT zit relatief ruim in de huisvesting. De noodzaak voor het aanhouden van het pand aan de Demmersweg lijkt in mindere mate aanwezig.
- Opzegging van het huurcontract aan de Nijverheidstraat (en verhuizing van het VB en de GHOR naar de Demmersweg) biedt in financiële zin onvoldoende soelaas. Een deel van het pand zal dan nog moeten worden verhuurd aan andere partijen (bij voorkeur in het veiligheids- en zorgdomein) om in budgettaire zin quitte te spelen. De ruimtebehoefte van deze partijen worden momenteel verkend.
- Verkoop van het pand leidt vermoedelijk tot een substantieel boekverlies. Het betreffende bedrijventerrein kampt momenteel nog met veel leegstand. Het pand is onlangs door de huismakelaar getaxeerd op c.a. 0,85 mln. Daarmee komt het boekverlies per 2020 uit op c.a. € 0,7 mln. Een dergelijk boekverlies kan VRT niet zelfstandig dragen. Het eigen vermogen is daarvoor te beperkt.

Effect van de hier geschetste oplossingsrichtingen

Bij behoud van het pand 0,15 mln.

Bij verkoop van het pand 0,30 mln.

Het laatste uiteraard mits het boekverlies op enigerlei wijze kan worden gedragen.

Bijlage 2: Wijzigingen exploitatie openbaar brandmeldsysteem

Aanleiding

Het openbaar brandmeldsysteem (OMS) is een systeem waarmee meldingen van brandmeldinstallaties automatisch worden doorgegeven aan de meldkamer. In een dergelijk geval kan de brandweer snel actie ondernemen om eventueel nog te assisteren bij een ontruiming. In Twente zijn c.a. 550 bedrijven en instellingen aangesloten op dit systeem, waarvoor zij een fee betalen van 1.100,- per jaar. Deze organisaties zijn hiertoe bij wet verplicht.

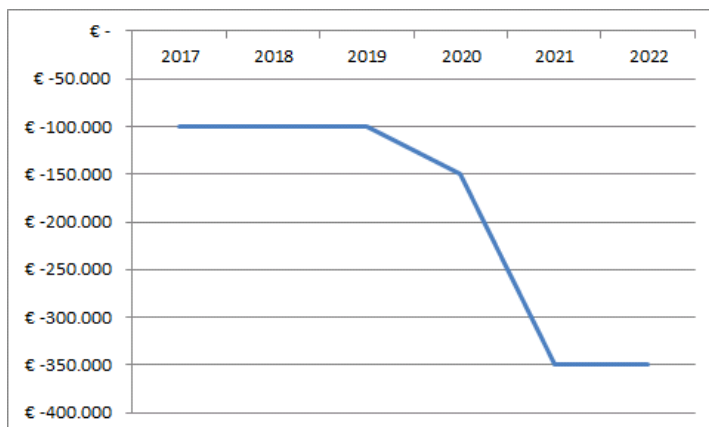
In 2016 zijn juridische leerstukken in omloop gebracht, waaruit blijkt dat er juridisch weinig basis is voor veiligheidsregio's om dit systeem in zijn huidige vorm en opzet te blijven continueren. De stand van de techniek is dusdanig voortgeschreden, dat het publieke belang ervan inmiddels is geborgd door de markt. Als zodanig vervalt voor VRT de grondslag voor het innen van de abonnementsgelden.

De abonnementsgelden dekken nu een substantieel deel van de apparaatskosten van de organisatie af. Feitelijk wordt een deel van de omzet dus ingezet als collectief dekkingsmiddel. Het wegvallen van deze meeropbrengsten impliceert een gat in de begroting van VRT ad € 0,35 mln. per 2020. De prijszetting (incl. de butomarge, ingezet als collectief dekkingsmiddel) is overigens ontstaan in een periode waarin het OMS werd uitgevoerd door Hulpverleningsdienst Twente als onderdeel van Regio Twente. Sindsdien is het tarief voor een aansluiting ongewijzigd.

Actueel financieel beeld

Momenteel is de exploitatie van het OMS licht verliesgevend t.o.v. het instelniveau van de begroting. De reden hiervoor is de beslissing om het OMS-beheer uit het meldkamerdomein te halen en in bovenregionaal verband onder te brengen bij de VNOG. Het OMS-beheer wordt daarbij op locatie door eigen personeel uitgevoerd. Feitelijk is hier sprake van desintegratie, die tot op heden nog niet is opgelost.

Per 2020 loopt dit tekort dus op naar c.a. € 0,35 mln. Daarnaast dient alternatief werk te worden gevonden voor de betrokken OMS-beheerder. Onderstaand het meerjarig beeld.

Oplossingsrichtingen

Dit knelpunt is in beginsel niet beïnvloedbaar.

Bijlage 3: Gebrek aan BTW-compensatie op investeringen

Aanleiding

Tot aan 1 januari 2014 maakten de brandweertaken nog onderdeel van de gemeente. Ook al waren deze taken “verlegd” naar een veiligheidsregio (zoals in Twente per 2013), de uitvoering van deze taken waren bij wet opgedragen aan de gemeente. Vanaf 1 januari zijn de brandweertaken bij wet overgeheveld naar veiligheidsregio’s. Dit heeft geleid tot een wijziging van het BTW-regime voor brandweeractiviteiten.

Zolang de brandweertaak een gemeentelijke taak is, kon een beroep worden gedaan op het gemeentelijke BTW-Compensatiefonds (BCF). Niet rechtstreeks, maar indirect: de omzetbelasting werd doorgeschoven naar gemeenten, die op hun beurt de doorgeschoven BTW in hun eigen declaratie opnamen. Omdat de brandweertaak per 1-1-2014 geen gemeentelijke taak meer is, verviel de grondslag om de BTW op brandweerfacturen door te schuiven. Daarom heeft de fondsbeheerder i.s.m. het ministerie van V&J besloten om landelijk een bedrag te onttrekken aan het BCF en toe te voegen aan de rijksbijdrage die veiligheidsregio’s ontvangen (BDUR). Het bedrag is daarbij gebaseerd op een inventarisatie uitgevoerd door de belastingdienst.

De compensatie is onvoldoende voor de BTW kosten. Er zijn verschillende redenen, waarom dit nadeel zich in Twente nadrukkelijk gaat manifesteren:

Algemeen

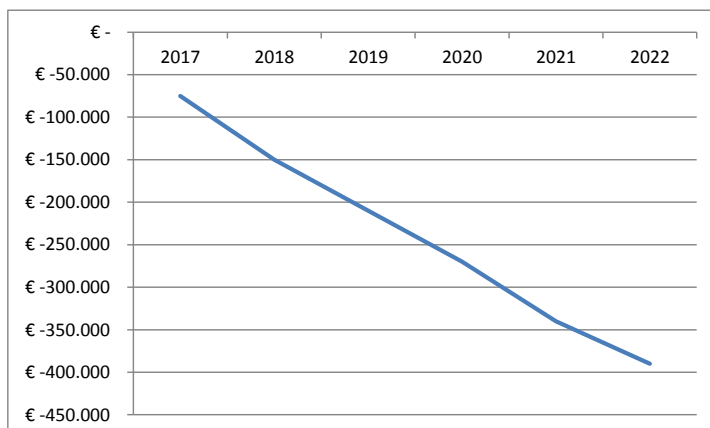
- De landelijke inventarisatie voor de berekening van de benodigde BTW-dekking voor brandweeractiviteiten is gehouden in een periode waarin veel regio’s aan de vooravond stonden van regionalisering. In die periode werd, begrijpelijk, terughoudend omgegaan met het plegen van vervangingsinvesteringen. Deze tendens heeft de uitkomsten van de inventarisatie beïnvloed (geen volledig beeld van de jaarlijkse omzetbelasting op brandweertaken).
- Het landelijk bedrag voor BTW-dekking is, eenmaal vastgesteld, niet verdeeld over de regio’s op basis van geldende sleutel voor de verdeling van de BDUR-gelden, maar op basis van een selectief aantal structuurkenmerken, die de mate van verstedelijking tot uitdrukking brengen (woonruimten, OAD). Een relatief groot deel van het landelijk bedrag is hierdoor toegekomen aan randstedelijke gebieden. Dit terwijl “het aantal kazernes” in een verzorgingsgebied, doorgaans hoger in landelijke gebieden, een belangrijke “BTW-gerelateerde costdriver” is voor de brandweerzorg.

Specifiek

- Het gebrek aan BTW-dekking via de rijksbijdrage is in Twente ook in zijn volledigheid waarneembaar: VRT behoort tot een minderheid van veiligheidsregio’s die alle kazernes hebben overgenomen en daarmee dus ook alle investeringen en exploitatiekosten die daaruit volgen. De BTW-druk slaat dus in Twente volledig neer bij de gemeenschappelijke regeling, waar in andere regio’s dit effect deels versnipperd (en daardoor minder zichtbaar) blijft hangen bij gemeenten.
- In Twente wordt een relatief groot deel van de PIOFACH-taken van VRT uitbesteed. Dit levert een nadeel op in vergelijking met de meeste andere veiligheidsregio’s die deze activiteiten grotendeels in eigen beheer hebben.

Actueel financieel beeld

In dienstjaar 2016 heeft het BTW-nadeel zich voor het eerst echt aangediend, zij het nog in beperkte mate. Dit vanwege de vervanging van kortlopende duurzame kapitaalgoederen (ICT, brandweermaterialen). Het BTW-nadeel zal zich geleidelijk sterker gaan manifesteren, naar gelang het tempo van vervangingsinvesteringen. De inschatting is dat het BTW-nadeel zonder verdere interventies in de komende periode zich lineair opbouwt (tot aan c.a. 2025). Die opbouwende trend vlakkt nadien af als alleen nog vervanging van onroerende goederen resteert. In theorie is het BTW-effect volledig uitgewerkt in 2052 (voor kazernes die in 2012 zijn neergezet en vervanging daarvan 40 jaar later zijn beoogd).

Oplossingsrichtingen

Dat er te weinig compensatie is verstrekt voor de BTW moet als een gegeven worden beschouwd. Wel is het mogelijk om het knelpunt te verkleinen door te besparen op het investeringsniveau.

Qua jaarlast zijn de investeringscategorieën gebouwen en brandweermaterieel de belangrijkste categorieën. In de afgelopen jaren is al sterk bezuinigd op het brandweermaterieel (met name met de efficiencyroute). Voor de besparingsmogelijkheden op onroerende activa wordt verwezen naar de bijlage over vervanging onroerende activa. De overige investeringscategorieën (ICT en brandweermaterialen) zullen in de 1^e helft van 2018 worden onderzocht. Gezien de kleinere jaarlast van deze categorieën zullen de besparingsmogelijkheden hierop veel beperkter zijn.

Zoals boven aangegeven wordt een relatief groot deel van de PIOFACH-taken van VRT uitbesteed. Deze uitbesteding van taken gaat gemoeid met een BTW-last van c.a. € 0,23 mln. Om het bijbehorende BTW nadeel te verkleinen, is een onderzoek gestart naar de inbesteding van (een deel van) de taken. De uitkomsten hiervan zijn nog niet bekend.

Bijlage 4: Vervanging onroerende activa

Aanleiding

Tijdens het traject van regionalisering is om inhoudelijke redenen ervoor gekozen om de kazernes van de brandweer over te nemen. In dat traject van regionalisering is tevens gewerkt aan een begroting 2013 van Brandweer Twente. Deze begroting is gebaseerd op de genormaliseerde financiële foto's van gemeenten. Die begroting verhiel zich goed tot het werkelijke lastenniveau van de brandweer van dat moment.

De vervanging van onroerende goederen is geen onderwerp geweest voor de normalisatie van de financiële foto's. Hoe omvangrijk de investeringen ook zijn, de jaarlast die hiermee gemoeid gaat, is relatief beperkt. Andere onderwerpen, zoals "is het personeelsbudget toereikend?" leken destijds meer prangend. Op gebied van investeringen zijn alleen de afschrijvingstermijnen en het rentepercentage geharmoniseerd. Daarnaast is bekeken of het gemeentebudget voor het brandweermaterieel toereikend was. Ook omdat dit relatief eenvoudig kon worden vastgesteld.

De onroerende activa zijn wat dat betreft meer "grijs gebied". De kazernes zijn in 2013 overgenomen tegen boekwaarde. Hoe die boekwaarde in het gemeentelijke tijdperk tot stand is gekomen, verschilt per gemeente. En kan zelfs verschillen per tijdsgewricht. Zo zijn de rekenplichtige voorschriften in de afgelopen decennia nog weleens veranderd.

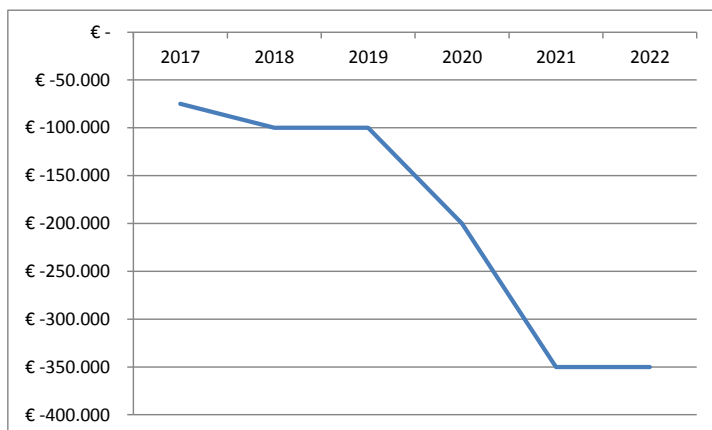
En die veranderende voorschriften zijn ook van invloed geweest op hoe gemeenten hun begroting hebben opgesteld. Zo werden investeringen in huisvesting in het verleden op kasbasis in de boekhouding verantwoord of is een deel van de investering rechtstreeks op een reserve weggeschreven. In die wijze van verantwoording zijn er geen afschrijvingen om te begroten. De (begrote) jaarlasten zijn dan tot en met het moment van vervanging, waarin dus een nieuw krediet moet worden aangevraagd, vertekend.

Voor de relatief jonge panden geldt die vertekening niet. Vermoedelijk omdat die investeringen zich hebben voorgedaan in een periode waarin eenduidige BBV-voorschriften van kracht zijn. (investeringskosten moeten bruto- worden geraamd en de investeringslasten, te weten afschrijving en rente, dienen ongeacht de wijze van dekking, te worden opgenomen in de begroting).

Los van het bovenstaande, wordt opgemerkt dat de kapitaallasten van huisvesting, voor zover ze wel waren begroot, niet in alle gevallen zijn begroot op vervangingswaarde. Ook deze waarderingsgrondslag verschilde per gemeente. VRT indexeert de kapitaallasten pas sinds 2015 op aangeven van gemeenten. Voordien was het gebruikelijk om de kapitaallast te ramen op het niveau van de historische aanschafwaarde.

Actueel financieel beeld

De werkelijke kapitaallasten van onroerende activa stijgen in de huidige situatie licht uit boven de budget. Voor een deel heeft dit een technische oorzaak. Maar voor een ander deel komt dit door onvermijdelijke huisvestingsprojecten (renovaties) die in de afgelopen periode zijn doorgevoerd, zonder dat daar vrijval van budget tegenover stond. De impact van die renovaties is nog gering. Het betrof met name enkele kleine kazernes. In de komende periode staat echter ook de vervanging van de kazerne in Almelo op de rol. Onderstaand de huidige projecties op gebied van huisvesting (exclusief BTW-effecten op dubbeltellingen te voorkomen).

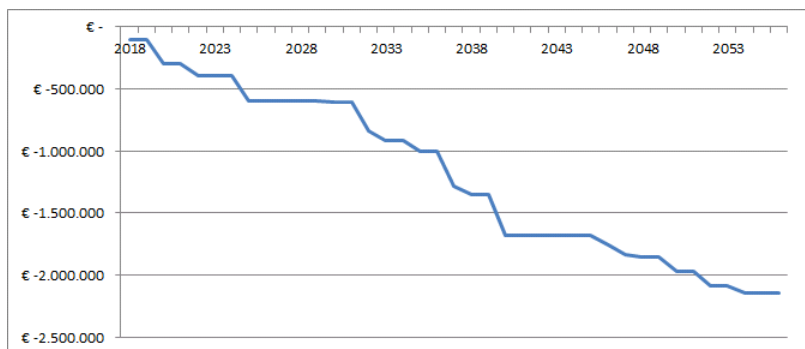

Opgemerkt wordt dat, voor zover het gebrek aan vervangingsinvesteringsruimte een gemeentelijke herkomst heeft, die herkomst niet meer ter zake doet. Per 2016 geldt een nieuwe financieringssysteem. Sindsdien heeft het knelpunt louter een Twents karakter.

Uitkomsten investeringsbeeld onroerende goederen

In Q2 van dit jaar is een start gemaakt met de inventarisatie van de kazernes in eigendom. Dit in navolging van een soortgelijke exercitie voor het materieel. Gekeken is naar wanneer de kazernes zijn gebouwd, wanneer ze zijn gerenoveerd, wat het oppervlak is van de panden en welke herbouwwaarde daarbij past. De einduitkomst is serieus: zonder verdere maatregelen loopt het tekort op de kapitaallasten voor huisvesting op naar c.a. **€ 2,1 mln.** Dit is met inbegrip van het BTW-nadeel dat op deze investeringscategorie rust.

Het genoemde tekort bouwt zich wel langzaam op. Het vervangingsinvesteringsschema heeft een horizon tot aan 2052. Met reden: in dat jaar is het BTW-nadeel op huisvesting pas volledig verwerkt in de exploitatie.

De grafiek laat een aantal "pauzes" zien in het verloop van het oplopende tekort. Zo blijft het tekort voor een klein decennium constant op € 0,6 mln. Het is van belang om dit perspectief in acht te nemen. In absolute zin gaat het hier om forse bedragen. Maar door de tijdsfactor is deze budgettaire kwestie niet op alle momenten even alarmerend.

Oplossingsrichting

Bij het opstellen van het vervangingsinvesteringschema voor de kazernes is tevens nagedacht over de mogelijkheden tot lastenverlichting. Deze beperken zich overigens tot die vormen van lastenverlichting die zijn te realiseren met de huidige kazerneconfiguratie. Vanuit operationeel oogpunt is instandhouding van het huidige aantal kazernes (29 kazernes) noodzakelijk. Wijzigingen in de kazerneconfiguratie hebben direct operationele implicaties. Indien kazernes wegvallen, ontstaan er problemen met de dekking en met name ook met de rest-dekking bij grote incidenten.

De mogelijkheden tot lastenverlichting komen voort uit de volgende constatering:

- Met de vorming van Brandweer Twente zijn bepaalde functionaliteiten geconcentreerd. Daarmee vervalt ook een deel van de ruimtebehoefte.
- Kazernes met gelijksoortige functionaliteit zijn niet van gelijke omvang.
- Innovaties in de bouwsector

Dit resulteert in de volgende eventuele besparingsmaatregelen:

1. Bijstelling en “normalisatie” van de ruimtebehoefte op basis van een functionele indeling van kazernes.
2. Gerichte introductie van levensduur verlengende renovaties
3. Het benutten van de mogelijkheid tot modulair ontwerp voor kazernes

De genoemde maatregelen liggen echter niet in elkaars verlengde. Maatregel 1 en 3 zijn goed te combineren. Het oprekken van de levensduur van kazernes d.m.v. renovatie (maatregel 2) verhindert juist de mogelijkheid om te profiteren van lagere nieuwbouwkosten (maatregel 1). Omdat bijstelling van de ruimtebehoefte meer effect sorteert, is de optie van renovatie voorlopig als reservemaatregel gekwalificeerd. Dat effect is overigens niet alleen gelegen in de kapitaalsfeer: een geringer oppervlak heeft eveneens lagere servicekosten (energie, onderhoud, schoonmaak) tot gevolg.

Naar de huidige inzichten kan c.a. **6.000 m² - 8.000 m²** aan oppervlak worden bespaard. Dit betreft zo’n 20% - 25% van het totale oppervlak. Hier is bewust nog een bandbreedte aangehouden. De normstelling voor het aantal benodigde m² per kazerne betreft een “tekentafel”-norm; in klein comité bedacht. Zowel de normering als de voorgenomen functionele indeling van kazernes dienen nog wel op criteria van haalbaarheid en uitvoerbaarheid te worden getoetst.

Effect van de hier geschetste oplossingsrichtingen

Bijstelling / normalisatie ruimtebehoefte	0,70 mln. – 1,00 mln.
Besparing servicelasten a.g.v. bijstelling van de ruimtebehoefte	0,30 mln. – 0,40 mln.
Modulair ontwerp voor kazernes:	P.M.

Aangetekend wordt dat de uitkomsten vanwege de gehanteerde tijdspanne niet waardevast zijn. De conjunctuur zorgt voor flinke prijsschommelingen in de bouwsector. Momenteel lopen de prijzen weer op. Dit gaat ten kosten van het hier gepresenteerde besparingspotentieel.

Bijlage 5: Vervanging Rijksmaterieel

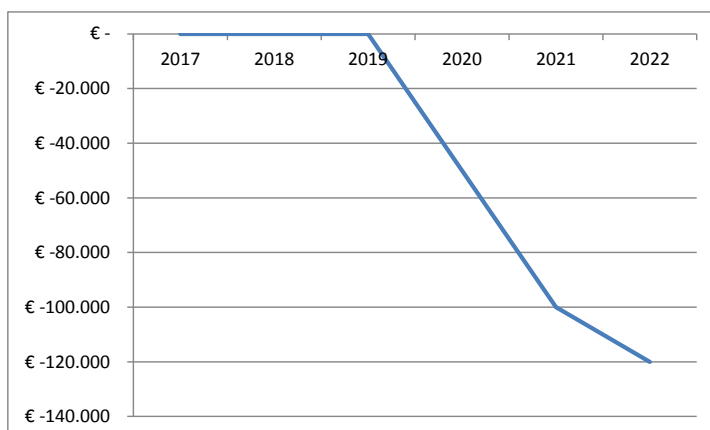
Aanleiding

VRT beschikt over een groot arsenaal aan brandweervoertuigen. Een deel van dit wagenpark is niet met eigen middelen (gemeentelijke bijdragen dan wel rijksbijdrage) bekostigd, maar om-niet beschikbaar gesteld door de voormalige Landelijke Faciliteit Rampenbestrijding van het Rijk (LFR, nu Instituut voor Fysieke Veiligheid). Dit materieel wordt voornamelijk ingezet bij specialistisch (al of niet bovenregionaal) optreden.

De LFR heeft reeds in 2007 aangekondigd het rijksmaterieel te zullen overdragen aan de regio's. De impliciete boodschap daarbij is, dat de regio's verantwoordelijk worden gemaakt voor de in stand houding van deze voorziening. Een groot deel van dit materieel is redelijk gedateerd (meer dan 20 jaar). Het moment van vervanging komt voor dit deel van het materieel bij ongewijzigd beleid nabij. Tot dusverre is voor een dergelijke vervanging geen dekking geregeld (noch in het gemeentelijke tijdperk tot aan 2013, noch in het tijdperk nadien).

Actueel financieel beeld

Momenteel is deze ontwikkeling nog niet terug te vinden in de cijfers, behoudens mogelijk wat meer dan trendmatig onderhoud aan deze voertuigen. Ook in de huidige investeringsplanning (horizon t/m 2019) wordt geen rekening gehouden met vervanging van rijksmaterieel. Landelijke ontwikkelingen spelen hierin ook een temporiserende rol (bijv. een nieuwe kijk op watertransportsystemen). Verwacht wordt echter dat in de daaropvolgende periode vervangingsinvesteringen onvermijdelijk zijn.

Het rijksmaterieel in zijn huidige omvang gaat gemoeid met een jaarlast van € 250.000 excl. BTW. Uitgaande van going concern, dient naar schatting de helft van het rijksmaterieel te worden vernieuwd in de beschouwde tijdshorizon (t/m 2022).

Oplossingsrichtingen

Project bluswater

De heroriëntatie op het rijksmaterieel krijgt via het project bluswater, waarin de visie voor een toekomstbestendig bluswatersysteem wordt uitgewerkt. Het traject is eind vorig jaar in gang gezet. Momenteel ligt de focus in het traject op het in kaart brengen van het aantal waterwinplaatsen. Op basis daarvan kan gerichter worden nagedacht over aantal en verdeling van watertransportsystemen.

De indruk bestaat dat reductie van het bestaande rijksmaterieel tot de mogelijkheden behoort. Maar op de uitkomsten daarvan kan in dit stadium niet worden vooruitgelopen.

BTW op investeringen in bluswater

Momenteel wordt samen met de naburige veiligheidsregio's bekeken of de omzetbelasting op investeringen in materieel voor bluswatervoorziening- en transport in aanmerking komt voor compensatie. De beschikbaarheid van bluswater staat onder druk door invoering van de Drinkwaterwet. Waterleidingmaatschappijen hebben geen verplichting meer tot levering van bluswater. De beschikbaarheid van brandkranen en grote leidingdiameters zijn daardoor niet meer vanzelfsprekend. Als gevolg daarvan zijn veiligheidsregio's aangewezen op het treffen van additionele maatregelen.

Bluswatervoorziening is in hoofdzaak een taak van de gemeente. In die gedachte kan de BTW mogelijk worden doorgeschoven naar het BTW-compensatiefonds. De casus wordt momenteel uitgewerkt en eind dit jaar aan de inspecteur voorgelegd. Het effect

Effect van de hier geschetste oplossingsrichtingen

Voorlopige uitkomsten heroriëntatie rijksmaterieel

P.M.

Fiscale behandeling van bluswatermvoertuigen

P.M.